

De laeste vernieuwde Urania, of hemel-sangh : zijnde het II. deel van Bellerophon, of lust tot wysheyd : waer in veele historische en christelijke gesangen, stichtelijke liedekens en gedigten uyt de Schriften des Ouden en Nieuwen Verbonds, tot opweckinge des godsaligen levens, leerlijck werden voorgesteld

<https://hdl.handle.net/1874/40146>

De laefte Vernieuwde

U R A N I A

of

H E M E L S A N G H :

Zijnde het II. Deel van BELLEROPHON,
of LUST tot WYSHEYD.

Waer in

Veele Historische en Christelijke Gesangen, stichtelijke Liedekens en Gedigten, uyt de Schriften des Ouden en Nieuwen Verbonds, tot opwekkinge des Godsaligen levens, leerlijk werden voorgesteld.

Door D. P. PERS.

Allen Menschenen / ter aendacht / soo 'wel tot lesen als singen / vertoont ; en op nieuws deurgaens met nieuwe gebonden Dopsen vermeerdert / heffens andere treffelijke Gesangen op de Musijck noten gestelt.
De Musijck door CORNELIS DE LEEUW Gecorrigeert.

Amsterdam, Gedrukt voor de Wed. van Michiel de Graot, op de Nieuwendijk, tusschen de twee Haerlemmer Sluysen, in de Staten Bybel, 1681. Met Privilegie.

PRIVILEGIE.

DE Staten van Hollandt ende West Vrieslandt / Doen te weeten,
 Alsoo ons verloop is by de Wed. van **MAJESTAT** de **Staten**
 Boeckverhoopsier tot Amsterdamm; Dat sy op nieuw gebruik hadde /
 seker Boeck geintulicert **DELL'CHOPHON** / ofte Lust tot Wijn-
 heijl / door D'inge-beelden heerlijch vertoont; als mede het Tweede Deel
WILHELM ofte Heinsing/en her Derde Deel genaemt Gesang der **De-**
den / met konst-platen verciert door **D. P. P. G. S.** / ende de **Musich** van
COHNELIJS de **LEEUW** in Octavo / het welke haer seer veel quaet
 te kosten / doch was sy Suppliante beduchte / dat het selve Boeck niet licht
 door ymant mach naergedrucht werden tot haer schade; soo heerde sy
 geliefte yn mochte / haer te begunstigen met een Privilegie door den yoc
 van vijftien eerst-komende Jaeren in verhoer ycie forma; **D. O. J. S. C.**
 Dat wy de sake en versoek hoorz; oer gemeenck hebbende / ende gene-
 gen wesen de ter bede van de Suppliante / uyt onse rechte werenschap; sou-
 berains macht en autoriteit / de selve Suppliante geconsenteert / geaccoo-
 deert en geotropeert hebben / consenteren / accorderen en oetropen mit
 beset; Dat sy gedurende den tyd van vijftien eerst-achter-reen-holgende
 Jaeren het boorz; Boeck genaemt **DELL'CHOPHON** / ofte Lust tot
Wijnheijl / door D'inge-beelden heerlijch vertoont; als mede het Twee-
 de Deel **WILHELM** ofte Heinsing / ende het Derde Deel genaemt **Ge-**
sang der Den / met konst-platen verciert / door **D. P. P. G. S.** / ende
 de **Musich** van **COHNELIJS** de **LEEUW** in Octavo / binnen de boorz;
 o sen Lande alleen sal mogen drucken / doen drucken / uytgeven en ver-
 kopen / herbedende daerom allen en oer eenen ygelijchen / het selve Boeck in
 geheel of e deel naer te drucken / of te elders / naer gedrucht vint en di selven
 onsen Lande te zingen / uyt te geven of te verkopen / op verbeure van
 alle de naergedruchte / gebrucht of te herhoekte **Exemplaren** / en ten boere
 van drie hondert gulden; daer en vonden te verbeuren; te appliceren ten
 berde part van den Officier die de Calange doen sal / een derde part van
 den ormen ter plaatsen daer het casus voorszallen sal / en het resterende der-
 de part van de Suppliante; Alles in dien verstande / dat wy de Supplie-
 ante wil en te gratificeren met desen onsen Oetroye alleen tot verhordinge
 van hare schade / door het gedrucken van het boorz; Boeck / daer door in
 eenen deelen herstelen de innehouden van dien te aduoueren / of te aut-
 horiseren; ende veel min het selve onder onse bescherminge eenig inderder
 credit / aersien of te reputatie te geben; Dewaer de Suppliante in cas daer
 sal iets onbegoorz; ych soude mogen insinieren / alle het selve tot haren sake
 sal gebonden wesen te verantwoorden; tot dien eynde wel expresselijck we-
 ten; ende dat by al dien sy desen onsen Oetroye voor het selve Boeck sal wil-
 len stellen / daer van gien geabgemenerde / of gecontabreerde mentie en
 sal mogen maken / waerom gebonden sal wesen / te selve Oetroye in
 en jander eenige omste daer looz te drucken of te doen drucken; Ende
 dat sy gebonden sal ysa / een Exemplar van het boorz; Boeck gebonden
 en wel geconditioneert / te brengen in de Bibliothecq van onse Univer-
 sity tot Leyden; en daer van behoorz; ych te doen tijcken / alse op pep-
 wa; het offer van dien te vertiesen. Ende ten dien eynde de Suppliante des
 onsen Oetroye geconsenteert / Oetroye mogen genie en als na behoren. Laes wy
 allen en eenen ygelijchen dien het azagen macht / dat sy de Suppliante van
 dien inrich in de van desen / hoen / laten en gebogen / rustelijck / vbedelijck en
 vhoemelijck geconsenteert en gebuyert / criffende alle dezer te con-
 senteren in den Dage / onder onsen grooren Segele hier en doer hangen
 den 24 Junij 1611. Daer ons heereken Sabinahele dunsent ses hat ont
 een-en-lachtigh.

G. F. A. G. E. L.

 Ter Ordonnanie van de Staten
 SIMON van BEAUMONT.

VOOR-REDEN

Over

URANIA,

OF

HEMEL-SANGH.

Aen den Godvruchtige Lefcr.

Ick hadde, Aendachtige Lefcr, voor desen
 eenige flichtige en vermaeckelijke dichtten en
 gefangen, onder de naem Bellerophon, of
 Lust tot Wijsheyt, uygegeven, die ik ver-
 merckte dat by veelen met groote lust en yver wierden
 aengenomen; waer in ick voornamelijk dit oogbmerck
 hadde, om door dese maniere van dichtten, de feugt van
 veele geyle en onbeschofte Liedekens af te trecken, en
 onder veele nieuwe voysen, eenige liefstucke en zedige stuf-
 fen in te voeren, op datse daer door aengelockt de andere
 verwerpen, en dese metter tijd mochten omhelsen: daer
 in ik der Genees-meesters wijse nabooiste, die den kranc-
 ken vergulde pillen vertoonon, waer onder de genesinge
 is verborgen. Want veele mijne gefangen lesende, wier-
 den ten eersten te rugh gehouden, om datse al te swaer-
 hoofligh en te schrifmuurlijk scheenen; en om dese dan
 te locken, hadick daer na eenige Poëtische onder ge-
 voeght, doch met een geheel ander oog-wit; niet om
 haer van de Schrifmuurlijke of te leyden, maer om haer
 onder dese verbloemde maniere, als door een lock-aes,
 listigh te vangen. Want sy behelsen niet anders als een

aenleydinge tot de deugt, gelijk yder kan na-speuren. En hier door zijn oock veelen niet alleen aengelockt, maer oock vyerigh gemaect, om die selven te lesen en te singen. Doch gelijk alle kost, niet op alle tongen even smaeckelijck is, soo is 't oock gebeurt, dat sommige desttigitte en goede Mannen, daer over wat smaelden als offten deele na de Godvruchtigheyt, en ten deelen na de Werelt smaecten; daer 't dese goede Luyden nochtans hadde betaemt, te overwegen, datter niet in schuylde, dat of de Godvruchtigheyt of de goede Zeden was schadelijck. En hier op had ick gelet; want wie slechts van een besdigt oordeel is, verstaet seer wel, dat men of de Historien of poëten tot sodanigh oogh wit wel magh in-voeren, gelijk men dat meest by alle God-geleerden siet geschieden. 't Bewijs hier van te halen, is de Sonne een kers te ontsteken. Sulcx dat ick my daer in niet hebbe' te ontschulden, Evenwel om alle aenstoot de n eenvondigen te beneemen, heb ick dese dichten en gesangen, op eenige winterseche avonden, by een gestelt, en die selve meerendeels getrocken, soo uyt de Heylige stoffen des Ouden en Nieuwen Verbonts, als uyt de zedelijcke en leerlijcke invalen, en dat na de gebruijckelijckste voysen veeler Psalmen Davids en Liedekens, die onder 't volck verkeeren, als mede na de nieuwe stemmen die nu in swang gaen. Hoe 't dese sullen gevallen, daer van verwacht ick alleen goede genegentheyt, met vaster hope, datse oock alsoo sullen werden aen-genomen. Want mijn oogwit is alleen, alle menschen hier door te stichten, en niemant te ergeren, maer van alle ondengt af te leyden, Doch also ick my in dese stoffe meende te verlustigen, bevond' ick daer in meer arbeydt als ick hadde gemeent. Ten eersten, door

door de ongewoonte; als die het dichten alreede had achter den bank geworpen; ook om dat ik, een soo breede en overvloedige stoffe, in soo enge palen most bestuyten, en de Historien, leeringen, rym, en woorden, na alle vallen en voysen voegen. Want ick sie dat op de stelling der woorden, 't zy die van sachte of hart geluyt zyn, by veelen, weynig wort gelet; aengesien die door 't drayen en singen evenwel konnen werden geborgen. Voor die gene die hunne dichten nyt de geest toe-stellen, daar voor is een breede weyde; maar sich aen de Schrifsture en Historien so beknopt te binden, en de leeringen daer nyt te trecken, daer op valt meer bedencken, alhoewel ick my somtijts oock soo naeuw niet heb gebonden. En alsoo de sinnen, gestadig in eerlijcke oeffeningen moeten besigh werden gehouden, heb ick oock eenige wintersche avonden niet vergeefs willen laten doorslippen, dat ick niet eenige invallen op t papier soude stellen. Ick heb dan de lust hervat, en eenige dichten en gesangen ontworpen, die ick soo nyt de Heylige Schrift, Historien, Philosophen, als oude stichtelijcke, Latijnsche Poeten, heb getrocken; alles tot dien eynde, om de Jengt van veele nieuwe gesangen af te leyden, en door dese nieuwe voysen die selve weder na de deugt te stieren: Waer over die met Musijc-noten hebbe geciert, die ick hier na, soo my de Heere spaert, onder de name van Zeeden Gesangen, hoope in 't licht te geven Gebruyckse dan tot nwer stichtinge. Vaert wol.

VF. Dienstwillige

DIRCK PIETERSZ. PERS

INLEYDINGE

Van de Scheppinge der

W E R R E L D T.

Nadien ick mijne gedichten van den eersten Mensche hebbe aengevangen, soo sal 't niet onaengenaem zijn dat ick een korte voor-reden van de Scheppinge der werrelt, als tot een inleydinge toe stelle, en den Leser, tot verwonderinge deser heerlijkheyt, als buyen sich selve voere, op dat hy met lust alle dese overtreffelijckheydt magh aanschouwen.

A dat de groote onbegrijpelijke God, en Schepper aller dingen, dese groote werrelt, in 't begin, uyt niet hadde geschapen, heeft hy die te gelijk met verscheyde ghedaanten en uytmuntende schoonheden ghegiert, als met ontallijcke klaer-blinckende Sterren, die hy wonderbaerlijk in de circulen of ronden heeft gestelt, en door de stoffen onderscheyden, stortende in de boventte lichamen vreemde invloeyingen, om dese onderste deelen, te voeden en te onderhouden, ghevende 't vuur kracht om te branden, en alle schadelijcke dingen te verteeren, en de noodige te verwarmen en te bewaren. En na dat hy dit alles in ordre hadde toegestelt, heeft hy de locht met seer schoone beeldenissen onderscheyden, en die selve met alderhande slaggh van lieflijcke en quinckelerende Vogeltjes
Zee-

vervult: het water heeft hy met Walviffchen en Zee-fchepfelen, als mede met ontallijcke Viffchen verforgt. En wie foudē konnen uyt-fpreken hoe wonderbaerlijck hy 't aardrijck met verſcheyden revieren, bergen, en ſelfame ſlagh van boomen en gewaſſen, kruyden, bloemen, dieren en krachten heeft geciert, die als, uyt haer ingewant, voort komen als metalen, te weten, het gout, ſilver, tin, koper, yfer, edel geſteenten, ſware ſteenen om te bouwen, met ſpringende en chriſtallijne Fonteynen en Beecken, die overtal uyt borrelen. Doch alle deſe wonderheden, waren in Gods oogē niet met alle, ten ware hy in dit heerlijck Paleys eenen hadde geſtelt, die dit alles met groote verwonderinge koſt beſchouwen en overwegen, en te gelijk tot ſijn luſt en onderhoudinge gebruycken: op dat hy, daer door opgeweekt zijde, altijd foudē ſtoffe hebben, om den heerlijcken Schepper deſer dingen, te loven, prijſen en dancken. En om dit uyt te voeren heeft hy daer in een Menſche geſtelt, die daer was gemaect na ſijn Evenbeelt, die hy tot deſen eynde daer in ſette, even als een groot Koningh, die een Stadt bouwde, daer eenen inſtelt, dien een yder om ſijner wille moet ghehoorſamen en onderdanigh zijn, en die door ſijn geſagh en aenſien, alles moſt uyt voeren. Alſoo heeft onſe God, de Koning aller Koningen en Heer aller heeren den Menſche daer in alle gewelt en macht overgegeven, op dat hy foudē heerſchen over alles wat leve hadde ontfangen, niet alleene, dat hy de dieren en aerde ſich foudē onderdanigh maken, maer oock dat hy daer

door te meer zijnen Schepper en Godt soude be-
 minnen en eeren, die het opperste eynde en goet is,
 en waer door hy een Mensch is geworden, die
 met reden is begaeft. En als men dit overweegt, so
 heeft men wel stoffe, om uyt te roepen, O groote
 en goedertierne God! die ons en alle Creaturen, ja
 Hemel en Aerde, met alle vercierselen, rijkdom-
 men en wellustigheden geschapen, en ons soo vee-
 le gaven en weldaden hebt geschoncken: En in te-
 gendeel, O gy trage en ondankbare mensch! die so
 slaperig en verduft, alle dese dingen niet erkent,
 noch sich over dese heerlijkheden en wonderen
 niet ontroert noch beweegt, om dien heerlijcken
 Schepper van alle dese dingen te prijsen en te dan-
 ken. Maer de redelijcke mensch, wanneer hy alle
 dese werken Gods overweegde, voorwaer hy sou-
 de stoffe vinden, om in yder deel, van de gescha-
 pene dingen, hoe slegt sy oock in onse oogen
 mogen schijnen, des Scheppers wijsheyt, mo-
 gentheyt, goetheyt en voorforge te prijsen, die
 een yder dingh na sijn ordre en aert, soo be-
 quamelijk heeft gevoeght en toegestelt dat al des
 menschen wijsheyt, oock in de alderflechtste din-
 gen daer over moet verstommen. Want wat is
 doch de werrelt anders als een open Boeck, waer
 uyt de volwassene, God konnen leeren en sien, ja
 daer de kleyne Kinderkens haer voedtsel uyt trec-
 ken? Ja uyt de leesinge van dit Boeck (te weten
 de Werrelt) hebben de Heydenen geleert datter
 een God was, alhoewel d'ene op dees, en d'an-
 der op die wijze. Ja als wy de Werrelt van't oosten
 tot

tot het westen, van 't zuyden tot 't noorden over-
 loopen, en der verlopene eeuwen overwegen,
 en de Koninckrijcken en Herders hutten door-
 sien, soo sal men altijd bevinden, datse hare ge-
 woonten, Godsdiensten en Offerhanden hebben
 gehadt, hoe wel verwaert en sonder gront. Niet
 te min quamen se hier in doorgaens over een, dat-
 ter een Godt most zijn, die dit alles hadde gescha-
 pen. En als men de werreit en alle deelen wel o-
 verweeght, soo zijnder vijf dingen, die door een
 gelovige Spiegelinge, ons hier van kunnen over-
 reden en leeren; te weten: 1. Datter een Godt
 is. 2. Dat hy eenigh is. 3. Dat de werreit een begin
 heeft. 4. Dat die van Godt bestiert wort en onder-
 houden. 5. Dat alles is geschapen tot lof en prijs
 des Scheppers. En dit na 't gevoelen der Christe-
 lijcke en geleerde Schrijvers ingevoert hebbende,
 sal sich yeder in de heerlijcke schepselen Godes
 verheugen, op dat hy een levendigh wercktuygh
 magh wesen, om door de kennisse Godts, en Jetu
 Christi, schepselente beminnen, en Godt voor
 alle dese weldaden te dancken. En om dit alles met
 stichtinge en vermaeck te plegen, hebben wy on-
 se gesangen daer na gerecht, dat daer in Godts lof
 over alsoude uytblincken. Gebruyckte tot stich-
 tinge, gelijkse uyt goeder meeninge van ons
 zijn ingesteelt, beginnende vanden Mensche *A-*
dams at, en wat ons voorts loo uyt het Oude en
 Nieuwe Testament, als andere zedelijke stoffen,
 tot opwekkinge der Godtsaligheyt is voor-geval-
 len.

Adam verwondert over de Wërcken
Gods, sprigt als uyt den
slaep, Genes. 1.

Stemme: O eenigh Voedsel van mijn jeught,
of, *Kiss Allemande.*

Wat sie ick hier rontom my staen?
Wat sie ick hier al wonder aen?
Ick moet mijn God den Schepper loben/
Die 't soo heerlijk schip van boben/
Hier is Son / hier is Maen / hier is / Locht
hier is Licht /

Het gesternt / het gedraen en gezwaen / in 't gesicht/
Dooz de macht / en de kracht / van Gods hand /
'k Sie de aerd' / het geboomt / en het krupd / en het gras
'k Sie de vrucht / en het loof / het gespruyt / en 't gewas/
De vruchtbaerheyt van 't lant /
En roept met hert en mont/
Uyt een verheugde g ront /
Hoe sal ick mijnen Schepper loben/
Die 't soo sierlijk schip van boben?

2. Hoe lacht my dese Lust hof aen!

Ja 't is ons alles onderdaen/
Wat ick sie vooz mijn oogen zweben.
In een frisch en een jeughdigh leven/
Ey hoe root / ey hoe paers / ey hoe blaentw / en hoe wit/
Ey hoe geel / ey hoe groen / ey hoe vruyt / als een git
'k Sied' Appel / en de Peer / en Linnoen:
'k Sie de Noort / 'k sie de Kiars / 'k sie de Dygh en de Damp
'k Sie Salaet / 'k sie het Moes / en het krupt totte ~~crupf~~
'k Sie de Vruyt / en Citroen/
Veel terw' en eel gebloos
Dan Hely Bloem en Hoos:
Dan ruyckend' krupten vooz de sinnen/
Wie sou dit doch niet beminnen /

3. Hoe weeldzigh springt dit soet gediert/

Dat dus booz onse oogen zwiert /

En met een vriendelijck getwemel.

Ciert also frisch op d'aertsche Hemel /

Siet het Paert / by den Stier / en de Leeuw by het Schaep /

Siet den Wolf / by het Lam / en de Vos / by den Aep /

En oock de Wepz by den Olyphant.

Siet de Swaen / by den Gans / ende Strups / Papegay /

Siet de Haen / by de Hen / en de Ayl / by de Kray /

Te Dichejes aen het strand /

Hoe tierigh yder springt /

Hoe 't Nachtegaeltje singt /

En dit 's tot mit ons armer menschen /

Wat soumen meer konnen wenschen ?

4. Maer noch soo was 't booz my berdziet /

Judien ich had mijn Aechen niet /

Die npt mijn Lief God heeft gegeven,

Tot vermeerdering van onse Leven:

Hier is liefd' / hier is vree hier is lust / hier is vzeugt /

't Is vol hoop / vol geloof / 't is vol troost en geneugt.

p wat heerlijcker Paradys!

Daer noch haer / daer noch twist / daer noch nise / noch kraes
heel /

Daer noch sozz / daer noch vrees / schuyt in 't vzoelijck pzeel /

Maer alleen Godes pzijs.

Wat een wonder-werck

't Is in dees aerdsche werck!

God wil daer in ons Houwlijck zeez'nen /

En met sijnen dauw bereeg'nen.

Cristianus - f. 100. 1000

Johann. Seidel. sc.

Eva door de Slang overredet, ver-
leydt haer Man, Genes. 3.

Stemme: Blijdchap van my vliet.

Siet eens op den Staet / van dees eerst getrouwden /
Daer des nijders haet / soo veel onheyls broutden /
Want de loose Slangh / dooz de list gedreven /
Dooz sijn schoone sangh / bracht haer in het snebet / Slange.
Die het strengh gebod / van dien grooten God /
Sloeg soo ydel in de wint:
Als hy dooz de vrucht / daer noch elck om sucht /
Had dit Aetien soo verblint /
Dat sy leend' haer ooren / en haer liet behooren /
Dooz der Slangen schoone praet /
Op dat sy als Goden / boven 's Hemels boden /
Souden weten goet en quaet.

2. **E**p wat schoonder smaeck! ep hoe lief in d'oogen! Eva
Sep sy / wat vernaeck! ep nu sal ik pogen /
Dat mijne liebe Man / sich ook mach verheugen /
En de smaeck hier van / ook genieten meugen.

Ach! mijn liebe Vrouw / in wat grooter rouw / Adam.
Heddy ons eplaes gebzacht?

Dat gy hebt gesmaeckit: laes wy staen hier naeckit!
Dooz God en dooz ons geslacht:

Ep blecht Dijge bladen / want ich ben beladen /
Dooz Gods stem en dregement /

Ich geboel sijn tooren / 't is met ons verlooren /
Al ons lustier is geshent.

3. **I**ch sie onse straf / laet ons nu verschuylen /

Ofin 't droncker graf / of in diepe kuylen /

Want ich sie nu klaer / dat ich Gods geboden /

Dooz getrouw als waer / reuckloos ben ontbloden:

'h sie mijn naekte leen / die ich nu dooz heen /

Hopt te decken was gewoon:

'h Heb dooz dese daed / Gods gebod versmaet /

Die 't soo strenglijck had verboon:

Ach! hoogmoedig pogen / hoe sijn wy bedrogen!

Dooz gebley en overmoed /

Dat wy dooz 't schoon spreken / soo stralig sijn bezwoeken /

En berooft van 't hoogste goet.

- „ 4. Laes: mi de mensch / doo? dees val bedrobeit.
 „ En heel luyten wensch / lebendig gestorben:
 „ Wilt hem die verwond / wederom oprechten/
 „ Dat hy mag de soub / en den dood bebechten.
 „ Dat der Vrouw en zaet / daer ons hoop op staet /
 „ Ons een troost zy in der nood:
 „ Dat de aerdsche lust / in ons werd geblust/
 „ En getroot maecht in den dood:
 „ Dat wy ons gewinnen / nwe waerheyt kennen/
 „ En zijn in 't geloof gebeest/
 „ Op dat wy doo? logen / noch doo? waen bedrogen /
 „ Mogen kiesse 't alderbest.

De Musjck hier van fiet in de Lust tot VVijsheyd.
 Siet eens op de tijd. Fol. 161.

*Augustinus in sijne Stad Godt s, doet van
 den val onser eerster Ouderen, dit verhael.*

VAn aenbegin, seyt hy, waren wy heylig en rechtvaer-
 dig: soo dickwils alsick segge, wy waren, laet ons soo
 dickwils versuchten, dat wy onwaerdeerlijke schar-
 ten verlooren hebben: want de Mensch, door de edelheyt
 sijnder nature, die hy in sijn Schepinge hadde outfangen
 was de aldervoornaemste onder alle lichamelijke Schepse-
 len; doch daerna, door sijne veranderlijkheyt in de zonde
 vervallende, is hy de verachtste van alle schepselen gewor-
 den: en dat is geen wonder; want daer alle andere Schepse-
 len haren stant bewarden, en van de ordre die hun van den
 Schepper was voorgestelt, niet af-weecken, soo is de Mensch
 alleen, door het zondigen, van God af-gewecken, en heeft
 sich selve bedorven.

Cain en Abel. Tegens de Nijdt, Genes. 4

Stemme: Schoonste Nymphje.

Het en Nijdt dat snoode beest:
 Bergt sich meest
 Onder Broeders/onder Vrienden

En sy spijdt haer bitter gal/
 Over al/

Waerje soeckt gij sulds binden.

2. Abel, die sijn Schaepejs wend/
 Op der heyd/

En sijn Offer Gode brachste /

En het malsje van het Lam/

Of den Kram/

Cot een danckbaer offer slachte.

3. Dese kost oock niet ontgaen/

't Stout bestaen /

En sijn broeders nijdiggh poogen /

Om dat God sijn Offerhand /

Van 't Lam /

Niet so smachelijck was in d' oogen.

4. God die Cair's gramsechapp siet /

Wichste niet /

Om dat sijne sond belette/

Dat sijn offer en de blam /

Opwaerts klam/

En 't werck in den gront verplette.

5. Want waer Haet en Nijdt groeyt aen /

Vaer sal staen/

Sond en ondeugt vooz de deuren;

Doch ghy sult niet aller macht

Houden wacht/

Datse u niet breng in treuren.

6. Hier wylt schepte Nijdt haer gront/

En sy bond/

Stof om binnighlijck te wonden/

En de snoode broeder-moort/

Noyt gehoozt /

Gjoeyde vooz dees buyle sonden.

7. Onde / snoode buyle Nijdt/

Die de tijdt /

Niet soo breede wortels schieten/

Dat m' oock waer men komt of gaet/

Nijdt en Haet /

Siet in Kerck en Cellen blieten.

8 Gy pest die stadig woet/
 In 't gemoet
 En bedwelt ons goe gedachten/
 Na gy brengt dood u bedrijf/
 Ziel en lijf/
 Dats' op recht noch reden achten.

3. 9. Laet dan Heer dat snoo gespuys/
 „ Ht ons huys/
 „ En ons zielen zijn verschoben/
 „ Bouwer liefd' en eendzacht in/
 „ En een sin/
 „ Die geneygd is God te loben.

De Tooren-bouwers te Babel,

Genes. II.

Stemme: Maximiliaen van Bossu. *Of/* Als mijn stondeyde
 voor handen is. *Of/* Het Heyl is ons gekomen siet.
Of/ Uyt dieper noot schrey ick. *Of/* O God
 wy dancken dijner goede.

De werelt was vol overmoed/
 Vol weelde / pracht en sonden/
 Want yder slofte op sijn goet/
 Op list en slimme vonden;
 Na dees vermetelheyt kroop voort/
 Soo dat men God doech wild' aenboort/
 En synen raed doozgronden.

2. Dies vangt men eenen Tooren aen/
 Wiens top de locht sou raken/
 Om soo by trappen op te gaen/
 En Godes Stoel genaken:
 Men metst / men kilucst en woelter vast/
 Men tozst / men sleept / en brengt den last/
 En bozdert sijue saken.

3. Godt sag van bobel na beneent
 En op der menschen poogen
 En sprack men lustert na geen reent/
 Dies sal ick 't niet gedooogen:
 't Is een geslacht en oock een tael/
 Dies ick haer spraeck wil t'eene mael
 Der warren booz mijn oogen.

4. Daer stont men doe en keech vast bang/
 Men wist geen hulp te vinden/
 Riep d'een om hout / om kaelc / of tang/
 Men taste als de blinden/
 't Was al in 't wildt en ongedaen/
 Men kost malkander niet verstaen/
 Hoe dat men 't oock besudent.

5. Dus strafte Godt der trofsen list/
 En hun uyt sinning doolen/
 Dat sy dooz onberstand en twist/
 Verschuylde in de hoolen:
 De een bloog Oost / en d'ander West/
 Ja yder sweefde op het lest/
 Tot na de beyde poolen.

6. Ghy Babel bouwers houdt u rust/
 Met u verwarde sinnen/
 Hoe derfop dus tijt dertel lust/
 Soo stouten daed begunnen/
 Ghy weet hoe Godt den trofsen knelt/
 En haer bedrijf te gronde belt/
 Dies suldy niet gewinnen.

7. Want Godt is als een blam die blaekt
 Die 't onkruyt sal versmooren:
 Siet dat gy 't heplig vper niet raecht/
 En gysult moeten hooren:
 Gy neus-wijs wilt mijn werck bespien/
 En in Godes diepe oordeel sien/
 Geboult weer Godes tooren.

Abraham onderstaet zijn Soon Isaac te
offeren, *Genes. 22.*

Stemme: O slaep, o soete slaep, duurt lange.

W At srijd en ramp ontruff een vroom gemoedt?
Wat kropt de mensch veel stozmen op in 't bloedt?
Hoe scribbelt onse wil / eer datse stil/
Sich tot 's Heeren juck, en des werelds dzuck/
Sich tot 's Heeren juck / wil wennen:
O! 't is een Paerd seer quaet om mennem.

2. Maer Abraham volstandig in de deugd/
Hoozt Gods bebel / dat hy sijn soete vzeugd/
Sijn lief en eenig kind / en seer bemind/
Tot een Offerhand / in Morias land/
Tot een Offerhand sou slachten:
Hoe woelt het hert vol nare klachten?

3. Hy stont vzoeg op en sadelt d' Ezel vast/
Hy kloosde hout / en leyd' daer op den last:
Hy liet sijn Dienaers staen / en heeft gelaen/
Isaac met het hout / en door hope stont/
Sels het mes en vyer gedragen/
En 't hout ten Altaer op geslagen.

4. Wel Dader sey de Soon / 't is nu gedaen/
Daer is het Schaep / dat sal ten offer gaen:
Hy sprack God sal 't ber sien / en 't moet geschien/
Mits neemt hy sijn kind / dat hy strickt en bind/
Mits neemt hy sijn mes om keelen:
Denckt hoe des Daders sinnen speelen.

5. De Engel Gods belette dit bedrijf/
En riep / en raecht u kind met aen sijn lijf:
Ich sie dat ghy God vzeest / wpt hert en Oeest/
Want ghy hebt u Soon / niet geschzoomt te doon/
Maer dit liebe kind sijn loben/
Om mijnent wil gantsch t'obergeven.

6. Certwijl dat God noch met Abraham sprack/
Siet hy een Lam berwart in eene tack:
Hy offert die ten vband / een seecher pand/
Om sijn danckbaer hert / nu verlost wpt smert

Om sijn danckbaer hert te togen/
 Als die daer stond vooz Godes oogen.
 7. De engel spzack / God zwor so dieren eed/
 Om uwe trouwe / dat gy u kind vergeet/
 Wat hierom u geacht / in tal en hracht /
 Sal als 't sant aen Zee / als de sterren mee/
 Sal in sijne gunst vermeere /
 Om dat gy hebt gezeest den Heere.

Siet de Musijck Noten in de Lust tot Wijsheyt. Die in
 't gewoel, en in de bange lucht. Fol. 110.

Jacobs danckbaerheydt, *Genes.* 32. 10.

ick ben te snoode aller barmhertigheyt en trouwe die
 gy aen my hebt bewesen, want ick hadde niet meer
 als desen Staf, doen ick over de Iordane ging, maar
 nu ben ick tot twee heyren geworden.

Psal. 105. Een yder moet tot desen tijden, &c.

W El op mijn ziele wilt doch mercken/
 Op Godes wonderlijcke wercken/
 Op sijnen zegen die hy doet
 Den menschen / tot haer overbloet:
 Dus wilt hem een danck offer blam
 Ontsteken die van herten quam.

3. Volghet Jacobs spooz / die sijn weldaden
 En zegen hem dooz Godes genade/
 So mildelijck / upz niet verleent/
 Dus danckbaerlijck met God vereent/
 So dat hy pber mensch geeft stof/
 Tot een volmaect en danckbaer lof.

3. Ich ben / sey hy / o God! te suode/
 Noch so veel zegens niet van node/
 Als gy aen uwen knecht bewijst/
 Die u van ziel en herten prijs/

U trouwen en barmhertigheyt/
Die gy my rechte man bereydt.

4. Wat was ick / Als ick most verlaten /
Mijn Vaders huys / gaen mijnder stratent
Wat waer ick als ick by mijn Gode/
Hem dienen most in vrees en schroomt
En drijven met dees Herder staf/
Sijn Vee en Schaepkens op en af.

5. Met desen staf ben ick getreden/
Dan mijnen Vader slecht in kleden:
Met desen staf was ick gelaen/
Als ick trat ober den Hoedaen:
En dese staf was al mijn goed/
Mijn ryckdom en mijn overbloed:

6. Ach Heer! nu sie ick uwen zegen/
Twee Herden heb ick nu verkregen/
In plaets van desen dozren staf;
Een zegen die my God dus gaff/
Een zegen / hondertfont belaeu/
Als druppels op de velden staen:

7. Hoe hebby my na so veel lijden/
Dooz uwe weldaet doen verblijden/
Gy hebt my na veel slaverny/
Gemaect nu slaveloos en vry/
Dat ick met vee en huysgesin/
Dooz u verkrijgh dit groot gelwin.

8. „ Indien elck mensch wou overwegen/
„ De goedheyt Gods en synen zegen/
„ Die hy een yder heeft bescheert/
„ Hy bleef in sijne ziel berneert/
„ En danckte God in zijn gemaect/
„ Dooz alle weldaet die hy doet.

9. „ Maer wy misbruycken Godes gaben/
„ En zijn gelijk ondancckbze slaven/
„ Die upt de slaverny berlost/
„ Eerst moeten wysoeten om de kost;
„ Maer nu ons God gezeent heeft/
„ Een yder trots en yzachtigh leest.

Ioseph van sijne Broeders verkocht, en in
Egypten vervoert, *Genes.* 37.

Stemme: Rosmont die lag gedooken, &c.

S Elden vintmen dat Gebroeders/
Altijd trecken eenen lijn:
Hangt d'een meer aen 't oog des moederz/
Stracks soo salder afgunst zijn/
Dat oock haet en nijd hier zweeft/
Ioseph u een voorbeeld geeft/

2. Hy vint sijne broeders t'samen/
Die te Dothan hy malkaer/
Stracks een snoed verbond beramen/
Doe sy wierden hem gewaer:
Slaen wy desen droomer doot/
Domp'len wy hem in den sloot.

3. Dan vermerckt hy wat sijn droomen/
Wat sijn konst hem helpen kan:
Laet ons daerom gantsch niet schroomen/
Want geen mensche weter van:
Seggen wy dat een gedrocht/
Ioseph heeft om hals gedrocht.

4. 't Eel geweten / dupsent tuggen/
Vrangde haer ont sielt gemoed/
Die haer boosheyt soo kost buygen/
Dat sy spaerde 't jonge bloed/
Zijnd' haer snoedheyt dus gestut/
Wierpens' hem in eene put

5. Hier lag 't jonge hert te karmen/
Maer 't geweeten had geen rust:
't Was eplacp! en och armen!
En haer nijd die scheen geblust:
Ruben sprack u niet bemozst/
Noch na 's Broeders bloet niet dozst.

6. Siet hier komen d' Afsalijten/
Laet hy zijn een dienstbaer knecht/
Dan soo kan men 't niemand wijten/
Van geschiet dien droomer recht:
Hier wierd' Ioseph doe verkocht
En in slaverny gezocht.

7. Nu was aen dees byle sonde
Noch een logen-plaester vast;
Dies bestreecht men dese wonde/
Met een schandelycke quast/
En men doopt'er Iosephs rock/
In 't bloed van een Seyte-bock.

8. Hier ging 't op een stroom van weenen/
Die oock 't steenen hart verbzack:
Dader ! Dader ! staecht u steenen/
Riepen sy en houd gemak/
Want een wild heeft hem verscheurt:
Dader ! niet mistroosfig treurt.

9. 't Was geschiet / 't was niet te weeren/
't Hertseer most nu zijn geleen;
Maer God wist dit quaet te keeren/
Tot ber troosting van 't gemeen :
't Quaed van 's broeders boos gemoed/
Keerde God weerom tot goed.

10. „ O ! waer liefd' en trouw mach woonen
„ En daer broeders eenig zijn/
„ Daer sal God dat huys bekroonen/
„ En berjagen 't quaed fenijn :
„ Want de twist en haet moet boozt/
„ Als men na Gods wetten hoort.

Josephs kuysheyt , Genes. 39.

Stemme : C'est ce Mars. Of / 'k Wil van het
honing-bycken.

Joseph na siaberny herheben/
En ont sien/
Moft nu dooz hooger geest gedzeben/
Elck gebien ;
Soo dat hy / heerschappyn/
Doerd' ober haeb' en gout / hem toebertrout.

2. Hy zijnde frisch en knap van leden/
En gelaet/
Wacker in tael / en soet van zeden/
Wijs in Raet/
Wiens gemoed / steets het goed
Beoogd' in al sijn werck / vol ooge-merck.

3. 't Oog ging hier op dees schoonheyt weyde /
Waer hy irat :
Potiphars wijs hem lagen leyde/
En bergat
Hare plicht / dooz 't gesicht/
Dan dese frissche bloem / der deugden roem.

4. Hoe der een oogh dooz min ontsteecken/
Dit bestaen?
Om soo dooz dzift van geyle treecken/
Handen aen/
Desen knecht / die onrecht/
Syns Heeren dienst slaet acht / by dag en nacht.

5. Hoe sy hem toekelt tot de minne/
't Hert is knipsch:
Deugde die laet haer niet verwinnen/
Dat sy 't Quys/
En de Crouto / van een Drouw/
Sau schenden / daer de lust / waert kozte rust,

6. Hoe datse doech dooz sinckse tochten/

Hem bespriet/

Al haer gesmeeck noch list vermochten/

Op hem yet:

Hoe sy blyt / stracks hy schept/

En uyt haer handen blucht / met naer gesucht.

7. Sy grijpt den mantel en gaet kizjen/

Wee / ach toe!

Siet hier de swoodhepd en 't berwijten

Dan de Hebzee:

Dese daed / man! doch laet/

Dy straffen dooz u hand. Fy wat een schand!

8. Hier op wierd' Joseph stracks gebange/

Om sijn deugt:

God die verlostte hem / eer lange/

Dooz veel vzeugt:

Soo dat hy / los en vzy/

Uyt lyden wierd' verblgt/ tot 's Vrouwen spijt.

9. Wend af u oog van ydelheden/

Liebe Zeugt:

Walgt van de geyle wulpsigheden/

Maer geen vzeugt/

Maer de smert / in het hert/

Ontbouckt wozt dooz haer vband / in 't eel verstand.

10. Leert doch van Joseph kuysheyt minnen:

Wilt weg blien

Ter dat gy soud u kuyssche sinnen/

D'Ontucht bien:

Houd u huyss / reyn en kuyssch;

Want God woont selver in / by sulck gesin.

Iosephs Broeders komen om kooren, en
worden van hem bekent, Gen. 44. 45.

Stemme: *Amarilli mia bella.*

Hoe naramp en tegenheden /
Een vroomme ziel uyt d'zucht noch wozt verheben /
Kan *Ioseph* t'ugnis geben:
Die eerst een slaef: nu Dost wozt aengebden /
Om syn wijsheyt en zegen:
Met vzeemde Dolcken /
Sijn Broeders daer verschijnen /
Met haer tienen / met haer tienen / met haer tienen /
En haer tolcken.

2. *Ioseph* in sich self berlagen /
Vraegd' haer seer straf / wie / en van waer sy quamen:
Sy seydten 't hem by namen:
Uyt Canaan, want wy van honger klagen /
't Schijnt dat God ons wil plagen /
Wy soecken hooren /
Doo: onsen ouden Vader /
Geen Verraders / geen Verraders geen Verraders
Hebden booren.

3. Wy zijn twaelf van eenen bloede /
Een isser jong / maer d'ander is verloren /
Dat wy vaeck moeten hooren.
Neen niet alsoo / indien gy trouw van moede /
Wilt u snacks heenen spoeden /
En hzengt den jongen /
Of blijft hier all'gevangen.
Och hoe bange! och hoe bange! och hoe bange!
Datse songen.

4. Sy gaen met den last geladen /
Haer eygen geld sy in haer sacken bonden:
Om Benjamin verbonden.
Om wien sy 't saem den Vader hertelijck baden;

Maer hy vant niet geraden /

Sijn Doon te derben;

Op dat sijn grijsse hapren /

Noch sijn jaren / noch sijn jaren / noch sijn jaren /

Schielijck sterben.

5. Hoe klopt Josephs hert van binnen /

Wanneer hy sag sijn Broeders tot hem nad'zen?

't Bloed krield' hem dooz de adzen:

Hy toefd' haer wel / en toetste hare sinen /

Om soo stof te gewinnen:

Hy build' haer sacken /

Om haer te achterhalen /

Want een schale / vant een schale / vant een schale

In haer packen.

6. Hier lag 't hert gepzangt in schroeben:

Joseph.

Crecht gy vyz wech / maer Benjamin blijft mijnen.

Ach God wat banger pijnen!

Hoe sal de ziel ons Vaders sich bedzoeben?

Broeders.

Ach moet hy dit bezzoeben!

Laet ons gebeden /

U hert en ziel dooz-dzingen.

Ach! wat dingen / ach! wat dingen / ach! wat dingen /

Geschien heden.

7. Hier bozst uyt een zee van weenen /

Wanneer hy spzack / als dat hy was haer Broeder /

En sou sijn haer behoeder:

Wat naer gekrijt wat jammer en wat steenen /

En wat hzeugde wet eenen!

't Hert mast hier scheuren /

Dooz 't kussen en verblijden /

Watte tijden! watte tijden! watte tijden!

Ons gebeuren,

De Musijck siet in de Lust tot Wijsheyt. *Tuyrs geest.*

Fol. 217.

Moy.

Moyſes in 't Water door Pharaos Doch-
ter opgehaelt, *Exod. 1. en 2. Cap.*

Stemme : Engelsche Fortuyn. Of/ Fortuyn cylaes bedroeft.

De zegen Godts bloept midden in de Nijdt/
 Doch Iſraël tot der Egypters spijt:
 Soo dat men pooghd' / door een seer strengh besluyt /
 't Hebzeusche Volck ten gront te roepen uyt
 Den Dzoet-wijfs self die wierde stracks geboon/
 Dat sy de Dzuucht des moeder s souden doon/
 Soo ras een Soon ter werrelt was gebaert;
 Maer sy verfoeyden Pharaos wzeede aert.
 Sy dzeef den Godt / en seuden / dit geslacht
 Heeft / vooz ons komst / haer v. ucht al voozt gebzacht/
 Een stercke slaggh van Drouwen eest d' Hebzee;
 Maer haer bezanghde stracks een ander wee
 Een wzeedt gebodt. Men most van stonden aen/
 Sijn handen aen het jonge manschap slaen/
 En uide bloet versmooren desen hoop/
 Soo raecte licht gantsch Iſraël op ter loop.
 De Drouw van een Hebijt / die bergd haer Dzuucht,
 So langh sy mocht / vol hertseer en gesuecht. *Moylis Moeder.
 Doch alsoo noodt bepaelt is door geen wet/
 Beprechts' een kist / daer sy haer Soon in set.
 Hier dzeef dat schaep in biezen en in riet/
 De moeder laes van ver / dit dzoedigh siet/
 En Pharaos *kint / om baden uyt gegaen / *Dochter,
 Sagh in het kroos / dit dziftig wieghjen aen.
 Haer Juffer haelt het schynken uyt het lisch/
 Het kinaepje weent. Sy uyt medogenis
 Segt / dit is hier van een Hebzeede geleyt/
 Gaet roept een Min / die 't alles doe bescheyt.
 De moederz self / bleef moeder / en wozt min/
 Sy hoestert dat en heeft et na haer sin/
 En 't kreeggh den naem van Moyſes, dus vertaelt/
 Om dat het uyt het water was gehaelt.
 " Soo valt dan Godts bestieringh anders uyt/
 " Als 't wel de mensch in sijn gemoedt besuyt.

- „ En dese Man verhief Godt tot een helt/
 „ Die hy sijn Wet op Sina heeft vertelt.
 „ Die dooz Godts macht booz Pharao kost bestaen/
 „ En 's wiclaers konst deed' in den grondt vergaen /
 „ Die 't Joodsche volck bzacht dooz het roode Meer/
 „ Maer Pharao bersoop met al sijn Meer.

David van Samuel gefalft.

Eensdeels den 151 Psal. by den Griecken naer-gevolght.

Stemme: Doen Daphne d'overschoone Maegt.

Als David in sijn frissche Jeugd/
 Laet Leeuwen en Beyren in bosch en op heyl/
 Dasi kaupt / en had geen soeter bzeugd/
 Als Geytjes en Schaepjes in klavere weyl/
 Song hy / sprong hy / en stelde sijn snaren/
 En speelde op de souther / soo bzoljck liedt :
 Hy sat in schaduw en onder de blaren/
 En queeld'er Godts lof op sijn Harders riet :
 Siende sijn wdond'ren aen / van harten onbelaeu/
 Dacht hy vast ober in sijnen sin/
 Ghy zijt het / o Godt dien ick hertelijck min.

2. Godt had dit soete Herders kindt/
 Dooz hooge / vermogen / om 't eed'le gemoed/
 Beschickt / en uyt sijn Bzoers besint/
 Te stellen / en heffen / tot hooger goed :
 Harder / Harder / u Dee en u Schaepjes/
 Weyt noch een poosjen en luyf'ert na my/
 Ghy sulter niet blijven een Harders knaepje/
 Maer worden een Heer / dus leefster nu bzy :
 Laet nu u Geytjes staen/
 Keert u na Godts vermaen :

Denckt bzy dat hy u in hooger stand/
 Wil stellen dooz sijne vermogende hand.
 3. Want David was van schoonder staet/
 Van leden besneden / en ros van gesicht/
 Wiens deugdt en eerbaerlijck gelaet/
 In pder eens ziele een boozbeeldt sicht.

Staet op / sprack Godt / en salft doch desen
 Samuel, dese is mijn knecht/
 Die ick booz allen heb upt-gelesen/
 Wandelt booz my en handelt oprecht:
 Hy goot op 't heylig bzejn/
 D'Olj seer frisch en reyn:
 Lettende Dayid op 's Heeren stem/
 Soo daelde Godts Geest en sijn gonst ober hem.

David overwint Goliath, 1 Sam. 27.

Stemme: Nu leef ick in 't verdriet. Of/Als ik uyt wandlen ga

Hoe hoogmoed / booz den bal / het trotse hert bekreelt/
 Beschout daer van dees Reus, die wonder sterke heldt/
 Die Godes heyz beschimpt / en trots dien grooten Godt/
 Die alder stouten roem en ydelhejd bespot.
 2. Dit 's Goliath van Gath, die ruym ses ellen groot/
 Een helm en Pantzier dzoeg / en sich ten strijde boot /
 Wiens schinkels wel beschut / een schild dzoeg booz sijn borst/
 Een zware spies / waer meed' hy Isrel tarten dozst.
 3. Wel isser dan geen held in Sauls gantsche heyz/
 Die met my waeg den strijd / en toon sich hand gebeerz;
 Die 't onderling gevecht aenbaert / oft d'eene zy/
 De overwinning trest / en d'ander slaverny?
 4. Dees schimp die dagelijcks de Philisteen s dee/
 Met tergen tot den strijd / dee Saul in 't herte wee;
 En David onderwijl hy 't Dee dzeef af en aen/
 Kreeg last dat hy na 't heyz sou tot sijn broeders gaen.
 5. Hy geeft sich dooz 't bebel / sijn s Daders / op den tocht/
 En heeft'er bzoot en kaes sijn broeders toe-gezocht/
 Hy sag Israels heyz / staen wonderlijck bedeeft /
 En greep een helden moed / dooz een verborzen geest.
 6. De Reuse tratter booz met een vermeeten acht/
 En heeft Israels heyz bezoutw en upt-gelacht/
 En David die dat hoozt / dit pochen en verkwijt/
 Die boot sich booz het heyz / te treden in den strijd.
 7. Sijn broeders seer vergramt bestrasten sijn opset;
 Waer David op beloft van Saul heeft gelet:
 Hy wozt booz hem gezacht. Men sey / u niet bedziegt/
 Want

- Want gy niet in den krijg / als andze / zijt gewiegt.
 8. Ick heb sey David, Leeuw en Beer wel eex vermant /
 Wanneer die 't jonge Dee / ten roof had aengerant;
 Sou ick dan d' onbesteen / en die Godts heez bespot /
 Out sien? Wel aen / sey Saul, gaet in den naem van Godt /
 9. Men gozd hem 't Harnas aen en 't zwaert op sijne zij /
 Maer David ongewoon / dees harde slaverny /
 Sey dat een herders kindt / niet paste sulch geweer /
 Met singer en met staf / daer wild' hy hem te keer /
 10. Dijn steenen up de beech / hy in syn tassche stact.
 Als Goliath dien knaep hem nad' zen sag hy sprack /
 Wel ben ick dan een hondt / dat gy komt met een staf?
 Ick zweer by Godt / u vleesch geraecht niet in het graf.
 11. Doch David sey ghy komt met spietse / schildt en
 zwaert /
 Maer ick in 's Heeren Naem / dies ben ick onberbaert:
 En Isracl sal sien / dat niet dooz stercke macht /
 Maer dooz des Heeren handt dit wert te weeg gebracht.
 12. De ¹⁰ euse stelt sich schrap / en David grijp een steent /
 En stingert in sijn sier / dat hy daer rupmelt heen!
 Hy neemt Goliaths zwaert en hact hem af den kop /
 En 't Philistijnsche heez / verschriekt / dat speeld haes op.
 13. Wie door 't geloobe kempt / en oogt alleen op Godt /
 Out siet noch trots / noch macht / noch aller menschen spot:
 En wie op sijn beloft / des byandts list verstoort /
 Sedenckt dat Godt alleen / de eere toe behoort.
 14. Want so Godt booz u strijd / en wil dat gy verwinnt /
 Het kind dat wort een man / de kense wort een kint.
 Het weping is genoeg / het groot is al te veel /
 Wanneer Godt booz u kempt dan hebt gy 't beste veel.

Siet de Musjck in de Lustt tot Wijsheydt,
 O heerlijck juweel. Fol. 104.

Reye der Israëlitische Vrouwen,

I Samuel 18.

Saul heeft duysent, en David tien duysent geslagen.

Stemme : Bergamasca, Een / twee / drie / &c.
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

Wat gezwier en wat gewoel!

2. Siet hier komen sy Deelen/
En met lieffelijck geklang/
Siet haer op Tamboeren speelen/
Mer een vriendelijck gesang.

3. Siet de liepen haer vermaecken/
Siet haer 't hert eens open gaen:
Hoozt dees wonderlijcke saecken/
En hoest' op der harpen staen.

4. Sy verheffen hare heeltjes/
Vol gejungh en soet gestuyp/
En sy bootsen met haer veeltjes/
't Hof der Helden overluyp.

5. Saul duysent heeft verflaghen/
Maer daer is noch grooter Heldt:
David heeft den prijs gedragen/
En thien duysent neer-gevelt.

6. 't Hof / dat hun dees Vrouwtjens songen/
Lyt een gul en reyn gemoed/
Saul lagh in 't hert getzongen/
En dat stemde daer in roet.

7. En hy loerde seer dooz steyen/
Hoe hy dit doch wzeecken sou:

- Saul kreeg sijn boose gr epen /
 David die verdraef sijn routen.
 8. Als hy op der Harpen speelde /
 Doen nam Saul sijnen spiet /
 Daer mee 't tweemaal niet veel scheelde /
 Dat hy daer sijn leven liet.
 „9. Dus baert warhepd dickwijls tooren /
 „Blepen gunst / booz die daer blept
 „Doch de waerhept moet men hooren
 „Waerhepd dient'er steets gesept.

Abigail verzoet den toren Davids.

1 Sam. 25.

Stemme : Oschoone Caricle

- H**oe dat een streng gemoed /
 Dooz 's Drouwen deught seer dickwijls wert versacht!
 Dat sribblig en berwoet /
 Alleen op straf en wzaeck lust was bedacht
 So werck nochtans der Drouwen aert/
 Dat sich de gramschap self bedaert.
 2. Als David sijn gesin /
 Tot Nabal sand / om spijs / tot onderhoud /
 En liet upt goeder min /
 Hem groeten / sprack hy schamperlijck en stout /
 Hy had met David niet te doen /
 Waer most daer mee sijn Herders boen.
 3. Dies David gantsch ontstelt!
 Sijn knapen rust en moedigt tot den tocht /
 Op dat'er stracks in 't veld /
 Al Nabals volck sou werden omgezocht :
 Abigail die dit verstond /
 Bedachte stracks een kloecke bond.
 4. Abigail was schoon /
 Een Drouw met wijshepd en met reen begaest /
 Die 's man berlepte hoon /
 Dooz zedighepd en kloeck belepd begaest :
 Sy rust haer Ezels en gespan /
 Dooz 't onderstand van haren man.

5. Sy laed' daer blees en brood/
 Veel malse Dijen / Meel en lang-Kazijn/
 Om soo t'ontgaen den nood/
 Daer by twee flesschen vol muschate wijn/
 Om soo getroost haer gunst te bieten/
 En soo des Veld-heers grim t'ontvlien.
6. Sy stijgt van d' Ezel af/
 En biel vooz David op haer aensicht neer:
 O Veld! verzoet u straf/
 Betoomt u dzift / en let doch op u eer/
 Mijn man soo dwaes als onbedochte/
 Heeft ons in dese ramp gebzocht.
7. Soo waer de Heere leeft/
 Die hoeft belet dat gy geen bloed en plengt/
 Ens onschult plaetsse geeft/
 Op dat u ziel dees wreedhepd niet gehengt ;
 Wy bzenen u tot onderstand/
 Den zegen han ons Dee en Land!
8. Vergeeft ô Heer! ons quaed/
 God sal u huys verrijcken en geslacht/
 Dus schenckt ons u genaed/
 A byand hy sal geben in u macht :
 En als u God dees weldaed doet/
 Gedenckt dan wederom het goed.
9. Geloofst zy God den Heer/
 Sprack David, die u heden tot my send :
 Gezegent noch veel meer/
 Dat ich mijn handen oock niet heb gescheut :
 A reden met de deugt vereent/
 Vermurwen 't hert hoe 't was versteent.
10. Ick neem u gaben aen/
 En spreek / soo waer de God Israels leeft/
 't En waer gy 't had gedaen/
 A Man en volck waer dooz het zwaert gesneeft/
 Dus trecht met bzede na u man/
 Want u gesmeeck my stillen kan.
11. Sie hoe een hart gemoed/
 Dooz 's Vrouwen deugd' en wijse zeedighepd/
 Kan werden gantsch verspoet/

„Dooz goed ontjael / en dooz een kloech belept.

„O! wie geniet so bzaabe Drouw /
„Daer zegent God de rechte Drouw.

Siet de Mulijck Noten in lust tot Wijsheydt.
Kome hier misnoegend hert. Fol. 123

David en Bathzeba, 2 Sam 11.

Stemme : De May die ons de groente geeft. of
Het vinnigh stralen van de Son. of / Hansjen
sneet het koren. &c.

De oogen na de deughd gestiert /
Sijn spiegels van ons leven:
Dooz 't oogh / waerom God alles ciert /
Heeft hy 't vermaeck gegeven.

4. Oplaes! wat is 't een wanckel licht /
Wanneer ons oogen speelen /
Wanneer sy loncken dooz 't gesicht /
En onse sinnen streelen.

3. 't Sijn vensters in de geple nlin /
't Sijn fakkel die daar branden:
Wanneer het beelt daer stoukert in /
Dan boerens ons tot schanden

4. Is 't wonder dat een slecht verstaand /
Dooz 't slich'ren word bedrogen?
O neen een konickis herte brand /
Dooz 't stralen van sijn oogen.

5. Een man / een Idan na Godes hert /
Die laet sich overwinnen /
Die van de lust betoverd werd /
Door 't toek'len van de sinnen.

6. Wy sach de schoone Bathze
In 't silv're stroomtje baden:
De oogen / tooztsen van sijn seha /
Die hebben hem verraden.

7. Wy locktse tot onkupsche wren /
En schent haer supb're leden

Eens anders vrouw, Verdoolde sin!

Hoe streefuy tegens reden?

8. Als 't eene quaet nu was geschiet /

Verdubbelt hy syn sonden /

Uriam, haren man / hy liet /

Dooz in de spitse wonden.

9. De Man is doodt. De Vrouwe treurt /

Hy wil het stuck verheelen;

Maer Nathan's Konings herte scheurt /

En drenght hem Gods beveelen:

10. Hy praecht hem dooz gelijkenis /

Waer dooz hy wert bezlagen /

Dan 't Schaepken / dat genomen is /

En hy begint te klagen.

11. Hy schreyt / o Heer! ick heb misd

En ulwen toorn ontstecken:

Wilt met my niet in 't oordeel-gaen /

Ik Ben van mijn God gelwecken.

12. Dooz 't oogh is Eva eerst verboert /

Na stercke en oock wijzen:

Betoomt u lust: hoe 't oogh oock loert /

En hebt dooz 't quaet afgrysen.

13. „ Uw oogen wend van ydelheydt /

„ En stiertz' op 's Heeren wegen,

„ Op dat u lust nach waen verlept /

„ Maer steers mooght deughde plegen.

Psalm 15. Kort gevolght na de laetste
overleetinge.

Stemme: Ontfermt u over my, &c.

Genaed o God! na ulve goedigheyt /

Op wasch my doch van d'ongerechtigheden /

En reynigh my van zonden en boosheyt:

Mijn sonde staet my alzeit booz 't gesicht /

Ken u allen heb ick al 't quaet bedz eben /

Want gy zijt Heer! rechtveerdigh in 't gericht /

In 't sprecken recht / en reyn in 't bonnis geven.

Mijn moeder heeft in sonde my ontfaen /
 Ich ben in ongerechtigheyt geboren,
 Doch ghy hebt lust de waerheyt steeds te hooren /
 En doet in 't hert u wysheyt my verstaen:
 Ontfondigh my met Ros / maecht my reyn /
 Dat ick als sneeuw / werd witter / vooz u oogen
 Dat mijn gebeen / dooz u / verbrijfseft kleyn /
 De bzeughde sal en blydtschap hooren mogen.

Dooz mijne sond' doch niet af-geerigh weest /
 En delgh doch uyt mijn ongerechtigheden:
 Schep een reyn hert / o God! in mijne leden /
 En my vernieuw met uwen besten Geest:
 Verwerp my doch niet van u aengesicht /
 En wilt van my u Heplige Geest niet weeren:
 U Geest der vrymoedt zy mijn steun en licht /
 De bzeughd' uw's heyls laet in myn ziele keeren:

Soo sal ick dan den overtreders zijn /
 Een baeck / waer dooz ick haer u wegen leere /
 Op dat sich soo de Sondaer recht bekeere:
 Van bloet-schuldt / doch verlost en suybert mij.
 O Godt mijns heyls! laet mijne tongh altijt /
 U recht en u gerechtheijt vzoelijck loben:
 Dat ick u roem verhalen magh met blyt /
 Heer open mij de lippen daer en haben

Wen Offerhand hebt ghij doch Heer geest lust
 Want anders soud ick u die willigh geben.
 Brand-offer walgt voor u / dooz 't quaed bedzeben
 Maer 't offer Godts dat is een stille rust,
 Na 't is een geest gebroken en verneert
 Want ghy sult geen verlagen hert verachten.
 Doet Sion wel na u wil en begeert /
 Wilt Salems muur herbouwen dooz u krachten.

Dan suldy zijn dooz d'offerhand verheught /
 Dooz een brandt-offer der gerechtigheden /

Als wy de Warren off ren / door gebeden /
Op u autae / vol Goddelijcke bzeugt.

Klachte der Joden.

Navolginge van den 137 Psalm.

Stemme : Aen water vlieten Babylon. **Of /** Lof-fang
van zacharias,

A

1 Als wy aen Babels water-kant / Met druck en
3 Dast zweefden in een droebe stant / Met ons ge-

2 rouw begooten : Ons tranen droopen
4 loofs-geooten !

langhs de wangh / Om Zions bal en ondergangh /

Ons Harpen en ons suaren / Aen Wilge boomen

Op gehecht / Betuyghden dat wy wel te recht /

Dees straffe schuldigh wa--ren.

2. Maer in al dese dzuck en smaet /
Dees slaberny en banden /
Versochten sy met sotte pzaet :
Gefangen van ons Landen /
Ja in ons meeste treurigheid /
Doo sehersten zy uyt dertelheid.

En' wilt ons beuntjens singen /
 Van Zion daer gy dus op houdt /
 Daer u geslacht soo veel af houdt /
 Ja wonderlijke dingen.

3. Hoe souden wy in dit verbziet /
 En in soo vzeende Landen /
 Den Heere singen eenig Liedt /
 Van 't wonder sijnder handen ;
 Jerusalem vergeet ick dy /
 U rechte hande vergelde my /
 Eer sal mijn tonge kleben /
 En aen't geheimelt zijn gehecht /
 Eer ick u waerheyt en u recht /
 Vergeten sal mijn leven.

4. Jerusalem u deugt en eer /
 De roem van onse vzeugde:
 Gedenekt aen 't Huys van Edom Heer !
 Dat trots en vol ondeugde :
 Hiep / werp strachs Salems muuren of /
 En gruytse tot een puyn en stof.
 Gy Babels kindt sult weten /
 Wat gy veel eer / met al u huys /
 Met al u Goddeloos gespung /
 In d' afgrondt wordt gesmeten.

5. O dapper man ! O byzomer Veldt
 Die 't loon van hare trotsen /
 Op hare kindere weer vergelt /
 Ce bys len aen de rotzen
 „ Heer ! wilt de kinders van 't gemoedt /
 „ Die in ons werden opgeboedt /
 „ Strachs aen den steen verpletten /
 „ Op dat de sond' in haer geboort /
 „ Mag in haer jonckheyt zijn gesmoort /
 „ En geene wortels setten.

't Eerste Oordeel Salomonis.

't Eerste Boeck der Koningen, 3 Capittel.

Stemme: Si tanto gratiosa.

Als Salomon de Koningh /
 Dat in sijn thron / en Davids Scepter zwierde/
 Quam in sijn Hof en wooningh
 Een peder Mensch die sijne wijsheyt vierde
 En onder al / in dit gebal
 Twee Vrouwen licht en moedigh/
 Die recht versochten / en hare klachten brochten/
 Seer verwoedigh.

2. Heer Koning met ons beyden/
 Alleen in huys / sijn wy in kraem beballen
 Wilt onse pleyt doch schepden/
 En achten niet op des and'ren ydel rallen.
 Dees heeft mijn Soon / en sy haer doo'n/
 Weer in mijn schoot gedragen/
 Dies ick de smerte / Heer Koningh in mijn herte/
 Ik moet klagen.

3. Dees heeft haer hint verpletet/
 Dooz diepe slaep en hoorende my roncken/
 Doo heeft sy haer Soon gesettet/
 In mijnen arm / en met de mijn'gaen yroncken
 Ick die gewoon / was mijnen Soon/
 Al dooz den dagh te zoogen/
 Merck seer berleegen / geen ledkens bewegen.
 Noch geen oogen

4. De dagh ontdecht de waerheyt/
 Ick sie het aen / en vint my seer bedrogen:
 Ick wijs haer aen de klaerheyt:
 Sy seyde wel stout / het is een grobe logen.
 Na dat de saeck / was dick en vacck /
 Op redens schael gesistet:
 Doo heeft de Koningh / dees selfame vertoning
 Recht geschiftet.

5. Langh hier / sprack hy / een Sabel/
 En kloof dit kind / dat leeft / recht in twee deelen/
 C 5

En repck een yder abel/
 Haer rechte helft / so eyndigt dit krackeelen.
 Helpt God ! dit bloed / woeld' in 't gemoed/
 En heerd' het onderst' boven/
 Want 's Moeders herte / met rouw was en met smerte
 Gantsch bedoben.

6. De Prins siend' op de mijnen/
 Op 't hart gemoed / en op meewarig karmen
 Riep Vrouw / houd op van quijnen
 En neemt u Soou / u Schaepken in u armen
 Eens moeders trouw / die blijktt in rouw/
 Ghy sult u Kind verwerpen;
 Maer dees Wolbinne / gaet moederlijke minne/
 Gantsch afsterben.

„ 7. Gelukkig zijn de landen/
 „ Waer wijshepd schuyt in vroomer Ober-Heeren/
 „ Die reyn en trouw van handen/
 „ So rijk als arm oprechtelijck regeeren
 „ En daer het recht / booz heer en knecht/
 „ Dooz Weeuw en Wees staet / open
 „ Daer komt Godts zegen / dooz vromighepd verkregen/
 Sels' geloopen.

De Koninginne uyt rijk Arabien, van
 Saba of Scheba, soeckt de Wijshepd Salomonis,
 1 Reg. 10.

Stemte : O Diamante trouw. Of 't laetste deel van 't vers
 van den 79 Psalm, De Lichamen daer naer. Of/
 De Lof-sangh Mariae.

De Koning Salomon,
 Vromd' uyt gelijk een Son/
 In wijshepd en in reden,
 Doo dat dees held're Israel/
 Blonck in een gulde zael/
 Dooz Landen en dooz Steden.
 2. De schand're Koningin/
 Quam met haer Hof gesin/
 Met Hemels' speceryen.

Met gout en eel gesteent /
 Met peerlen en gebeent /
 Hem / om sijn wijshepd / vzenen.

3. Sy toetste sijnen grondt /
 Dooz Raetsels / en bevondt
 Daer in verbor gentheden /
 De wijshepd en haer stiat /
 Als in een ring bebat /
 Dol konincklijcke zeden .

4. Sy vzaecht haer kloechhepd hoort /
 Hy antwoordt woordt op woordt :
 Hoe deftigh sy 't vooz stelde /
 Hy gaffer reden van /
 En onderwees haer dan /
 Al wat de wijshepd medde .

5. Sy prees dat gau verstand /
 En 't wel gelukkig land /
 Waer wijshepd mach regeeren /
 Daerz alles wert belept /
 Dooz reden en beschopt /
 En vrome Ober heeren .

6. Sy schonck hem goudt en kruit /
 Een oberkost-le buyt /
 En hy / haer weer / geschencken :
 Verwondert hoe een man /
 Doo beele wijshepd kan /
 Met reden over-dencken :

7. Dit 's tot der Vrouwen lof /
 Waer dooz wy hebben stof /
 Om hare deugt te prijsen :
 O Vrouwelijk geslacht
 Die op de wijshepd acht /
 Op boegt u by de wijsen .

8. Want in der wijsen mond /
 Daer schuypt een goede grondt /
 Daer bloeyen honing-beecken /
 Daer hoort men niet als deugt /
 Alseerbaerhepd en vzeugt /
 En van Godts wijshepd spzeeken .

Hooge-Licht Salomonis, Cap. 5.

Ick slaep, maer mijn herte waeckt.

Stemme: 31 Psalm, Ick stel op u vast, &c.

Schouwt aen / hoe 't lichaem leyt te roncken /
 Als in een diepe droom /
 Als in een stille stroom /
 Als een die dooz wijn beschoncken /
 Als eene die sijn leven /
 Den doodt schijnt t'obergeven.

2. Ick bid u siet niet op de sinnen /
 Die upterlijck in schijn /
 Als dood bestorven zyn ;
 Maar hoe de ziele waecht van binnen /
 En zweeft met snelle vlercken /
 Na Godes wonder-wercken

3. Het vleesch moet booz den Geest doch zwichten /
 De wellust en 't vermaeck ;
 Want dit 's een hooger saeck ;
 Maer Godt ontsteekt in mij sijn lichten ;
 Al schijnt het hert te slupmen /
 De duijsterheijdt moet ruymen.

4. Al schijnt mijn hert aen 't aertsch te hangen /
 Dooz 't keurig oog beblecht /
 En van 't vleesch overdeekt
 Laet innerlijck doch zyn 't verlangen /
 In slapen en in waken /
 Da al veel hooger saecken .

5. Na 't Hemels dat niet sal verteeren /
 En dat noch roest noch mat ;
 Van krencken desen schat ;
 Maer dat ick in de vrees des Heeren /
 Dooz sijnen Geest gedreven /
 In eeuwigheijdt mag leven.

Hooge Liedt Salomonis, Cap. 5.

Ick heb mijnen rock uyt-getogen, &c. Ick heb
mijne voeten gewasschen, soude ick die wede-
rom besoetelen?

Stemme: Psal. 42 Als een Hert, &c.

Heb mijn leven af- gesondert
Dan des werrelts ydelheyt:

Niemand zy hier af verwondert /

'k Heb mijn kleeders af gelept /

En dien vuylen rock betreen /

Wien ick eer tijds hadt gemeen /

Met de menschen / met de sonden /

Daer ick mede was geschonden.

2. Sal ick weder 't kleet aentrecken /

En der sonden beeldenis:

Sal ick wederom berwecken /

Mijner zielen dzoeffenis:

Aleen / mijn Geest sal hooger gaen /

En het aerdtche gantsch versmaen /

En in supb're watez-plassen.

Mijne ziel en lichaem wassen.

3. 'k Heb mijn voeten reyn begooten /

Af gebaegt soo blanch als snee:

Sal icks in dzeek weer stooten /

En ontrusten mijne vree?

Weer bemorssen met het roet /

En in snoode vuyligheden /

Went'len mijne supb're leden:

4. Aleen / mijn voeten af-gescheyden /

Dan des werrelts sabb'rig padt /

Sullen my tot Godt geleiden /

In sijn uytverhooren stadt:

Daer sal zyn mijn lust en vzeugt /

Al mijn wandel en geneugt /

Daer sal ick de vzeugt aenhooren /

Dan Godt en sijn uytverhooren /

Ick ben een Roose te *Saron*.

Stemme: Vanden 8 Psalm. O onse Godt, &c.

O Meerlijckheydt des Heeren noyt volyzesen/
 Doo? wien dat sich de Godtloose vzeesen/
 Wiens mogentheydt / al schijntse seer veracht/
 Wijt overtreft het menschelijck geslacht.

2. Ghy zijt een Roos te Saron seer verheben/
 U reuck verquicht en houdt ons by het leben:
 U schoone reuck / die onse Geest verheught/
 Driecht doo? de ziel en baert in 't herte vzeught.

3. Al schijndy schoon verschoben in de dalen/
 Daer yder een met spot op leyt te smalen:
 Soo haeldy doch by uwe kinders roem/
 En luyck u hoofft op als een Lely bloem.

4. Siet u Dziendin berght haer in doozne strupcken/
 Hier moetse slaen en voo? de trotse dupcken:
 Dy is gelijk een Roose die verdriecht/
 In distels schuplt / die niemant soeckt of plucht.

5. Al schijnt ghy nu van buyten aen bertreden/
 O Christen Mensch! ghy weet daer van de reden/
 Hoe dat ghy blincht / by al dit woeste volck/
 Gelijck de Don by eene dupl're wolck.

Alle dingh is gantsch ydel.

Prediker 1. Cap.

Stemme: Laetmael ging ick ter Jacht.

Hoe kraelt gy met u stem/
 O Davids Zoon verheben!
 Doo? van Jerusalem/
 Doo? hooger Geest gedreven/
 En preecht / dat alles wat er schijnt/
 Is ydelheyt / die ras verdwijnt/
 Waer in de mensch sich pijn.

2.

't Is ydel / ydelheyt/
 't Is arbeyt en ellende/

Hoe sich de mensch oock bleyt,
 Ja hoe hy 't oock wil wende;
 Al war'er schynlt in 't Sonne licht,
 En onder 's Henzels aengesicht,
 Slechts moeyt' en jammer sicht.

3.

En yder keert en gaet /
 De winden en de bloeden /
 Het oogh wozt noyt versaeft /
 Noch minder de gewoeden :
 Al wat men hoozt is al geschiet /
 Wat men doet / is al verdziet !
 Het is een ydel niet.

4.

Al 't nieuwe / dat is oudt /
 Het oudt / dat is vergeten :
 Dan ons / my dit vertrouwt /
 En sal men na niet weten :
 Ick ondersocht der menschen werck /
 Maet een blijtig oogemerck :
 Maer 't was een moeylijck werck.

5.

Ick sprack / nu ben ick groot /
 En wijs'er als mijn Dad'ren :
 Waerom 't my noyt verdzoot /
 Te sungen wijsheys ad'ren :
 Ick leerde wijsheyd / dwaesheyd mee /
 'k Had verstand en kloechheyd ree /
 Doch kreeg maer moeyt' in see.

6.

Du wou 't hert vzolijck zijn /
 En goeder dingen leven :
 Eplaes ! die was oock pijn /
 Stracks ging my vzeugd' begeben.
 Ick dacht / o yd' le ydelheyd !
 Ydel is 't hoe dat gy bleyt /
 O yd' le ydelheyd !

Lof over de wercken Godts.

Stemme : Doet u ooghjens open.

Lof / Lof / 3p den Heere /
 Die dus komt geciert /
 Die met lichte kleeren /
 Schoon en heerlijk zwiert /
 Die des Hemels wolcken /
 Als met een tapijt bedeckt /
 En sijn heyl' ge Colcken /
 Tot sijn winden heeft gestreckt.

2. Die des Aerdtrijcks gronden /
 Heeft soo vast gestelt /
 En de Zee gebonden /
 Die niet hooger zwellt /
 Als gij in u palen /
 Daer doet rennen aen haer dozt /
 Datse suel moet dalen /
 Op het wencken van u wooydt.

3. Die der Brouwen wellen /
 Van de bergen zwaeyt /
 En soo langjs struybellen /
 Dooz de Landen draeyt /
 Daer de diertjes quelen /
 Als sy laben haren doyst /
 Daer de Herders speelen /
 Bzolyck upt een bzye doyst.

4. Daer het Vant vol bzychten /
 En het grasjen wast :
 Daer elck met genuchten /
 Op het hooren past /
 Daer de Wijn en Oly /
 Die des menschen geest verheugt /
 Gierig zyn der velden bzyugt.

5. Daer de vogels bzoeden /
 Daer de Keygers zyn /
 Daer de * Gemisen horden /
 En het bet Konyn :

* Steen Bocken

Daer des Heeren lampen /
 Nu weer op / dan onder gaen /
 Daer de Leeuwen kampen /
 Zynde met den roof geiaen /

6. Die het jaer doet kroonen /
 Met genaed en goedt /
 Dat soo overschoone /
 Pronckt in oberbloedt :
 Daer de kudde zwieren /
 En de Schaepkens bet en mals /
 In de weelde tieren /
 Hebbende genoegh van als.

„ 7. Heere Godt u wercken /
 „ Die zijn wonderbaer :
 „ Mensch wilt hier op merken /
 „ Neemt sijn zegen waer ;
 „ Want sijn eer sal groepen /
 „ Nu en in der eeuwigheit /
 „ Wilt in deughde bloepen /
 „ En Godts Lof alsints verbejzpt.

Elias van den Raven gespijst, 1 Reg. 17.
 En 't Weeuwten van Zarphath.

Stemme : Salick noch lang in heete tranen.

De diere tijdt haert veel cellenden /
 Als Godt ons niet sijn roe verschijnt ;
 't Sp waer wy 't keeren of oock wenden /
 De mensch van rouw en doefheyt quijnt /
 Als Godes handt / geen onderstandt /
 Doet aen het Landt / of noyt sijn zegen upt /
 Maer in sijn toorn de Aerd en Hemel sluyt.

2. Elias wierd van God geheeten /
 Om soo c'ontgaen dees harde nood /
 Dat hy aen 't beechjen Kric geseten /
 Sich bergen soude vooz den dood :
 Dit Christalijn ! sou zijn de wijn /
 De raben mee / die souden hem de spijs /
 Versozgen dooz een wonderbare wijs.

3. Dees beesjes quamen bzoeg en spade /

En offerden haer liebe blycht /
 Daer sich Elias mee versade.
 Tot hy weerom most op ter blycht:
 Doch God wees hem / dooz sijne stem /
 Dat hy van daer na Zarphath soude gaen /
 En spzecken daer een treurigh weentotje aen.

4. Hy sagh haer hout van d'aerd' op-lesen.
 Hy riep haer toe / en laest mijn doost.
 En brenghet wat broods, maer sy upt breezen/
 Spzack rond / ick heb noch brood noch koost/
 Alleen wat meel / dat is mijn deel.
 Tot onderhoud / en Oly tu mijn krupck/
 Dat ick op 't lactse' vooz my en 't kind gebzupck.

5. Werpt sozgh ter zy / vertrouwt den Heere /
 Wacht eerst vooz my een kleyn geback/
 Het meel in 't Cad / sal Godt vermeerden /
 En stillen soo u lastigh pack.

U Oly sal in maet oft al.
 Niet minderen / tot Godt de Heer / die leest /
 Dan alle dese rampen een uptkomst geeft.

6. De eene sozgh was niet genesen
 Of d'ander rouw volghd' op de straf:
 Man Godt! most ghy de oozsaeck wesen /
 Waer dooz mijn Soon geraecht in graf:
 Moet dan mijn sond' / en de wond' /
 My pzaugen 't hert dat ick mijn Soon verlies /
 Wat sal 't dan zyn? den doodt ick liever kies.

7. Hy nam haer Soon en heeft geboogen /
 Sijn lichaem ober 't kindelijn:
 En badt tot dziemael vooz Godts ooggen;
 Dat 's knaepjes ziel doch weer verschijn:
 Godt heeft verhoort / sijn klachtigh woorzt.
 Het ziele loeck / gelijk een roode kroos /
 Die frisch van dauw ontlupck haer schoon gebloos.

„ 8. Soo kan God bzeugd' / vooz droefheyt senden /
 „ Wanneer men schoon geen hulpe siet:
 „ De rampen kan hy elders wenden /
 „ En schencken heyl ons vooz verdziet:
 „ Hy kan de sijn / upt nood en pijn /

„Ja uyt den doot / verlossen dooz sijn kracht/
 „Gelyck hy hier aen 't weculdjen heeft volbzacht.

De wensch van Agur: *Proverb. 30.*

Stemme: O heyligh saligh Bethlehem.

A Teer ick sterf / soo bid ick Heer!
 Laet doch mijn wensch u ooz genaecken/
 Twee dingen zyn 't die ick begeer/
 Laet my daer van de vruchten smaecten,
 2. Afgodery noch leugentael/
 Laet Heer! mijn ziele niet besmetten/
 Op dat ick van u woordt niet dwael /
 Noch ulwe waerhepdt magh verpletten.
 3. Noch rijkdom / waer uyt hoogmoed rijst/
 Noch armoe tot ondenghdigh leven:
 Dooz beyde / Heer! is 't dat my yst/
 Dus wiltse my op d'aerd' niet geven:
 4. Verleen my mijn bescheiden maect/
 Mijn spijs en noodrust tot behoeve/
 En dat ick my veruoegen laet/
 Noch in het werrelt's niet bedzoebe.
 5. Of anders soo ick wierde trots/
 Dan soud' ick u / o Heer! niet kinnen.
 Want oberbloedt den mensch maect spots /
 En wil sich aen geen tucht gewennen.
 6. De armoe doolt van 't rechte spooz/
 En geeft sich / dooz gebzeck / tot sonden/
 Tot diebery / en leent het ooz/
 Tot schelmerp en snoode bonden.
 7. Geeft daerom / Heer! dat ick veruoegh/
 En niet spzeeck' trots / wie is de Heeret
 Noch my dooz d'armoe niet veruoegh/
 Tot quaet geselschap en onerre.
 „ 8. O wie sich dan gerust en stil/
 „ In beydts kan eben matigh voegen/
 „ 't Sp rijk of arm / soo 't Godt dan wil/
 „ Die sal sich altydt wel veruoegen.
 Siet de Musijck in Lust tot Wijsheyt, O Geestelijcke
 Hemels Stadt. Fol. 246.

IOB

Jobs volstandigheydt, Job I Cap.

Stemme: O Karsnacht schoonder als de dagen.

Wilt heeft een byzome ziel te lij-
den: Hoe moet het eelste hert dieck strij-den/
En kla-gen over sijn geslacht: Weest Godt den
Mensch met staet gezegent / Sijn vee en haef met
dauw bere gent / Sijn kinders volgen
slenp en pacht.

2. Dit sag de byzome Iob voor oogen:
Die Gode byest na sijn vermogen/
Die slecht en recht was van gemoed/
Rechtbaerdig en van 't quaet afgrijzen/
Waer van hem yder een moest pzyfen/
Doch seer verrijcht van vee en goed.

3. Hy had wel seben duysen t Schapen
Veel duys- gesindts en dienstb'ren naven/
Drie duysent kemels en noch 't Dee/
Van Ossen en van Gselinnen:
Hoe kost men meer der zegen winnen/
Omschaduwet met de soete byest

4. Sijn kinders daeghlijck in bancketten/
Op haer vernaeck en wellust letten :
Maer Job ontstack een offer-vpe?/
En docht / sy mochten sich verloopē/
By Godt daer is genade open/
Doo? al dit weelderigh getier.

5. De Satan / met Godts volck getreden/
Doo? Godt / die vzaeghd' hem na de reden/
Of hy niet had op Job gelet ?
Hy is de beste van den lande / Godt antwoordt.
En vzeest my met hert en verstande/
Ja nock een pvaer van mijn wet.

6. Och sprack de Satan dat 's geen wonder/
Ghy zegent hem dus in 't besonder/
Met oberbloet en groote macht /
Maer tast hem aen / hy sal u bloecken :
d'Arabers vielen uyt haer hoecken/
En hebben Jobs volck om gebracht.

7. d' Een hood' op d' ander quam genomen/
En sprack / wat isser quaet gesponnen ?
De blixem schaterde uyt de lucht/
En heeft u Herders en u Schapen/
Tot stof bergruyst / en ick o wapen!
Kont hier alleen / en ben 't ontvlucht.

8. Terwijl noch dees den ramp vertelde
Quam d' ander / en sprack / uyt den helde
Zijn al u Hemels wegh geboert/
U knechten / doo? Chaldeen / geslagen/
Ick kom alleen de boodtschap dragen :
Noch bleef dees Man / als onberoert.

9. Stracks volgd' een ander Voo daer neben/
En sprack / u kinders zijn gebleben/
Terwijl sy waren in 't bancket/
Doo? stozen en blam zijn sy bedo?ben/
In schielijck op die plaets gesto?ben.
Ick ren te post. Dus hier op let.

10. Doe scheurde Job zijn hooft en kleeden /
 En viel ter aerden / met gebeden /
 En spzacht : Naecht quam ick eerst in 't licht /
 Mijn moeder bracht my naecht in 't leven /
 Naecht word' ick 't aerdrijck weer gegeven /
 Ick sta vooz 's Heeren aengesicht.

11. Is niet mijn Haef van God gekomen?
 Wie anders heeft die weer genomen?
 De naem des Heeren zy geloofst:
 In allen heeft Job niet gesondigt.
 „ O wel hem ! die Godrs lof verkondigt /
 „ 't Zy wat hem Godt sendt ober 't hooft.

* Job hadde 7000 Schapen, 3000 Kemelen, 500 Jock-
 Ossen, 500 Ezelinnen, ende veel gefindt. Seven Sonen
 en drie Dochteren.

Jonas Vlucht.

* Stemme : 116 Psalm, Ick heb den Heer lief, &c.

Jonas I.

Op / Jonas op / en stracks na Ninivé ;
 Want hare sond' klimt dooz de bochte wolcken /
 En stinckt vooz my een schand-bleck vooz de volcken /
 Dolboert u last en maecht u stracks geree.

2. Op weech na Jopp' en gassich in een schip /
 Hulp God ! wat gaen hier grouwelijke golven /
 Elk kreet van angst / als in een Zee bedolven /
 Men pompt en roept / dooz barning en dooz klijp.

3. Elk riep sijn God. De ballast ober boort;
 Maer geen gesmeeck de baren kost bewegen /
 Een pder woeld' en kreet en was berlegen /
 Maer Jonas roncht / al of hy was gesmoort.

4. De Schipper riep / wel! is 't nu slapens tijdt!
 Wy kampen vast met de doodt en met het leben/
 Men bidt u Godt / of die ons hulp wou geben:
 't Lot de ander kreet / dat schepd' ons desen strijdt.

5. Dat stomme lot / treft Jonas op het hooft:
 Wel vragten sy / wat volck of wat geslachte?
 Wie zydy doch? Een Jood / die God Almachtich / Jonas.
 Van herten vrees / die ben ick / my geloofte.

6. De schyck bekneelt de herten van matros /
 Wanneer hy sprack / hy ware Godt ontbloden:
 Werpt my in Zee / en staet niet als de bloden /
 Want die sal stracks getemt zijn / booz een poos.

7. De noodt vreecht wet. De storm raest eben seer /
 En Jonas wort gelozpen in de baren:
 Sy smeecten Godt / die als besozven waren /
 Dat deses doodt haer strecken mocht tot leer.

8. Gelyck een Henghst in synen ren gestut /
 Bedaert sich Zee / en 't wellen van de winden:
 Godt sendt een Wisch of die hem sou verfinden /
 Maer hy bestierdt dit werck tot Ionas nut.

9. Hier zwoyf de Man / dooz Zee vol anghst en suert /
 Doch in 't gedrocht belveent hy sijne sonden /
 Hy smeect en kermt / als een die gebonden /
 In 's Hellen haeck / benautot / geklustert wert.

10. Wie Godt ontvlucht die wordt sijn hant gewaer /
 En hy geboelt de roede van sijn tooren;
 Doch hy laet noyt den Sondaer gantsch verlooren /
 Maer toont sijn gunst / in noodt en in gebaer.

Gebedt *Jona* in den Walvisch.

Stemme : Lof-fangh Simeonis. Of/ Mariae. Of/ Het was
een jonger Heldt. Of/ O Diamanten trouw.

In angst en bitt're smert
Bedwelmt in ziel en hert/
Doen sineecht' ick God den Heere;
Ja uyt der Hellen grondt/
Ick stracks verlichting bondt/
Ma't booschzift van sijn leere.

2. Op wiery t my in de Zee/
Van d'een tot d'ander ree/
Omlegert van de golven:
Ick sprack / nu sie ick Heer/
U aengesicht niet meer/
Maer blijf hier gantsch bedolven.

3. Sal ick opt weer bespien/
En uwen Tempel sien:
Om dat u water baren/
Ja d'afgront self mijn hooft/
Der werden / dat verdooft/
Swozschzichlijck in gebaren.

4. Tot aen der rotsen gront/
Ick' my omcingelt vont/
Met mos en wier omgooten:
Eplaes wat droebig wee/
Ja't aerdriek had my mee/
Met grendels afgeslooten.

5. Maer uyt al dese noodt/
En midden uyt den doot/
Hebt ghy my Heer getogen;
Want wijl mijn ziel versmacht/
En ick / Heer / op u dacht/
Doen toondy u vermoogen.

6. 't Gebed uyt repner toon/
 Klom stracks dooz uwen throon/
 En gy toond' u genade;
 Maer die in pdelheen/
 Haer tijdt en lust besteen/
 Die heeren sich ten quade.

7. Doch ick wil 't offer-byer/
 Ontsteeken dooz mijn lier/
 Den Lof-sang mijner suaren/
 En doen gelosten standt/
 Want heyl daelt van u handt/
 Die my wel sal bewaren.

B O E T E

Van

N I N I V É.

Stemme: 129 Psalm, Van der Jeugt aen, &c.

W El wat is dit? komt Jonas weer te lant?
 Wel moet een bisch op Godts liebeelen passent?
 Wel moet dit beest hem spouwen weer aen strant?
 En zwerben om dooz lisch en water-plassent?

2. Noodt let op 't kruys. Hy gaet dooz Godes last/
 Na Ninivé, en dreygt haer sijnen toren/
 En dat dees stadt is aen Godts roede vast/
 Als die seer kortz tot pyn en asch sou smoooren.

3. Help God! wat wee en ober naer gekrijt/
 Dooz-dzingt de locht van al dit bange karmen/
 De Hemel schier van al dit suchten splijt/
 De moeder weent / eplacy en och armen!

4. De Koning self sijn purper en sijn staf/
 Cer zijden siet / en wepgert elk sijn doren/

Hy sit in d'asch / in kaniſas en kaf /
Hy smeect en ſiddert booz Godts tooren.

5. Het ſtrenghe gebodt des Konincks elck belnelt /
Dat Menſch en Dee ſich moſt van nodzuſt ſpeenen :
Dit ſcherpe zwaert den ſcutſten neder-velt /
Daer was geen ſtem als jammer ende weenen.

6. Hy ſtamp't elck in / dooz baſten en gebeen /
Dat Godes ſtraf was dooz betrouw te breecken :
Dat yders hert vol Goddelijcke re'eu /
Moſt om gena met erust en yber ſmeecten.

7. Ontſluyt daerom Heer u barmhertighejdt /
Onſchijnt ons met den glants van u genade :
Ghy hoor't hoe 't Dee loeyt / en de Menſche ſchreyt /
Hoe dat ſich elck kan in ſijn tranen baden.

8. Ons kinderkens / u arme ſchaepjes ſiet /
Wat bangh geſteen barſt uyt haer bleecke lippen?
Sy geenwen baſt en jamm'reu in 't berdziet
Doo ghy niet helpt / wie kan 't gebaer ontſlippen?

9. Siet aen ons ſmert / ſiet aen ons zwack geloof /
Vergeeft ons Heer der miſſedaden ſonden
Dat krankhe riedt / noch 't glimmend'wicchjen doof /
Maer laet gena en zege u zyn bebonden.

10. De Heer die dit zwack geloof ſach aen /
Ontſtoot den ſchat en volheyt der genade /
En Bzack ſijn roe. „ O Sondaer belaeu.
„ Godt ſal u zwack geloof oock niet verſmaede.

Leest de Historie van *Jonas* in mijnen Straſ-prediker.
Oock het Liedeken, *Wily nu de Jonas weten*
waerom dat de Werreldt raſt, ſoeckt in
Bellerophon, Fol. 76.

IONAS

Beklagh van *Jonas* over't onder-
gaen van *Ninivé*.

Stemme : 100. Psal. Gy Volckeren, &c. Of/ Christe
gy die zijt dag en licht. Of/ Onse Vader in Hemel-
rijk, drie versen voor twee gesongen.

NA sit ick hier en kijck vast toe/
En ben schier van dit wachten moe;
Waer toe dient Heer dat gy vertrecht?
Het schijnt gy met mijn preeken geckt.

2. Ick kend' u goedhejd en u trouw/
En dat u 't quaedt haest rouwen sou.
De dood is my nu geen verdriet/
En daerom acht ick 't leven niet.

3. Wel Jona! spzack God /zdy gram?
Stracks hy sijn weg ten Oosten nam/
Daer hy sich bergd' in eene tent/
Tot hy de Stad sou sien geschent.

4. De Heere schiep een bzeede tack/
Die hem beschaduw'd' onder 't dach/
Soo dat hy schreen hier dooz verhetigt/
En schept' in 't hert een nieuwe bzenge.

5. De bzeugd' eplaes nam ras een endt/
Een woym had desen boom geschent/
De Sonne met haer heet geflick/
Die prangd' hem yder oogenblich.

6. Hier was 't al weder in den wint/
En sey / wat ben ick menschen kind?
Het sterben my doch booz gelwis/
Weel soeter als dit leven is.

7. Hy ging vast in sijn gramschap boozt/
Dies God hem strafte / dooz sijn woordt:

En sey / hy had aen dese plant /
Gesteechen noyt vermoeyde hant.

8. Ick toon u slechts hoe d'pde lust /
Al schijnse schoon stracks woardt geblust;
En hoe dees plant' / die u verheugt /
Dus teer is in haer meeste bzeugt.

9. Dat oock des menschen leuen broos /
Is als een schoon' outloocken kroos /
Wiens bladers zijn trerstont verplet /
Wanneer men slechts dat kroosjen rept.

10. Dat wellust / hoe schoon datse schijnt /
Zoo ras als dese plant verdwijnt:
Dat oock de pacht en hooge staet /
Deel rasser als een bloem vergaet.

11. Ja dat oock self u aerdtse Hut /
Al staetse frisch haest krijgt een dut /
En dat de mensch sijn eel gemoed /
Moet cieren met een betoz goet.

12. Sou ick dan die dit jammi'ren hooz /
Niet lust'reu met eens Daders oo? /
Ick die de mensche streel en smeect /
En steets hem mijn genade preekt?

13. Op dat hy van de snoode baen /
Sou op mijn heyl ge paden gaen /
En vallen met een droef gemoed
Verflagen sijnen God te boet?

14. Sou ick dees tresselijke stadt /
Cot pupn en affche maecten plat?
En dupfenden soo mensch als bee
Verdelgen en haer kinders meet

15. O neen / eens Daders herte breekt /
Als't kindt hem om genade smeect:
„ Dies wil ick oock seer goedertier /
„ Mijn geessel werpen in het byer?

Daniel, uyt haet en nijdt, in de kuyl der
Leeuwen geworpen, Daniel 6. Cap.

Stemme: 6. Psalm, VVilt my niet straffen, &c.

Of / Schoon lief wilt my troost geven.

Of / Het Maenjen schijnt soo helder.

Schoon Daniel verheben/
Was uyt een edel leben/
En tot een Dozt geset/
Soo kost men niet gedogen/
Dat hy vooz Godes oogen/
Betrachte 's Heeren wet.

2. Men stoocht op 's Konings ooren/
Die een bebel gaf hooren * Men mozt
Op strenge ongena: 30 dagen
Dat wie niet sijn gebede/* den Koning
Alleen den Koningh dede/ alleen aan-
Verviel in 's leven scha. bidden.

3. Godts waerheid wou niet schrancken;
Maer Daniel bleef God dancken/
En acht geens menschen vont;
Hy past op geen beveelen/
Om soo Godts eer te steelen/
Als zjnd' op God gegront.

4. Hier was nu stof gebooren;
Dies wierp men hem vol tooren/
Stracks in der Leeuwen kuyl:
Godts Engel hem betwaerde/
Die synen dienaer spaerde/
En bezpeld' haren muyl.

5. De Koning nu berlegen/
Kost spijs noch slaep bewegen/
Want 't hert was seer ontstelt:
Dies ging hy 's morgens heenen/
En

DA NIE L

Om Daniël te beweenen ;
Maer dees / stont als een Held.

6. Heeft God u willen sparen? Koning Darius,
God ginn' u veele jaren / Daniël,
Heer Koning / en veel vree :
Gods Engel kost de kaecken
Der Leeuwen / listijck maccken /
En als een Lam gedwee.

7. God keurt booz goedt mijn leben/
Ik heb Koning niet bedreven/
Dat booz u strafbaer zy :
Stracks wierd' hy wyt getogen/
En frisch booz pders oogen ;
Dies was de Koning blij.

8. De grabers deser kuyple/
Wierpm' in der Leeuwen kuyple /
Het wijben en gesin/
Die deertijck stracks verstonden /
Het shoode loon bebonden /
Dan 't schandelijck gewin.

9. Doen liet de Koning weten /
Men synne Rijcks geseten/
Dat pder nu booztaen /
Sou Daniels God eeren/
Als Koning aller heeren/
Wiens Rijck sou eenwig staen.

Leeringe van Tobias aen sijnen Soone,

Tob. 4. Cap.

Stemme: Tobias tot sterven genegen.

Tobias siend' op Godes zegen/
Wegost sijn dood nu t'oberwagen ;

Dies hy / gantsch byp /
Om sulchs te toone / riep sijnen soone.

2. Mijn kindt / seyd' hy / wanneer ick staets /
Soo laet mijn lichaem 't aerdtuyck erbe :
In noodt / hoe groot /
Wilt met verneeren / u moeder eeren.

3. Bedroeftse noyt in uwe dagen /
Want sy heeft smert om u gedzagen ;
En doet / haer goedt /
Wilt haer beminnen / met hert en sinnen.

4. Wanneer se is van hier gescheyden /
Wilt neffens my haer graf bereyden ;
En houdt / vertrouwt /
In byrugd' of nooden / al Godts gebooden.

5. Wacht u booz sonden en gebzecken /
En wandelt recht / mijdt snoode treecken ;
Dan sai't / hoe 't valt /
Sich altijd voegen / na u genoeghen.

6. Wilt altijd milde aelmoes plegen /
Is 't weynig / 't is aen 't hert gelegen /
Is 't veel / 't is eel /
En hebt met armen / altijd ontfarmen.

7. Wacht u van hoersrey / wilt trouwe /
En neemt upt uwe stam een Vrouwwe :
Mijn kindt / bemint /
De stem uw's moeders / en eert u byoeders.

8. Weest p'chtig stout / noch op geblasen ;
Want jobaerdye past den dwasen :
Wilt Soon / het loon /
Die booz u w'achten / niet doen vernachten.

9. Let op u self en al u wercken /
En wilt op uwen omgang mercken :

Veracht / 't geslacht /
Der ober-flouten / en d'zoncken houten.

10. Wilt brood den hong'rigen verstrecken/
En naechten niet u kleeders decken ;
't Bedroog / nopt nog
Die aelmoes pleegde / en 't hert beweegde.

11. Hoofst God en bid dat al u wegen
Steets tot den goeden zijn genegen/
Goe raet / bestaet ;
Dus wilt mijn reden / in 't herte smeeden.

Navolginge van 't Gebedt *Manassis*, Ko-
ning in Juda, als hy te Babel sat gevangen.

Stemme : *Mijn Harp bekleed met rouwe, &c.*

God Abrahams, God der Dad'ren/
Onse toeberlaet/
Die uyt uwe volghedts ad'ren/
Alles schiep in maet/
Die den Hemel en het aerdtrijck/
En de rupnie Zee/
Tot eer van u naem / soo schricklijck
Dast bezeeg'len dee.

2. **W**der moet u macht wel bzeesen/
Want u toozn is zwaer :
Onberdzaeglijck is u wesen/
Dooz u flout sondaer :
Maer Heer ! u baemhertigheden/
Strecken bzeedt en wijt ;
Ja van eentu' tot eentwigheden/
Op barmhertig zijt.

3. **G**ock langmoedig en genedig/
En die noo' kastydt/

Zijt ghy God / en oock weldadig /
 Die sijn sond' bejijdt :
 Sy gaen 't sand aen Zee te boben /
 En van pijn gebucht /
 En in klupsters gantsch verschoben /
 Ven ick slaefs gedzucht.

4. Ick heb utwen toozn out strecken /
 En veel quaets verweckt :
 Heer wilt doch u gramschap bzecken /
 En my troost verstreckt.
 'k Wil de knien mijns herten bukken /
 Heer ick heb misdaen !
 Ick wil u mijn sond' betuppen /
 Want ick ben belaeen.

5. Heere God zijt my genadig /
 My genadigh zijt /
 Ick help en biecht misdadigh !
 Mijner sonden strijd.
 Heer ick sal in tranen baden /
 En met rouw en boet /
 Tijfen ziel in u versaden /
 Ach ! u straf versoet.

6. Dan sal ick met mond en herte /
 Prijzen utwen Lof /
 Dat ghy my uyt ramp en smerte /
 Geeft te roemen stof :
 'k Sal u dan mijn leven prijsen /
 Dooz u goedigheyd.
 's Hemels heyz sal 't lof bewijsen /
 In der eeuwigheyd.

De drie Kamerlingen des Konings Darii
 versierden dese drie vragen, om in sijne gunste te ge-
 raecken, wie van dryen de sterckste was, de Wijn, de
 Koningh of de Vrouwen? maer de Waerheydt
 hiel de overhandt: Waer door de laetste des Konings
 gunste verwierf, 3 Esdræ 3. en 4. Capit.

Kan gesongen werden: Yets moet ick u Laura vragen.

De eerste sprack van den Wijn.

Wijn wat hebby groote krachten/
 Ober die u niet wil achten/
 Ghy berooft dat eel verstand/
 Ghy maecht koningen tot slaven/
 Dye/ Rijcken/ Dozsten/ Graven/
 Datse blieden van u hand.

2. Ghy maecht sozzeloos en luchtig/
 Dat een pder dwaes en kluchtig/
 Niet eens aen sijn plicht gedenckt:
 Watse doen dat wanens' eerlijck/
 Daer 't nochtans is valsch en deerlijck/
 Als ghy bolle kroesen sckenkt.

3. Liefd' en vziendshap word bergeten/
 Zoederlijcke trouw versmeten;
 Ja als sy in dolheyd raest/
 Creckt sy 't zwaerd upt om vernielen/
 Om te moorden d'arme zielen/
 En maecht pder mensch verbaest.

4. Als men dan dus gantsch bekroesen/
 Dol en dol sich gaet verpoosen/
 En van slaep is overrast/
 Weet men niet van sijn bedrijven/
 En dus schent men ziel en lijven/
 Als men is van wijn verniaest.

De tweede sprack van den *Koningh*.

Stemme: Yets moet ick u Laura vragen.

Zin dit niet wel groote Heeren/
Die daer Land en Zee regeeren/
En bestieren 't ober al;
Swaept de Koning slecht sijn scepter/
Doest noch onderdaen sich repter/
Of hum naecht een droebe val.

2. Wilt de Koning op ten strijde/
Moet een pder dit niet lyde/
Moet hy niet meed' op den tocht ?
Wil hy toorens / bergen / slechten/
Wil hy blaech'ren / moozden / bechten/
Woedt sijn werch niet stracks volhzocht ?

3. Wint men 't roof / 't is woort den Heers/
Schot en lot is sijn vermeeren:
Sept hy moozt / soo moozt men vast/
Sept hy slaet / verjaegt / velt onder/
Sept hy bouwt, en plant; 't is wonder /
Hoe elck op sijn woortden vast,

4. Hy gaet vzeeten / zuppen / zwelgen/
Slapen / roncken. Wie wilt belgen?
Sijn Trauwanten staen daer om:
Niemandt derst'er kicken / reppen/
Noch eens haren asem scheppen.
Dit is 't machtig Koningdom.

 De derde sprack van de *Vrouwen* en van de
Waerheyt.

Stemme: Yets moet ick u Laura vragen.

Niet de wijn noch de Koning/
Dralt in sijn gewelsde wooning;
Maer de Vrouwen hebben kracht:
Komt niet pder van de Vrouwen/
Die de Kroon of Landen bouwen?
Elck woort van haer; woort-gebzacht.

2. Sy weeft yder een de kleeften/
 Om te decken hare leden /
 Sy geef yder mensch sijn eer :
 Sonder haer mag niemant leven.
 Vrouwtjens moet men d'eere geven/
 Sy zijn ailer mannen Heer.

3. Siet men goudt of silb're schijben /
 Peerlen / schatten laet men drijven;
 Siet men slechts een schoone Vrouw/
 Stracks vergaept men sich aen 't wesen/
 Hier door word de Vrouw geprefen /
 Schoon sy menig brengt in rouw.

4. Vader / Moeder / Tant en Vabe/
 Laet men baren / en als slaven/
 Eyt men met haer op de been ;
 La men waegt sijn lijf en leven ;
 Is de Vrouw dan niet verheben /
 Dat sy heerscht nock boven reen!

5. 't Swaert dat goyt men aen sijn zijde /
 Om te moorden / steelen / srijden/
 En men zweeft op Zee en Tant/
 En met buyt en roof geladen /
 Kan sy in de rooskens baden/
 Na brengt menig om 't verstant.

6. 'k Sag * Apame by den Koning /
 Sittend' in sijn troon en wooning /
 Dien sy nam de kroon van 't hooft /
 Sloeg hem noch aen sijne wange/
 Keeck sy suur / soo was hy bange;
 Dus was hy van brenn berooft.

* Een van
 des Ko-
 nings
 By-wij-
 ven.

7. Lachte sy / soo was hy blijde /
 Pynpde sy / hy sineekt' en brijde/
 Tot hy weer haer vriendtschap wan :
 Dus kan Vrouwwe kracht de Kroonen/
 Hoe ontsachlijk / vleyen / hoonen/
 Heerschen ober wijn en man.

Dit uytgesproken hebbende, ende de Koning en Vorsten malkanderen aen-siende, sprack hy voorts van de kracht der VVaerheydt.

Stemme : *Si tanto gratiosa.* Of / O schoonste Personagie.

Hoe heerlijk is de Werde /
 Hoe hoog de Hemel en haer silv're Sterrent
 Op van wat grooter waerde /
 Der Sonnen loop die dagelijks van verre /
 Dooz 's Hemels tent / de Locht dooz rent /
 En schiet sijn gulde stralen !
 Wie sal dez wercken / o groote God niet mercken /
 En verhalen ?

2. O waerheyd ! Hemels waerheyd !
 Sp zweeft in glans verr' boven alle dingen /
 De Werde roemt u klaerheydt /
 De Hemel looft en prijst u sonderlingen :
 Een yder heeft / ja wat' er leeft /
 Moet utwen roem vertolcken /
 Sp richt in vreden / en schijft na recht en reden /
 Alle volcken.

3. De Koning / Wij en Vrouwen /
 Doen onrecht / en daer sullens' oock in sterben :
 Geen mensch mach haer betrouwen /
 Sp sullen in haer onrecht heel verderben :
 De waerheyde blijft / die vast beklijft /
 Van eeuw tot eeuwigheden.
 Want sy sal bloeyen / en steets in boozspoet groeyen /
 Hier beneden.

4. Sp past oy arm noch rijken /
 Diaegt gunst noch sp / hoe machtig of verschoven /
 Sp wil booz niemandt wijcken :
 Haer oordeel is van kracht en drijft steets hoven /
 In heerlijkheydt / in eeuwigheydt /
 Geweldig van vermogen ;

Want

Want uyt haer lippen / komt geen valscheydt glippen/
Noch geen logen.

5. **L**of zy den God der waerhepdt /
Kiep yder een / u glans moet stadig schijnen,
O hoog verheben klaerhepdt!
u Heerlyckheyt / u Rijck sal noyt berdwijnen;
Iantwe deugt / elck mensch verheugt;
Groot! groot! groot is de waerhepdt/
Die met haer schichten / sal boven al uyt-lichten/
Dooz haer klaerhepdt.

*Machabcorum 6. Cap.*Wreetheydt *Antiochi* over de Joden.

Stemme: Wat baet der nijders argelift.

Antiochus de wyze Tyran/
Die dooz sijn bloedige geboden/
De stadt Jerusaleem berwan /
En martelde de arme Joden/
Om Godes wetten af te staen /
En d'Heydensche weer aen te gaen.
2. **H**y roofde Tempel en 't cieraet /
Ontwyd' haer Feest en Heylicheden /
Met vrasen / ontucht / oberdaet /
Heeft hy haer Godts dienst gantsch vertrouwen:
Ontslack verboden Offer vyer /
Met Goddeloos en byl getier.
3. **W**ie Baccho niet van eploofs blaen /
Een kran sijn won ter eeren dragen/
Noch sijn geloof niet af won gaen/
Most dulden doot en wycede plagen.
Twee Sonen 'ast aen 's Moeders spreen/
Derplet men van de muuren heen.
3. **D**och Eleazar wel bedacgt /
Een Priester schoon en seer eerwaerdig/
Die wierd' oock dooz geweldt geplacgt/
Doch droeg sich mannelijck en vaerdig:

Hy spzack / dat dood noch streng geset /
 Wem scheyden sou van Godes wet.

5. Mijn ouderdom noch grijsse hoofst /
 Dat dult geen huych' lery noch vzeese /
 Veel liever my het leven roofst /
 Er ick daer van soud' oozsaeck wesen ;
 Schoon ick ontweeck dees aerdsche schand /
 Al waer ick ben is Godes hand.

6. Dies wil ick / als een witte Swaen /
 Wijn lijf ten offer bzolijck geben :
 O Teughd ! laet dit u zyn een baen /
 Een spoor tot heel beter leven ;
 Op dat ghy in Godes wet gegrond /
 Volstandig blijft met ziel en mond.

7. Wanneer hy nu ter slacht-banck ging /
 En siende Beul en dood booz oogen ?
 (Wat is 't geloof een wonder ding !
 Hiep hy / O God ! van groot vermogen /
 Wild' ick u wet en woord versmaen /
 Ick waer dees dood seer licht ontgaen.

8. Maer / na de ziel / dees straf is soet /
 En wat ick om sijn woord moet lyden :
 Ick ben getroost en wel gemoed /
 Ick sal my in mijn God verblijden :
 En dus betuyghd' hy / in sijn nood /
 Dat God sijn troost was in den dood.

2 Machabeorum 7. Cap.

Van de seven Broeders die voor haeres
 Moeders oogen wierden gedoodt.

Stemme : Wat baet der Nijders arge list.

Hoe kan dat teere Moeders hert /
 Dees jammer en dees pijn gedogen /
 Dat sy den dood en nare sinert /
 Van seven Sonen siet booz oogen!

Die sy noch in den dood versterckt.

Siet wat een vast geloof al werckt.

2. Sy wierden vast gezangt / gehoeyt /

Gemartelt en seer sel geslagen ;

Op dat Gods wet / dus uyt-geroeyt /

Sy sich als Wepdens souden dragen

Of anders dats' in 't vyer gebraen /

Niet souden 's Konincks toozn outgaen.

3. Sy bleven vast aen Godes woord /

En weyg'rig Werckens bleesch te eeten ;

Dies bracht men hun ter straffe voort ;

Maer sy niet een op recht geketen /

En wilden noch om dood noch pijn /

Wepn-ee'dig aen Godes wetten zijn.

4. d' Een wierd' na d' ander boozt-gebzacht /

De leen gekapt en af-gesneden ;

Maer Seul noch wreedhepd hadder kracht /

Om dooden haer Godsdienstigheden :

Soo datter ses in haer gesicht /

Dooz blam vermelt / zijn heen gericht.

5. Antiochus, der wreedthepd sat /

Den jongsten Soon socht t' over-reden /

Op dat hy syn geloof af trat /

En smeecheld' hem dooz soete beden ;

Maer 's Moeders innighlijck opset /

Die bestighd' hem in Godes wet.

6. Sy sprack / ben ick u moeder niet /

Die u ter werreld heb gedragen ?

Gebaert / in lijden en verdriet ?

Ontfiet daerom geen wreedde plagen :

Dit leven dat u God eerst gaf /

Sal hy verwecken uyt het graf.

7. Dus hrees daerom noch vyer noch zwaerd /

Want God sal u gemadig wesen :

Wp zijn gemaecht van stof en aerd /

God sal ons van den dood genesen :

De Jongeling riep / in God gerust /

Creet aen / en boet u wreedde lust.

8. De straffen die God hier gehengt /

Die lijden wy om onse sonden/
 Schoon ghy 't onnosel bloed dus plengt/
 Ghy word weer in Godts toorn versonden.
 Tyran! Tyran! God sal u slaen/
 Ghy sult sijn geestel niet ontgaen.

9. Dies zwol Antiochus van spijt/
 Bracht Soon en Moeder stracks om 't leven/
 Alleen uyt bitt're haet en nijd;
 Maer sy doorz Godes Geest gedreven/
 Bezwecken noch in nood of smert/
 Maer loofden God uyt ziel en hert.

Siet hier van de Musijk-Noten in de Lust tot Wijsheyt
 Indien de Rijkdom maeckt gerust. Fol. 226.

L O F - G E S A N G E N .

Uyt het Nieuwe Testament.

De geboorte Jesu Christi, Luca 2. Capittel.
 Stemme: 103. Psalm. Mijn ziele wilt, &c.

De wereld van Augusto was beschreven/
 Dat yder in sijn stad sou schatting geben;
 Dies Joseph trock van Nazareth, en boort
 Da Bechlehem, alsof hy was geszooten/
 Uyt Davids stam en adelycke looten/
 Om te voldoen sijn plicht en 's Keysers woord.

2. Hy nam met sich sijn Vrouw / de ondertrouwde/
 Maria, die bevrucht / en baren soude/
 (Want haer tyd die quam nu op ter hand:)
 Sy haerden daer haer' eerst-gebooren Soone/
 'n leyd' hent stracks in windels en ten toone
 In een' kled' / want sy geen plaetse vand.

3. De Herbergij was beset en geen plaets open/
 Dies moft sy wel / uyt naod / ter stal in-loopen/
 Om heuselijck haer schynlen uyt den drang.
 De Herders die haer kudd' by nachte hoeden/

En geenes weegs / dit wonder-wercht vermoeden /
Die waren dooz 't gesicht te wonder bang.

4. Een Engel Gods / die quam sich daer bertogen /
In heerlijkhepd en klaerhepd vooz haer oogen /
En spzack tot hun / weest heertig / niet bedeeft /
Ick seg u aen een oberblyde mare /
Die ober-komen sal der volck' ren schare /
Dies zyt berheugt upt zielen in den Grees.

5. Want heden is u salighepd gebooren /
U Heyland lang van Gode uptverkooren /
Die Christus Heer? leyt nu in Davids stad.
Die teecken is 't: ghy sult hem sien om-wonden /
In rene kreb' in doecken slecht bebouoen.
Wel salig is hy / die dit wonder bat.

6. Stracks quam een glans / een rey van Hemels boden /
Met Lof gesang / die yder quamen mooden:
En songen eere zy u hooge God
Dreed' op der aerd' / de wensch van uwe dagen
In allen menschen een goet wel behagen;
Want ghy verkrijgt hier een hoogwaardig lot.

7. Na dat nu 't heyz der Eng'len was verdweenen /
De Herders stracks te Bethleem verscheenen /
Om sien de blijdschap hun geopenbaert:
Daer bonden sy Mary en Joseph beyde /
En 't kindelijn dat in der kribben leyde /
De waerhepd self van 't geen hun was verklaert.

8. De brenghd' was groot / sy kost niet zyn verhooren
Spheziden 't upt / waer 't mooglijck / tot de Poolen /
Al 't geen van gum gehoozt was en gestien:
Daer ober elck was in de ziel verwondert /
Als van een sacck die upt den Hemel dondert /
Dat God dit heyl / vooz yder / liet geschien.

9. Maria hiel dit alles in gedachten /
Sploofde God upt zielen al haer krachten /
Die 'toberweeghd' in stille nedzighhepd
De Herders nu in alle vzeugd' ontbonden /
De en ober al des Heeren lof verbonden /
En pzenen Israels God van eeuwighepd.

L O F - G E S A N G H

Over de geboorte onses Heeren Jefu Christi.

Stemme : Ach treurt nu mijn bedroefde Schaeppens.
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

Hef op ó ziel! wilt vzeugd' verwecken /
Wilt uwe stem ten Hemel strecken /

Hef op u hert en staer om hoog /
En schouw met een aendach-tig oog /

En sie den Koning / Die soo leyt beracht /

Sijn siechte wooning / Doch seer hoog geacht /

Wel God-delycke macht

2. Hy heeft geen hof / daer hy mach schuylen /
Hy 't Dce daer leyt hy in de stal:
Hy wijckt voor Dins noch tratsfuylen /
Dijn heerschappy streckt ober al:
Gaet met gebeden /
En soecht uwen Heer /
Schoon hy vertreden / hier nu leyt te neer /
Hem komt de hoogste eer.

3. Hy komt tot ons op 't aerdtrijck dalen /
Op dat hy ons verlossen sou;
Dus wilt niet op syn armoef smalen /

Noch nedzigheid van dees Jonckvrouw:
 Mensiet dit wonder/
 En 't Goddelijck beleyt /
 Dat in 't besonder / Godes Majesteit /
 De volck'ren heeft bereyt.

4. Het woordt is bleesch / 't is nu gebooren /
 Het woordt neemt onse zwachheid aen:
 Het soecht den mensch die nu verlooren/
 Als Schapen sonder Herder gaen:
 Doch sonder sonde/
 Is hy ons gelijk:
 Die onse wonden / van het sondig slijck/
 Sal supb'ren eeuwiglijck.

5. Dees isset daer van Godts Propheeten/
 En soo veel eeuwen was voorspelt:
 Wiens sterre in 't Oosten was geseten/
 Daer hy de Wijs' heeft toegelept/
 Dien d' Eng'len songen/
 Soo bezheben sang/
 Daer de Herders sprongen / tot des Heeren danck/
 Dat in den Hemel klanck.

6. Dit is de Leeuw' uyt Judas stamme/
 Dien Heldt en 't lang beloofde Zaet:
 Hoe dat de Joden sich vergrammen/
 Messias is hy Wonder-Raet.
 Daer is geen meerder /
 Hoe dat men oock beyt/
 En die ons eerder / in het leven leyt/
 Hy leeft in der eeuwigheid.

7. Immanuel! wilt ons geleyden/
 Na Bethlem in u eeuwig sijck/
 „ En 's Hemels Manna daer bereyden /
 „ Dat wy u loben al gelijk.
 „ Dus volgt sijn wegen/
 „ En sijn heyl'ge stem;
 „ Hoemt doch sijn zegen / ende lof-singt hem /
 „ In 't nieuw Jerusale m.

Ter eeren der Geboorte *Jesu Christi.*

Stemme : *Dies est latine.* Of / De dagh die is soo vreughden-
lijck, Of / Een kindelijc soo lovelijck.

1. **I**n een dagh van vrolijckheyt /
Maer ons God nu te ven :
Hier komt onse saligheyt /
Dooz Gods macht van boven :
Dit 's een Kindt, en oock een Soon,
Die Herodes socht te doon /
Uyt breez van sijn Rijcken ;
Dit ons Immanuel !
Stercke Kracht, en Israël,
Waer is sijn gelijcken ?

2. Weest welkom / o Godes Soon !
Liebe Hosianna !
Die daer daelt uyt 's Daders Throon /
Onses levens Manna !
O ghy Heylandt, Vorst en Heldt !
Ons tot Heer en Troost gestelt /
Om ons te verblijden /
O Son' der gerechticheyt !
Davids Soon, in nedrigheyt /
Die vooz ons wil lyden.

3. O ghy Hoeck-steen ! liebe Spruyt,
Wachter sonder slapen /
Bruygom van u liebe Bruydt,
Herder van u Schayen.
O ghy Heer der Heerlijckheyt !
Godt gelooft in eeuwigheyt /
Engel der verbonden /
Wijsheyt Godts en Wonder-raedt.
Daer al onse hoop op staet /
Offer vooz ons sonden.

7. O ghy Koning ! groot van macht /
Bisshop onser zielen ;
Schoon de werreld u veracht /
Eck moet vooz u knielen :

o Messias eenwig woordt!
Sleutel van des Hemels Poort,

Christus, Godts verkoren/
Jesus, van God ingelooft /

Dooz de wereld dooz de tijd/
Wilt ons doch verhooren.

5. o Lam Godes sonder smet/
Dat daer leyt geduldig /

Dat booz ons sijn leven set /
Aen het kruys onschuldig

o verheben Majesteyt
o verheben Majesteyt

o wilt met als dankbaerheyt /
Door uw' groote daede;

Neemt onse ziel en offer aen /
Dat wy / niet in 't oordeel gaen /

Schenckt ons u genade.

Nieuwe-jaers Gesang.

Stemme : Veeft wellekom Immanuel.

Weeft wellekom / o brolijck jaer!
Gekroont met eene blijde maer /

Dan soo verheben Rouing.
Die of hy schoon rust in den stal /

Dyn heerschappij streckt over al /
De hemel is sijn wooning.

Daer hy / soo wy /
Nem van binnen / 't hert herminnen /

o ons sal geven /
hier / en namaels / 't eenwig leven.

2. Du is des Hemels heyr verheugt /
De vrome scheppen gtoote hreugt?

Dat Christus is verscheenen.
o ons tranen zijn nu afgehaegt /

De doot en sond' ons niet beklaegt /
Gelijck sy plach hoor heeren :

Godts kracht / Godts macht /
Veeft verbonden / onse wonden /

En genesen.

Welkoom moet dees Heylandt wesen.

3. Vernieuwt ons Heer door uwen Geest/

Dat wy doch u geborsten Feest/

Met innighepd betrachten:

Vernieuwt ons wil / verstand en sin /

En scheidt'er nientwe menschen in/

Die op u waerhepd achten:

Kom an / maecht dan/

Ons gemoeden / tot u goeden/

Daer genegen:

Schenkt ons u gemaed' en zegen.

4. Dan sal ontfpyngen ziel en hert/

Dat wy dit Jaer verlost uyt sinert/

Sacht in u krebbe rusten;

Wy sullen iuychen / o Godts Soon!

O groote Godt in uwe throon/

O volhepdt aller lusten!

Heer / o Heer!

Hosianna! Hemels Maanna!

Wy lof singen:

God! o Schepper aller dingen.

De Musijck-Noten siet in Lust tot Wijsheyt. *Weest*
wellekoom Immanuel, Fol. 65.

De VVijse uyt Oosten, *Math. 2.*

Stemme: Psal. 1. Die niet en gaet, &c.

Hoe knap en gauld * Herodes lustert toe! * *Ascalonita.*
Wat was hy bang ver slagen van gemoe?
Als hy verstondt dat Iesus was geboren
Te Bethlehém / zwol hy van spijt en tooren;
Doch hy bedeckt sijn granschap door een tijdt /
Tot hy sich berecht' door in gekropte nijdt.
2. De Wijs' uyt Oost nu zijnd' in Salems grondt/
Die vorsechten na waerm' Israels Koning bondt/
Wien's Sterr' in 't Oost sy hadden al vernomen/
Die om t'aenbidden waren aen-gelomen/

Herodes

Herodes sprach's hzaegt der geleerden stem/
Die seyden 't moft geschien te Bethlehem.

3. Want daer stont klaer / dat in het Joodtsche landt/
Dees Stad niet van de kleenste was bekant:
En dat daer upt de Keyts man sou verschijnen/
Die Isrel sou beheerschen met de sjuen;
Dies riep hy sul de Wijse tot hem in/
Wanner dees Sterr' genomen had begun

4. Herodes sprach't repst mi na Bethlehem heen/
En ondertast dees waerhepdt van dees re'cu/
Als ich 't bersta / sal ich eerbiedig trecken/
En mijn gebed doch tot dien Koning strecken.
De Sterr' gelept de Wijssen op de tocht/
Die haer te saem geluckig ober trocht.

5. Sy bozschen na / en komen wel gesint/
Daer sy de Moeder bonden met het kindt:
Sy hidden 't aen en off ren hare gaben/
Goudt Bierdoek / Mirrh' en kostelijcke haben/
En na dat sy met veel Godsdiensigheen/
Haer plicht volvoert soo reysden sy weer heen.

6. Doch in den droom zijn sy van God geweckt/
Siet dat gy na Herodem doch niet trecht:
Maer kiest vooz hem nu onbekende paden/
Want hy slechts loert om 't kindlijn te verraden.
Dus heerden sy / gelapt dooz Godes handt/
En ander weg / weer na haer Dader landt.

7. Herodes gy niet u moozdadig rot/
„ Vermoogt doch niet te kampen tegens Godt;
„ Schon of gy soecht 't onnoosel bloed te plengen/
„ Doo sal God hier u boosheyt noyt gehengen:
„ Geloost wie sich aen desen pichel stoot/
„ Kircht hier de straf en namaels heil' en dood.

De Kinder-moordt te *Bethlehem* van
Herodes *Ascalonita*.

Blijdschap der Engelen over de onnoosele Zielen.

Stemme: *Quand jo miro le Rose.*

Uyt Luca Marenzio.

W

El op gy Cherubinen / en liep van Sera-
phinen / Die altijd looz Godts oogen / de blijdschap
doet vertogen: Komt stelt u held're suaren / Na dese
bzeugd' / der liebe Martelaren.

2. Beschouwt dees liebe Schaepjes /
Onnoos'le soete kinaepjes /
Dooz Moozders handt geschonden /
Bebloed in hare wonden;
Maer 'tzieltje / 't eelste leven /
Dat woerd by God in eeuwighepd berheben.

3. Beschouwt dees supb're leden /
Geciert in witte kleeeden /
Die onbemoest met sonden /
Maer reyn en klaer behonden /
Verschijnen in Godts Tempel /
Der wellekome / in sijn gewyde bzeempel.

U Pharpen en Tamboeren /
 O! Engeltjes wilt roeren /
 En met u liebe keeltjes /
 Sabootsen 's Hemels Deeltjes /
 En soo veel bzeugd' verwecken /
 Dat u gesang / mag alles over strecken.

5. O Dwinglant! Kinder-moorder!
 O schandt-bleek' rust verfloozder!
 Dal sid'd'ren angst en beben:
 Ons Koning moet doch leven /
 Hoe dat gy moort de zielen.
 Ons Koning leeft, die kondy niet vernielen.

6. Is opt in 's Hemels' wooning /
 Verwelkomt eenig Koning;
 Soo zyn dit sijne boden'
 Dees liet Herodes dooden /
 Hyt bzeese van sijn Kijcken:
 Ons Koning leeft / en heerscht hier eeuwiglijcken.

7. Wie tegens Godt wil kampen /
 „ Word oversulpt met rampen:
 „ Sijn yzikel is te krachtig /
 „ En sijne hand almachtig;
 „ Dus stackt u moozderpen /
 „ Ons Koning leeft / dies suldy niet bedpen.

8. O Hemels' Choor! wilt krielen /
 „ Dol blijdschap om dees zielen /
 „ Ontfangtse met schalmeyen /
 „ En met vergoode liepen /
 „ En singt God der Heyscharen /
 „ Godt Zebaoth / dat hy syn volck wil sparen.

Joannes de Voorlooper Christi, *Matth. 3.*

Stemme: Doet u ooghiens open

Hoor een stemme spreken / in de woesteny /
 'k hoor loannes spreken / Gods ryck is na by /
 Betert u van sonden / en betreet der denigden padt /
 Wildy zijn ontbonden: hier in leyt u hoogste schat.

2. Dees stem is hoor heenen / door Elias moundt /
 Sepy hy 't volck verscheenen / dus bereypt ter stont /
 Al des Weeren wegen en maecht sijne paden slecht.
 Ioannes quam ter degen / als een arm en sober krecht.

3. Elk quam aengeloopen / om in den Jordaan /
 Sich te laten doopen / kennend' haer misdacn /
 En de Phariseeue / met der Saduceenen rot /
 Sijn daer ook verscheeten tot Ioannis hoou en spot.

4. Tot dees sprack hy moedig / gy add'ren gebroet /
 Wie waerschouwt u goedig / hoor Godts toorn berwoet /
 Wilt dan vruchten dragen / die der hoete waerdig zijn /
 Of verwacht de plagen / van Godts strenge quael en pijn.

5. Denck niet in u herte / wy zijn Abrahams zaedt /
 Och die sal u smerten / en vermeeren 't quaedt:
 Hoemt niet als hoor hoenen / op u Vader Abraham,
 God kan wy dees steenen / kinders wecken van dien stant.

6. De hyl is alreede aen den boom gelept /
 Draegt van vruchten mede / eer zy afgemept /
 Woert in 't buur gesmeten want wie geen goe vruchte draegt /
 Phajgt sijn getweten / door een woert die eeuwig knaegt.

7. Ich doop u met water / tot berou en boet /
 Op is na en staet'er / meer van macht en goet /
 Dien ich niet ben waerdig / dat ich sijne schoenen draeg
 Dus bekeert u vaerdig / of u overkomt de plaeg.

8. Dese sal u doopen. met sijn Geest en Dyer /
 Want sijn handt staet open / en sijn wamr is hier.
 Die sijn borsch vloer keeren / en sijn Carlwin schuuren doet /
 Die 't hals sal verteeren / met onblusschelijcke gloet.

9. O Mensch dese reden / zijn oock u gesent /
 Dus bekeert u heden / nu dees Hooper schrept /
 Macht dan recht sijn paden / en volght Christum en sijn
 Dat hy uyt genade / u gelep na s levens poort.

(woert /
en sijn
De

De Doop Christi Matth. 3.

Stemne: 6 Psal. Of / Fy schaemt u Brabant seere. Of
Schoon Lief wilt my troost &c. Of / Ick prijs u
salig wesen.

Wie komt hier op-gerezen /
Doo lieflyck in sijn wesen /
Dan Galilea aen ?
Diet Iesus komt geloopten / om sich te laten doopen /
In 't water de Jordaeen
2. Ioannes seer verlegen /
Die vondt sich heel verlegen /
En spzack wat wonder ding !
Sal ich den doop bedienen / 't waer heft dat ick niet eenen /
Dan u den doop ontving.
3. Doch Christus spzack dees reden /
Ioannes weest te bidden /
't Pass ons hier na te spoen ;
Op dat al 't recht voltoegen / de waerheydt hoorz elcks oogzen /
Mach hare bzychten doen.
4. Doen dooyte hy den Heere /
Stracks sagmen daer van veere /
Des Hemels wijdt gespan /
Haer byz goddijnen spzeken / en 's Hemels heyz bereyen /
Dooz 't oog van nder man.
5. De hemel schoot haer stralen /
Godts Geest quam op hem dalen /
Gelijck een Duyfken ; weyt ;
Die 't henlig hoost omscheenen / dooz 't Goddelijck vereenen /
Vertoond' een Majesteit.
6. Een stemme quam daer klincken /
Den hemel sagmen klincken /
't Geschal hoort oberlyt :
Die 's mijn lieze Soone , die nyt des Daders Troone /
Gaet van den Vader nyt
7. Waer in ick heb behagen /
Als d' Eerste van de dagen ,
Betracht sijn woort en Leer ;
' Ep hoort us sijn gebooden / die u komt vriendlijck nooden
' Als utwen Godt en Heer.

De Verfoeckinge Christi inde Woestijne

Math. 4.

Stemme : *Era di Majo*

Christus gedreben / en van den Heyl'gen Geest geleyt /
Om in syn leven te toetsen syne nedrigheyt /
Daer hy in de woestijn / moest 's duybels schouwsel zijn.

2. Na hy veer tyden / en veertig dagen had gebast /
In al syn lyden / soo was de honger hem een last ?
Dies de verfoecker quam en dus syn reden nam.

3. Zyt ghy Godts Danc ? seght dat dees scoenen woorden
broodt.

Hy om te toonen / dat hy noch sulchs niet had van nood /
Spreck dat de mensch / ja geen leeft van den brood' alleen.

4. Maer van Godts woorden / die dalen uyt syn heylige
mond :

Roep my behoorde / u sincken uyt een valsche grondt.

Doen boerd' hem 's duybels zwerck / op t rime van de kerck
5. Zyt gy Godts Sone / sey hy / werpt u van boven neer /
Dit moet gy toonen / want hy sal u, Engelen dan weer
Bevelen / dat haer handt u voeten stel op 't landt

6. Daer staet geschreben / sey Jesus ~~wordt~~ vom tot hem /
Roep in leven / verfoecht u God / maer hoorz syn stem
De duibel loos en erg die bzacht hem op een berg :

7. Daer hy de Rycken / en 's werrelts heerlyckheyt ver-
toont

Wilt gy af wycken / met al dees bzacht wert gy beloont /
Indien gy neder sit / en my als God aenbidt

8. Pacht u wegh Satan / weet ghy niet wat geschreben
staet :

Hier komt al 't quaet van / Godt hem alleen aenbidden laet /
Hy is de grootste Heer / hem komt de dienst en eer

9. Hier dooz verdweenen verstoof hy van syn aengesicht /
Stracks daer verscheene u / de Eng'len met haer heyl'ger licht /
En bielen vol doormoet / haer Heer en Godt te voet

10. Hier zuldyp leeren / als gy oock aengebochten zyt /
Dat gy den Heere navolgt in synen harden strydt /
Die u in ongebal / oock troost bescheeren sal

Ont-

Onthoofdinge van Johannes de Dooper,
door Herodes Antipas, Marc. 6.

Stemme : Psalm 91. Die in Godes bewaring, &c

Hoe dronckenschap en overdaet /
 Bancketten slenperpen /
 Hoe danffen en het wulps gelaet /
 De eelste ziel bestryen :
 Hoe' droncken drem in weelde zwemt /
 En oogt meer op de lusten /
 Als dat het hert sou zijn beklemt /
 Om in Godt's wet te rusten.

2. Herodes op sijn jarig Feest /
 Was vrolijk en ontbonden /
 Een yder Hoofman bly van geest /
 Was weeld'rig in de souden :
 Herodias Dochter / 't lichte dier /
 Quam met hare wipfe sprongen /
 Vol bertelheyt en Hoofs' gezwier /
 Ter kamer ingedrongen.

3. Dit bold' Herodes hoven al /
 En zwoer met dieren eeden :
 't Geen gy versoecht ick schencken sal /
 Soo geestig zijn u treden :
 Ja waer 't by na mijn Konings' kroon /
 Die soud ick u vereeren /
 U aerdigheyt verdient den loou /
 Ja wat gy sult begeeren.

4. Doog raet haers' moeders' : eyscht sy 't hooft /
 Iohannis in een becke : :
 Herodes doog sijn eedt verdooft /
 Sprack / ick sal 't u ber strecken :
 De Hercker word met bloed bemooft
 Het hooft wordt opgedragen
 De Moeder die na 't bloed dus dooft /
 Had in dees' moozdt behagen.

5. O vrome Man : moest gy hi er zijn /
 Een spel der droncke bouten /

Wel moften sy Bancket en Wijn /
 Met ulwen dood befouten ?
 Ohzome ! die fteets woꝝdt gehaect /
 Om Christi woꝝdt en wercken ;
 Schoon gy u lijf en leven laet /
 U bloed is 't zaet der Kercken.

1. Eerste Wonder-werck Jesu Christi.
 op de Bruyloft te in Cana Galilea.

Joannis 2. Cap.

Stemme : Amaril die door u fier gelaet

In de Stad te Caan'in Galilé, een Bruyloft wierdt ge-
 houden

Daer Maria selft soek mede was ter Feest /
 Jesus soek / dees Hoogtyde heeft verciert / ter eeren der ge-
 trouwden /

Daer men in de byengd' / was hzolyck in den geest ;
 Maer wat heesch geluyt / reesser by de Bruydt /
 Want de wijn en al 't vermaeck was uyt.

2. Du soo sprack de Moeder tot haer Zoon / de wijn die
 is ten eynde ;

Maer hy seude hzon'w ! wat gaet my dit doch aen !
 Want mijn uur en tyd is noch niet hier : dies sy haer rugge
 wende /

Sprack den Dienaers toe / doet wat gy sult verstaen :

Daer den Joden wet / Krupcken zyn geset /

Sie elck hielden twee of drie metret.

ses steene
 Kruycken

3. Iesus sprack / dees Krupcken built terstont tot boven
 toe / met water ;

Ozaegts dan weerom / stracks na den schaffer toe :
 Die verbaest / na dat hy's hadt gepzoest / met wonderlijck
 geschater /

Tot sijn Dienaers ylt / en maecte my dit eens hzoe

Seg my Bruydegom / hoe komt dit en waerom

Want ick sta in dese saecke stom,

4 Wat

4. Wat is dit! een yder schast de best' en eelste dranch booz-
heenen!
Als men is bekroost dan volgt de slechte wijn;
Maer yp hebt den slechten cerst gedischt / de best' is nu be-
scheenen/
Wat een bzeemde saeck / dit moet een wonder zijn!
Ick heb noyt gesien / in een waerschay geschien/
Dat men 't best sal op het laeste sien.
" 5. Waer maer Christ, met syn milde gonst / het houdt
lijck wil bereeren/
" Schoon de wijn is ypt / en alle hoop verdwijnt/
" Daer grijpt moedt / want hy sal met gena' en zegen u be-
meeren;
" Schoon hoe slecht u saeck oock in u oogen schijnt;
Want syn wonder-werck / is een seker merck/
Dat syn macht en handt is eben sterck.
Siet in de Luft tot Wijsheydt, Waer door heeft de
loose boose waen, &c. Fol. 142.

Christus wandelt op 't Water by sijne
Discipelen, Matth. 14.

Stemme: Te May als al de Vog'len singen,

Als Christus op den Berg gegaen/
Om Gadt alleen te bidden aen/
Op sijne Jongers laste/
Dat sy van strandt / na 't ander landt/
Se over varen / passien.

2. Sy zwierven midden in de Zee/
Het was beo, waer een bange ree/
De stroom bocht niet de winnen/
Gezangt door schrick, elck oogenblick/
Dat bie hun sou verstanden.

3. Doch Jesus quam des nachts by haer/
En wand'lend. over golb' en baer/
Doo kreten sy vol bzeese:

Wel is 't een roock / of een gespooch
 Och wie mach dit doch wesen

4. Maer Iesus spzack haer vziend'lyck toe /
 Zijt wel getroost en frisch te moe' /
 Ick ben het / wilt niet schromen.
 Is t'u begeer / riep Petrus . Heer
 Soo wil ick tot u komen.

5. Hy riep komt vrylyck tot my aen /
 Stracks Petrus npt de Schuyt gegaen /
 Erat moedig op de baten /
 Maer windt en zee / noch gatsch t'onbree /
 Die deden hem verbaren.

6. Hy hreet seer hang / Heer my behoet
 Cer ick versinck in dese bloet /
 Wilt my u hulpe schencken /
 't En zy u hant / doet onderstant /
 Soo moet ick hier verdrucken.

7. Hy repchte hem sijn recht erhandt /
 En spzack / o zwack en sleyn verstant
 Waer dooz zyt gy bezweecken /
 Geloofst gy niet / dat in verdrzet /
 Myn hulp niet sal ontbrecken.

8. Sy zijn het Scheepken in getr een /
 De windt bedaert de strom verdrween /
 Daer clek hem quam aenbidden :
 Op in Person / zyt Godes Soon /
 En waerlyck / hier in 't midden.

9. Wie doch in Godes bewaring blijft /
 Dien sal hy niet begeben
 „ Al schoon dat hy een holle ty /
 „ Cer werrelt most beleben .

Christus bestraft de Zee en Winden,
Mattheus 8

Stemme: 43 Psalm, Neemt mijn saeck aen, &c.

Als Christus was in 't Schip getreden /
 En sijne Jongers nebens hem /
 Begast de zee / als gantsch t' onbezeden /
 t' Ontslupren hare woeste zeden /
 Doo? 't buld' ren van haer felle stem /
 Was pder in de klem.

2. De Zee was woest en seer verbolgen /
 En pder was in 't Schip verbaert:
 De Zee bedeckt' haer met de golven
 v' Een hare most op v' ander volgen /
 Sp hreten als van angst bezwaert.
 O Godt! ons doch bewaert.

3. Doch Christus lag gerust te slupmen /
 Dies weckatens' hem in dese nootd
 O Heer! wy moeten 't Scheepken ruymen /
 De Zee leyt dapper op haer luymen /
 Wy kampen in dees harde stoot /
 Met Zee en met de dootd.

4. Behoet ons doch / al eer wy sterben /
 Te wellen gaen ons veel te hoog:
 Laet ons / o Heere! troost verwerven /
 Noeh oock u v'ind'lijck aers'chijn derven /
 Welonch ons met u Goddelijck oog /
 En ons te helpen poog.

5. Hoe p'zangt de vrees dus u gemoeden /
 Sp'zack hy die klem geloobig zijt
 Beloost dat ich de slozm en bloeden /
 Kan temmen hoe seet datse woeden
 Dus weest hierom in God verblijdt /
 Dat gy dees slozm ontglijdt.

6. Doen rees hy op en hiel de winden/
 En 't build ren van de Zee in toom/
 Soo dat's in plaetse van verflinden/
 Sich lieten als met teugels binden/
 En bielen in een stille droom/
 Dat elck ontweech de schroom.

7. De menschen waren seer verwondert/
 Als sy dit wonder sagen en:
 Wat vzeemts is 't / dat ons hier op doudert!
 't Is noyt gehoozt en nyt gesondert!
 Wie zee en Wind bedwingen kan/
 O dat's een Godlijck man!

„ 8. Laet Christus in u Scheepkens varen/
 „ Op die u vrome handel drijft/
 „ Dan sal hy u coek wel bewaren/
 „ Dat storm noch dreck u sal bezwaren;
 „ Dus wie in Godts bewaring blijft/
 „ Op die geen ramp bekljift.

De Verlooren Soone.

Luce 15 Cap.

Stemme: 24. Psalm. De Aerd is onses Godts, &c.

Ghy wulpsche Jongeling die 't goed/
 Uw 's Daders dus onnut verdoet/
 En steypt en dempt in aller wegen/
 By Hoeren / moeren / licht gespuys/
 By Godtloos volck en derr' van hays /
 Derquist uw 's Guder's milden zegen.

2. Du 't op is / laes! nu stady bloot/
 Beropt / en kany schier met de dood/
 Dan hunger bleech en gantsch bestooven/
 En slobt in 't trog by Werckens draf/
 En drijft de Dwijnen op en af
 Hoe zydy van u standt bedooven

3. Docht hy keert tot sich selven in /
 En denckt aldus in sijnen sin:
 Ick wil weer tot mijn Vader keeren /
 Ick word van honger af gemat /
 Mijn Vaders dienaers eten sat /
 En hebben al wat sy begeeren.

4. Ick sal dan tot mijn Vader gaen /
 En schrepen dat ick heb misdaen /
 Hem hem en aen mijn God hier boven /
 En dat ick niet ben waert geacht /
 Sijn Soon / maer dat ick als 't geslacht /
 Der minste slaven blijf verschoven

5. Hy ylt dan na sijn Vader toe /
 Die gantsch gebroken van gemoe /
 Sijn arme Soon van verr' sacht nad'ren
 Hy valt hem om den Hals en kust /
 t Verlooren schaep dat seer ontrust /
 In tranen smolt / in ziel en ad'ren.

6. Hy schreyt / o Vader ! 'k heb misdaen /
 Door God en u my seer ontgaen /
 Dergeest my doch mijn wulpsche daden.
 De Vader hem met kleeders decht /
 Een ring hy aen sijn vinger treecht /
 Met schoenen snel op 's Hemels paden.

7. Sy wulpsche / die in wellust woert /
 „Valt doch u Heer en God te voert /
 „En gaet met rouw u Vader smeecken /
 „Zeljd van herten al u gnaed /
 „Met opset / om door Godts gnaed /
 „Te myden sonden en gezecken.

8. De Hemel sal dan open staen /
 „God sal den sendaer niet versmaen /
 „Maer 't vette kalf van blindeschay siachten :
 „De Eng'len sullen zijn verheugt /
 „En juichen in dees groote vreugt :
 „Wel hem die sy sijn heyl kan achten,

Augustinus verklarende de gelijckenisse van den verloor-
ren Sone, doet daer over dese Geestelijke uytlegging

BY den Man, hebbende twee Sonen verstaet men Godt By de twee Sonen, twee Volcken, waer van d'Oudste Godt verclarende, diende veele Afgoden, de Jonghste begerig om na sijn eygen sin en Wille te leven, begeerde macht over de erfnisse van sijnen vader. Hy verkrijgt het. En aldus verlaet hy sijnen Schepper; om na sijn wel-gevallen te boeleeren met de Schepselen; reyfende in een ver-gelegen landt, van Godts gehoorfaemheyt: Daer verquift hy door't misbruyck sijnder vryerwille, en 't hoereeren met de aertsche lusten, de goede gaven der nature. Hier op volgt honger en gebreeck van den Woorde Godts of der Waerheydt. De Burger van dit Landt, is de Prince des Luchts, behoorende to desl Duyves heyr-leger. Het Land-huys is de mate sijnder macht. De Verckens zijn de onreyne Geesten, die onder desen prince behooren. De Drif is de aertsche leeringe, waer mede hy vergeefs sijnen honger socht te versadigen. Soo keerde hy sich dan af, van die dingen die 't oogh uytterlijk verleyden, en trat binnen in sijn eygen gewillen. Hier bevant hy sijne verdorventheyt van honger. Daer wierdt hy indachtigh, dat oock de dienst-boden in sijn's Vaders huys van broodt overvloeyden: en doe bevandt hy in der daedt, dat hy lagh gewentelt in den poel der sonden. Hy sprack dan, ick wil opstaen: want hy lag gevallen. Ick wil gaen, seyde hy, want hy merckte dat hy was in verre Landen, tot mijnen Vader, want die is barmhertiger als dese Heere der swijniger sonden. Wat wil hy dan tot sijnen Vader seggen? Vader ick hebbe gesondigt, niet alleen in den Hemel, dat is, voor alle Heyligen, waer in de wooninge Godts is; maer oock voor u wiens oogen oock in onse innerlijkste gedachten niet zijn verborgen. Wanneer hy nu heenen ging, en noch verre was, liep hem de Vader, hoewel hy noch vyant was, doch beminneende in Christo, te gemoet, om sich met hem te versoenen. Hy sich in Christo vernederende, valt hem om den halfe: omhelst hem me de armen der liefde. Kust hem met den kus des vredes tot vergiffenisse sijner sonden. Sijn voorige kleedt, is de eerste waer

waardigheyt in Adam. De dienaers, die dat aenbrengen, zijn de verkondigers der versoeninge. De ringh is het pandtschap des Heyligen Geests. De schoenen zijn de voorbereydinge des vreedsamē Euangelii, om die selve niet meer te bemorssen, met de slickige en aerdtliche wellusten. Het gemeste Kalf, is de Heere Christus, voor onsaen den Kruyce gehecht, door wiens doot, dese Soone, die doot was door de hovaerdye; wederom leyendig is geworden door nedrigheyt en ootmoet, &c.

Tegens de verquistinge der Geestelijke goederen, heeft, Christus de Hzere de gelijkenisse van den verloren Soone ingevoert; die onaengesien by sine middelen onnuttelijk door-gebracht hadde, op-geweekt is, tot nadencken, van wederom te keeren tot sinen Vader, dien hy soo herteluck hadde vertoornt, &c.

Wat de verquistinge zy, leest daer van de *Icon logia* of *Uytbeeldinge des verstandts*, Fol 543.

Wat eygentlijk de verquistinge zy, daer van sullen wy U E. een kort bericht doen. Verquistinge zijn die genen, die haer Ouders en Vrienden middelen, suygh en cerlijk gewonnen, sonder eenige reden of overlegh verpillen: 't Zy datse 't selve door slempen, brassen, of met onruchtig leven of geselschap doorbrengen, en als blinde menschen, hare middelen wegh werpen, en dat aen die geenen die't niet zijn waardigh, nalatende die selve, met ordre, aen die geenē mede te deelen die noodigh dienen gehouden en behoefigh zijn; haer selve berovende van dien stand. daer in datse soudē kunnen cerbaerlijk en gelucksalig leven Oock sou men dese daer onder wel mogen stellen, die hare goederen verwaerloosen aen steentjes, beentjes, bloemen en andere onnutte beuseligen, die wel de lusten ketelen, maer die geen stoffe zijn, die haer self in armoede of tot onderhoudt des levens decken of stutten, of tot nut haeres naesten mogen strecken. En hievom is dese slagh van menschen de ellen dighste, die met Rossianen en ontuchtige

personen hare middelen verdoen, die haer alleen uyt-suypen, en daer na kael en bloot zijnde, met den voet schoppen, daer sy in armoede ellendig moeten om herfswerven. Dese menschen zijn'er tot allen tijden seer veele geweest, die't zy uyt onbedachtsaemheyt of grootsheyt tot soodanigen verloop zijn gekomen, datse so beroyt en kael zijn geworden, datse, of in ellende hebben moeten sterven, of goede luyden om hulpe en onderstant hebben moeten aanspreken. En om geen ongunst van eenige, noch haet onses tijds op onsen halste laden, sullen wy uyt veelen, eene, voor den dag brengen, wiens name alreede verdonkert, ons geen ondank sal weten, dat wy die selve uyt de vergetenheyt op-halen, en tot een Voorbeeld van sijne Lands-luyden ten toone stellen; op datse sich voor soodanige schadelijke klippen sullen hebben te wachten. Om dit dan te verhalen, sullen wy 't stuk een weynigh breder toestellen. Daer waste Hoorn in west-Vriesland eenen Joost Aelbout Ridder, die een Broeder hadde Gerit Aelbout Burgemeester tot Hoorn, oock Schout en Casteleyn van Zeeburgh, eene der voortreffelijkste Regeerders der selver Stede, die in den Jare 1517 in grooten rijkdom bloeyde: dese liet na eenen Soone geheeten Albert Aelbout, oock Burgermeester in den Jare 1535, dese stierf ontrent den Jare 1539, nalatende een natuurlijke dochter, die hy weytigh maeckte, en erfgenaem stelde in alle sijne goederen. Dese besteede die selve ten Houwelijck aen een ryck Burgersone aldaer, geheeten Adriaen Win, die hem doe ter tijdt in plaets van Tin over Tafel hier aendisschen met Silver, dese was oock machigh rijk, hebbende behalven menighe van Huysen, Renten, &c. noch 125 Morgen lants. Dese met een Valck op der handt, meenende dat hem geen Zee konde te hoogh gaen, noch hy geen gat soude kunnen krijgen in sijne goederen, stofte daer op vermetelijck, soodat hy over al liet aensuirijven;

*Ik magh rijden, ick magh vliegen, ick magh gaen,
 ick behoef niemand ten dienst te staen.*

Dese dan doord' slemperye sijn goet verquistende, verviel ten laetsten in soodanige armoede, dat hy noch in groote ellende, in de Hoy-schuure van sijn gewesen Pachter, heeft moeten sterven. Een mercklijke voor daet onses tijds, daer sich dan alle slemperen en op-geblasene hebben in te spiegelen.

op datse hare trofse kam laten dalen, en niet met spot en laster, hare ellende en trotsigheyt, te spade beklagen: gedachtigh zijnde, 't oude spreec-woort, Al vlieght een Vogel noch soo hoogh in de lucht, soo moet hy doch op de aerde sijn kost soeken. Tot bewys of yemandt noch soo hoogh braverde, en sich groots en trots, door laetdunckentheyd: op-blaest, soo moet hy doch by de aerde blijven, dat is, hy moet noch by de menschen verkeerren, en eyndelijck tot aerde worden. Daer dan sijne hovaerdye en troisheyt sal een eynde nemen.

Van de Visschers der Menschen, Luc. 5.

Stemme: Psalm 34. Ick wil zijnde verblijdt, &c.

De aenwas van 't gehoor/
 Dan die daer Christum volghden na/
 Om sijn wond'ren hroegh en spa/
 Klonck alle landen dooz:

't Gebolgh was aen de Zee/
 Alwaer twee Visschers scheepies waer/
 Bergeefs gevischt en sonder last/
 Hun netten maekten ree.

2. Hy trat in * Simons schuyt /
 Die van het landt wierd' afgeset/
 Daer hy den volcken Eades wet/
 En leeringh hreyde upt:
 Wanneer hy 't pzecken staect'
 Spzack / siert wat na de diepe kant /
 En werpt daer in u Net en Wandt /
 Dat ghy aen Disch geraecht.

* Petri.

3. Doch Simon sey / dees nacht
 Is heel bergeefs gestlooft / gewzoet/
 Geen Disch is ons in 't Net ontmoet/
 H wooydt sal sijn volbzacht.
 Sp wierpen 't oberhoort.
 Een school van Disch sich daer in sloot/
 Sp riepen / helpt ons met u Boot/
 Ons Wand' en Net te scheurt.

4. De vangst was bol en dick/
 Soo dat de Scheepkens oberlaen/
 Vast dzenghden na den grondt te gaen/
 Op yder oogeblick;
 Doch Simon riep beanghst/
 Ach Heer! ich ben een sondigh Man/
 Dus wijkt van my. Wie isser dan/
 Niet schrickigh in dees vangst:

5. En Simon staecht u pijn/
 Sprack Christus en ghy hulpers mee/*
 Ghy sult niet zwerben meer op Zee/
 Maer menschen visschers zijn.
 Het Scheepken raecht' te landt/
 Sy lieten het en Schuytjen staen/
 En volghden Christum achter aen /
 Als na een beter pandt.

* Jacobus
 en Ioan-
 nes de
 kinderen
 Zebedai.

6. Godts wonderen zijn groot/
 En strecken ober Zee en Landt/
 Soo dat elk sijn vermogen handt/
 Bevindt in alle noot:
 „Wie in sijn Net gepaen/
 „Volght Christum om sijn woort en leer/
 „En niet om rijkdom / staet of eer/
 „Sal eenwiglijck bestaen.

De vijf wijse en dwase Maeghden.

Matth. 25.

Stemme: Ach treurt nu mijn bedroefde Schaepjes.

Op yder een sijn plicht te toogen/
 Sprack Christus dees geheymenis/
 En steld' haer 't koninghrijck booz oogen/
 Der Heem'len door gelijckenis.
 Booz thien Jonckvrouwen/
 Die als vaerdigh staen/
 En 't oogh vast houwen / op den Bypdegom aen/
 Als hy ter Feest sen gaen.

2. De vijf die vulden hare baten/

Met

Maer Oly om te zijn bereept :

De and're dwaes en uytgelaten /

Die dachten / waer tos niet gebept :

Als hy sal komen /

Dan soo is 't noch tijdt /

Slaept weckt de droomen : tertwyl de tijdt ver sligt /

Geleghentheydt ontglijt.

3. De Bruyd' gom middernacht verschenen /

Derrees gewoel en heesch geluyt :

Ontsteekt u Lampen / op de beenen /

Gelept hem eer de deure sluyt.

Dyfgantsch beladen /

En als onbersien /

Om Oly baden / maer 't mocht niet geschien /

Gaet elders die bespien.

4. De vijf / nu vaerdigh / traden binnen /

Ter Bruyloft met den Bruydegom /

Derhelicht van gantscher hert en sinnen.

De deur gesloten wierdt al om.

d'And're vijf kloppen /

Heere laet ons in /

Maer 't ooz hy stoyte / booz haer dwase Min /

En heel verdoolde sin

5. Hy sprack / ick acht niet op u kloppen /

Ick sien u niet het is te spa.

„ Dus waecht en bid / wilt 't ooz niet stoppen /

„ Ontbouckt u Lampen altydt dza.

„ Legt op u linnen /

„ Als de wacht komt aen /

„ Wilt dan niet sluymen / maer heel vaerdigh staen /

„ Of 't is met u gedaen.

„ 6. Wel saligh die op Godt kan achten /

„ Met Lampen der Godtbuytichheydt /

„ En niet op 'tuytterst' oordeel wachten /

„ Om Oly / en zijn onbereept.

„ Och ! laet ons oogen /

„ Altydt wacker staen /

„ Siet ons vermogen / doch genadigh aen /

„ Dat wy ter Bruyloft gaen.

De Pharizeen brengen een Vrouwtje in
Overspel bevonden, om te steenigen, Joan. 8.

Stemme: Lanterlu,

Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

H De strength wildy rechten / Harde Pharizee /
En de wet beslechten / Wense nu dus reet
Moet dit arme Vrouwtje / soo ter stont gesteenight zyn
En dooz straf / Na haer graf / Gaen den Bergh van
treuren af.

2. Dees nu afgeleyden /
Nade plaetse toe :
Dy tot Christum seyden /
Meester / maeckt ons hzoe /
Dees hzoutw is bebonden
In de sond' van Overspel :
Die de wet / heeft belet /
En tot straf des doods geset.

3. Dit zijn Mosis woorden /
Die staen klaer en bloot:
Wie dees sond' bekoozden /
Kreegh tot straf de doodt.
Wat is u geboelen /
Dan de Wer en van dees hzou :
Christus wist / al haer list /
Dies soo seh yd hy hare twist

4. Hy daelt na de aerde /
 En schreef daer in 't sandt /
 Elck sich wat bedae'de /
 En sag op sijn handt.
 Wie nu sonder sond' is,
 Sprack hy, werp den eersten steen,
 En tast in / hert en sin /
 Of 't gelweten hier stemt in.

5. Elck gingh sijnder straten /
 En droop af ter zij:
 't Vrouwtje wierd' verlaten /
 Christus bleef haer by'
 Waer zijn u beklagers:
 Heeft noch niemandt u verdoemt:
 Als 't geschiet / seght doch pet?
 Sy sprack / Heere / niemandt niet.

6. 'k Wil oock niet verdoemen /
 Gaet dan heen in hzee:
 Wilt den Heere roemen,
 Die dees gunst u dee:
 Wandelt heen in hzeeden /
 Sondicht docht boozraen niet meer /
 Want de sond' / u verwond /
 En herbzeekt Godts trouw' verbond.

7. Stet hoe streng en schzander /
 Mensch met mensche pleyt:
 't Is by Godt al anders /
 Daer 's medogenthept.
 Die sijn arme sondaers /
 Als 't berouw van herten daelt /
 In den noot / niet verstoet /
 Waer verlosse uyt de doot.

Van 't verlooren Schaep, Luc. 15.

Stemme: Psal. 37. Quelt u daer met niet, &c.

De Pharizeen en 't rot der Schyft geleerden/
Scholt stadigh aen op Christi wooydt en werck:
Dat Collenaers en Sondaers steets verkeerden/
En namen op sijn wooydt en leering merck:
Dat hy s'ontfing en ging met Sondaer eten;
Ja dit was in haer oogh een donck're zwerg.

2. Maer hy sprack tot haer dees gelijckenisse/
Wie isser die daer honder schapen heeft /
En een verliest / die niet dien hoop sal missen/
En soecken waer 't verlooren beesie zweeft:
Ter tijdt hy 't vindt soo sal hy sich verblijden/
Dat dit verdoolt verlooren Schaepken leeft.

3. Hy sal sijn bziendt en sijn gebuur en wouden/
En seggen weest te saem niet my verheught:
Mijn Schaepken dat verdoolt my was ontbloeden
Dat heb ick weer gebonden: wat een bzeught:
Dus wilt u t' saem in mijne bzeught verblijden/
Om dat my wederbaert soo groote deught.

4. Daer sal meer bzeught by Godt in d' Hemel wesen/
In eenen Sondaer die sich recht bekeert/
Als ober veel oprechte die Godt bzeesen/
En in sijn wooydt te recht zijn afgeleert.
Wat Vrouw is 't die een penningh heeft verlooren/
En die niet soecht na 't geen sy soo begeert:

5. Sy keert haer huys / ja sal niet haer sijn soecken /
Tot sy verkrijght 't verlooren in 't gesicht/
Sy haelt haer bziendt en buuren upt de hoeken/
En roept / wat bzeught mijn herte dus verlicht!
Mijn Penningh was verlooren / nu gebonden/
Dus utwe bzeught in mijne blijdschap slicht.

6. Ick segh u dat de Eng'len sullen spzingen/
Wanneer een Sondaer doet oprechte boett:
Ja sullen Godt daer booz' u offangen singen/
Dat hy 't verlooren Schaep dees weldaet doet:

Dus wilt u Sondaers recht tot God bekeeren /
En valt verlagen ulwen Herte voet.

7. Hy soecht en bid / en streckt uyt zyn armen /
En smeect / ja roep hy wil niet ulwe dood ;
Maer dat hy sich wil ober u ontfarmen,
Verschijnt vooz God / en sielt u nacht en blood
Bid om gena / versaecht u sondig leben /
Hy sal u ziel verlossen uyt de noot.

8. Schoon of een Vrouw mocht hare vrucht vergeten ;
Die sy niet smert ter wezrelot heeft gebaert ;
Doe wordt van Godt de sondae niet versmeten /
Maer uyt geba / dooz waer' verouw gespaert.
Godts goedigheyt is sonder tal of mate /
Die onse voet vooz 't struyckelen bewaert.

Pharizeus en Tollenaer, *Luc. 18*

Stemme : Psalm 25. mijn hert hef ick tot u Heere.

Wilt niet op u denghd' vertrouwen /
Noch op selfs gerechtigheyt
Wilt op eygen waen niet bouwen /
Smaalend' op eens anders leydt /
Die ghy meerder Sondaer acht ?
Want Godt siet op 't hert van binnen /
Niet op Priester of geslacht /
Maer die hem in 't hert beminnen.

2. Twee die gingen in den Tempel /
Pharizee en Tollenaer /
Om in Godts gelovde dzempel /
hun gebedt te toogen dier :
Stracks de Pharizee 't gesicht /
Heeft ten Hemel opgeheben :
Hi danck n Godt die thy verlicht /
Dat ick streef na 't beste leven.

3. Ick ben niet als and're menschen /
Hoovers of die onrecht doen :
Overspeelders / die daer wenschen /
Om het quade steets te doen :

Noch als dese Collenaer ;
 Want ick vast twee maels ter weke/
 'k Geef mijn eyng en schattingh daer/
 Dan al 't geen my is gebleke.

4. Maer de Collenaer verflagen/
 Dozt sijn oog niet opwaerts slaen ;
 Maer van verre / dooz beel klagen/
 Sloegh sijn bozt / in 't hert belaeen.
 Spzack O Heere ! treet doch niet /
 Met u Sondaer in 't gerichte.
 Ach ! mijn rouwen boet aensiet/
 Ick schaem my booz u gesichte.

5. Dese / segh ick / is rechtbaerdigh /
 Weder na sijn huys gekeert /
 D' Eppen liefde is niet warrdigh/
 Datse wozt van Godt geëert.
 Wie sijn eppen denghden roemt/
 Wozt van Godt te neer gesmeeten:
 D' Eppen liefde wozt verdoemt/
 En in d' afgrondt neer gereten.

„ 6. Wie sich kleyn houdt booz elcks oogen/
 „ Quyngh bzeest en diens sijn God ;
 „ Sal hy namaels weer verhoogen /
 „ Schoon sy sijn der wijsen spot ;
 „ Want Godts liefde sich verneert:
 „ Eppen liefd' wil sich verheffen /
 „ Dus / ô Sondaers ! u bekeert:
 „ Want de bal sal d' hooghmoet treffen.

't Cananeefche Vrouwtje, *Math. 15.*

Stemme: Eenmael gingh ick spanceren.
 Of/ Ghy Medenblickers.

Als Christus dooz de Steden/
 En Silons grensen gingh/
 Bestraft hy dooz sijn reden/
 Den Joden sonderlingh/
 Die op 't uytwendigh sien/
 Die dooz schijn hepligh poogen/

Dooz aller menschen oogen/
Quansups het quade blien.

2. Een Canaeesche Vrouwwe /

Die rant daer Christum aen/
Die naer en droef van rouwe/
Van acht'rrn komt gegaen:
En roept / ô Davids Seon!
Wilt mijnder doch ontfarmen/
Meelijdigh weest myn armen/
Gelijck ghy zijt gewoon.

3. Mijn dochter / laes! gebonden

Dooz Setanas gebiet/
Lepdt deerlijck geschonden/
Ach Heere! hoozdy niet
Syn Jongezs traden toe/
Sp seyden laetse baren/
Sp maect te veel gebaren/
Wp zijn dit roepen moe.

4. Waer op hy haer verhaelde /

Hy quam om Afrels hups/
Syn schaepkens als verdwaelde.
Maer laes! haer druckte 't hi ups;
Dies bade 's hem byperigh aen/
Hy sey wat sou m' u geven/
't Broodt waer by kinders leben/
En houden mee versaent

5. Sy sprach Heer! van de krumptjes

Van onder 's Heeren disch/
Geniet een hondt noch krumptjes!
't Geen daer vertreeden is:
A zegen is doch groot /
Wilt my een krumptken deelen;
A gunst mach niet verbeelen/
Sp is een troost in noot.

6. Vrouw groot is u geloove /

A dochter is gefondt/
Danckt Godt den Heer hier boven/
Maet hert / met ziel / en mondt/
Die u gebedt verhoort.

„ Heer wilt ons niet versuaden /
 „ Maer uyt liefde en genade /
 „ Verquicken na u woordt.

„ 7. Wie met gestadigh smeeken /
 „ Houdt dooz gebeden aen /
 „ Die sal noyt troost ontbrecken /
 „ Maer dooz 't geloof bestaen:
 „ Wie klopt en soecht die bindt.
 „ Al dunckt u 't kruys te bange /
 „ Ghyt moed / ten duurt niet lange:
 „ Godt troost / die hem bemindt.

Niemandt kan twee Heeren dienen.

Matth. 6.

Stemme: Psal. 32. Wel hem, &c. Kan oock of
 den 8 Psalm werden gesongen.

Christus spreekt.

Wie kan gelijk twee tegenstrydigheden,
 Als hett' en kouw / in eene klompe smeden?
 Wie kan gelijk den Rijckdom en oock God
 Zyn onderdaen / 't en zy tot 's anders spot?
 Hoe kan het byer en water sich vereenen?
 Wie kan gelijk twee vzeemde Heeren dienen?
 Of hy moet d'een beminnen / d'ander niet;
 Gelyck men steets dooz al de werreld siet.

2. Hierom / segh ick / ghy kond niet ebenaren /
 Dat Rijckdom sich met God te samen paren.
 Hierom / segh ick / en sozght niet vooz het lyf /
 Dooz kost of kleed / vooz boedsel of gerhyf.
 Wel obvertrest het leven niet de spijse?
 Het Lichaem niet de kleedingh g'lijcker wijse?
 Siet aen 't gebogelt onder 's Hemels daech:
 Die hebben doch haer boedsel en gemack.

3. Sp zaeyen niet / noch maeyen in de velden /
 Waer schuuren noyt van oberbloed seer zwelden /
 Nochtans is 't God / die haer / van all s' boozsiet /
 Die ghy wijt obertrest / dooz u gebiet.
 Wie kan een elk' tot sijne langhte recken ?
 Wat sozght ghy dan wat kledingh' u sal decken ?
 De Lelp boom beschouwt hoe s' in haer cier /
 Niet spint noch werkt maer pzoucht in volle tier.

4. Nochtans segh ick dat Salomonis pachten /
 In heerlijckhepd hier by niet zijn te achten.
 Indien dat God / het gras alsoo bekleet /
 Dat heden bloept en morgen 't byer geniet ;
 Sal hy dan niet / meer sozgen booz de menschen ?
 Hoe zpdy dus sozghbuldigh in u wenschen /
 Wat kost of dzanch / ghy tot u woedsel trecht /
 E' niet wat kleed / dat ghy u lyf bedeckt :

5. Dit was de sozgh der Heydensche geboden /
 Maer uwe God weet wat ghy hebt van nooden.
 Soecht eerst Gods Rijck en sijn gerechtichepd /
 Al't ander sal u worden by gelept.
 Hierom weest niet sozghbuldigh booz den morgen.
 Een yder dagh moet booz het sijne sozgen.
 Een yder dagh die bzenght haer selfs verdziet.
 O Mensch ! u sozgh die is een ydel niet.

6. Indien wy dit recht kosten oberwegen /
 „ Doozwaer de Mensch was nimmer soo verlegen /
 „ Dat hy dooz byer en water sonde gaen /
 „ En om het aerdsch / het Goddelijck versmaen ;
 „ Want soo de mensch op God gerust wou bouwen /
 „ Hy geeft genoegh tot eerlijck onderhouwen :
 „ Maer laes ! de pacht en wulpsche oberdaed /
 „ Mascht ons vol sozgh / die nimmer is versfaet.

De Sondaresse die Christi voeten met hare
tranen nat maect, drooght, kust en salft,
uyt gebreyt, *Luc. 7. 37.*

Stemme: Aole houdt u winden in den toom.

Wech met de pzonck / niet gestreel en geflick/
Wech met de p'acht en al de dertelheden:
Wech met Kobyn / diamant en geblick/
Wech met parrupel / niet Wag' en kostelheden:
Wech ghy wulpse overdaedt/
Met u leckernijen:
Wech met goud' en wepts gewact/
Dol bozduur en zy'en/
Wech gestwier / en getier/
Dat de denghdt verdupstert/
Wech ghy iust / die ontruft/
En mijn eer outlupstert.

2. Ach! hoe heb ick mijne edele bloem /
P'achtig en trots de werelt overgeven?
Wat is 't vermaeck / en des wellustis roem?
Waer is mijn jeugdt en frissche jonge leben?
Waer is nu de ydelheyt/
Daer ick my in bade?
Daer mijn ziele nu om schreyt/
Die dus is belade.
Sy is heen / met al 't geen/
Daer ick my in streelde.
Wech ghy smert / uit mijn hert/
Met de yd'le weelde.

3. Ach! hoe heb ick my doch tegen mijn Gott /
Dooz al 't geblep der wellust soo verloopen?
Dat ick verblint / als sladinne / versot/
Was in haer waen en ydelheyt versooopen?
Ey! nu walg ick van de lust/
Van 't vermaeck der sonden:
En ick soeck in Christo rust/
Van dees lust ontbonden/
Die niet doet / als 't gemoedt/
Dooz de weelde branden;

Doch u Heer / komt de eer /

Van mijn offerhanden.

4. Wat my eerst pozd' tot dees wereltsche bzeugt /

Strecht nu alleen / u Heere te behagen:

Hy schept in nedrigheyt lust en geneught /

Dies wil ick heer en ziel u gantsch opbzagen:

Hy weend' over hare sond' /

En met rouw bevangen /

Daelde sy stracks na de grond /

Met bedouwde wangen:

Ach! hoe soet / my ontmoet /

Dat ick kus dees boeten:

Wilt doch 't quact / dat ick haet /

Heer! genadig boeten.

5. Sy lag beschreyt vooz sijn boeten te neer /

Wasshende / droogende / salvd' die met eenen /

't Harz was haer doeck / en sy bad haren Heer /

Dat hy haer wou barmhertigheyt verleenen.

Hoe de Pharizee doch smaelt /

Dat dees sondaresse /

Dus van Christo wozt onthaelt /

Gaf hy hem een lesse:

Schoon dees vrouw / mi vol rouw /

Heeft veel sond' bedreben,

Dies voozwaer / ick aen haer /

Heb veel' sond' vergeven.

6. Wie dat maer Christi genade dus smeect /

Dien sal hy nu noch nimmermeer verstoeten?

Soe maer 't berouw / uut een rein herte bzecht /

En dat het komt / dooz 't waer' geloof gebloeten /

Als dees sondares vertoont /

Dooz 't geloof genesen?

Die veel' sonden sijn verschoont /

Om dat sy Godt bzeesde:

Saligh dan / is de man /

Die 't woost mach beleben:

Gaet in vree, u is mee,

Uwe sond' vergeven.

Siet de Musijk-noten in Lust tot Wijsheyt, Woelende

Tegens de vergeeffsche forge der Menschen.

Stemme: Psalm 129 Van der jeught, &c.

Het wonderwerck van Christi mogentheid /
Blinckt stadigh upt gelijk een held're bakem:
Hy toont alsints sijn ware Godlijchejd /
Toc onderhoudt der menschelijche saken.

2. Als u de sozgh verruckt en maecht gedwee /
Als of u troost en boozraet mocht ontbeeren:
Gedenckt hoe God den menschen en het bee /
In overbloet haer nooddruft wil bescheeren.

3. Sijn zegen streckt sich in de wereld upt /
Een yder smaecht de krimpkens der genade /
Een yder maept een overrijcke buyt /
In land en zee is zwanger en geladen.

4. Hoe soud een mensch soo dapper zijn ontaert /
Dar hy dit niet in 't hert sou overwegent:
Ick danck u God / die lijf en ziel bewaert /
Dooz uwe gonst en obergrootte zegen.

5. A milde hand is nimmermeer verkozt /
Hy heeft doch naecht / het Sonne licht omscheneit /
Al wat ick heb / van u verkregen word /
Al sijn eerste stem was jammeren en weenen.

6. Dees oozspzongh mensch! altijd gedachtigh zijt /
En wilt u noyt in voezspoet overheffen:
Maer weest in God / hoe dat hy 't voeght / verblijt /
Want sozm en ramp die sal den trotsen treffen.

Christi wonder-werck, *Math. 14. 15.*

Stemme: Psalm 100. Ghy volcken, &c.

Het wonder-werck dat Christus doet /
Dat zy een troost in ons gemoed:
Die met twee Dischjes en vijf Bzoon /
Dijf duysent derst te gaste noon:

En trecken noch / booz ons genot /
 Cwaef / hozen / booz het overschoot.
 En menschen hint / die 't daeglijchs siet /
 Versmaet sijn gunst en achtse niet.

Samen-spraec van Christus en 't Sa-
 maritaens Vroukje, Joan. 4. 6.

Stemme: Psalm 19. De Hemelen seer klaer.

Gelukkig wiens gemoed
 Dan Christo wert begroet /
 En in 't gelof gevest:
 Die uyt sijn God'ijckheen /
 En honing soete reen /
 Verkrygt het alderbest.
 Dit Vrouwelijcke beeld /
 Dat heeft my mee gedeelt /
 't Gehem van sijne schatten /
 En onderwyft haer boozt /
 Den grond van 's Heeren woordt /
 Doch zwaer by haer te batten.
 Christi. 2. Hy vindt haer by de Bron
 Daer hy vermoeyt van Son,
 Eyscht eenen koelen dranck:
 Vrouw. Hoe derf ick dit bestaen /
 Seps' ick Samaritaen /
 En gy Hebzeusche Kianck?
 Dit street niet onse twet
 op Gazarim geset /
 Daer wy soo vast aen kleben.
 Christi. Hy spracck indien gy 't Vrou
 Verlocht, ick schencken sou
 U't water van het leven.
 Vrouw. 3. Sp sep / g' hebt krupck noch dat /
 Waer krygdy dan het nat /
 Uyt dese diepe plas?
 Hier laefde Jacob 't Wee /

En sijnen Soonen mee/
 Wanneer het dorstig was.

Christ. Wie van dit Water smaect,
 Zey Christus, stracks hy haect,
 En schijnt van dorst te smachten;
 Maer wie mijn Water drinkt,
 Dorst nimmer, maer 't ontspringt,
 En geeft de zielen krachten,

Vrouw. 4. En Heer geef my hier van

Christi. Hy sey roept stracks u man.

Vrouw. Zy sprack ich hebber geen.

Christi. En hebt'er vijf gehad.

Vrouw. En hebt'et recht gebat.

Christ. Dus let vry op mijn reen.

Vrouw. Heer gy zijt een Propheet/
 Die alle dingen weet;
 Hier wordt God aen-gebeden:
 En noemt Jerulalem,
 Dat daer alleen Godts stem/
 Gehoort wordt en sijn reden.

Christ. 5. Geloof dat hier noch daer,
 O Vrouw! mijn woordt is waer,
 Is vaste plaets geset;
 Maer dees zijn 't die daer meest,
 In waerheyt en in Geest,
 Beleven Godes Wer,

Godt is een Geest en wil
 In waerheyt soet en stil,
 In sachte zielen varen.

Vrouw. Ick weet Messias naecht/
 Zey sy / daer elck na haecht/
 Die sal 't ons openbaren.

Christ. 6. Ick ben Messias telf,
 Vyt 's Hemels hoog gewelf,
 Dien 't al is onderdaen:
 Ick soeck dat sondig hert,
 In onverstant verwert,
 Te wijzen 's Hemels baen.
 Mijn water is de Geest,

Of men den Keyfer sal ſchattinge geven? 115

Waer in elck die Godt vreeft.
Sich door mijn woordt ſal laven.
En dorſten na geen ſond
Die uyt een vuyle grondt,
Bemorken 's Hemels gaven.

- „ 7. O Chriſte! door dees daedt/
„ Gy ons een voorbeeldt laet/
„ Van groote zedighejdt!
„ Gy overtuygt met een/
„ Dit Drouwtje! door u reen/
„ En vziendelijck beſchept.
„ Laet dit doch zijn ons twenſch/
„ Dat elck ſijn eben menſch/
„ Soo ſtracks niet mocht verdoemen;
„ Schoon d'een meer is verlicht/
„ Dat hy aen dander ſicht/
„ Soo mach' in ons Chriſtens noemen.

Loosheyt der Pharizeen om *Chriſtus* te
Vangen, of men den Keyfer ſal ſchattinge ge
ven? *Mth.* 22.

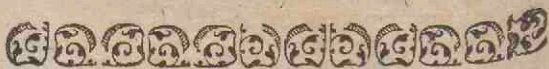
Stemme: O Kersnacht ſchoonderjals de dagen.
De noten ſlaen Fol. 53.

DE liſt lang oberdacht te vooren /
Dypt ingekroopte haet en tooren /
Dy Pharizeen loos oberlept /
Dees met de snoo Herodianen /
Door gladde / doch verwarde banen /
Maer ſtricken hadden uyt-gesprept.
2. Dy ſpracken / Meester / wy door-gronden /
Dat gy waerachtig zyt bevonden /
En die na Godes waerhejd leeft:
Die noch Perſoon noch menſch ſult bree'en,
Dies suldy ons een boozſchzift weſen,
Of in' doch den Keyfer ſchatting geeft?
3. Maer Ielus kennende haer grepen /
Sprack gy gebeynde / arg door-ſlepen /
Langt my ſlechts eenen Penning hier.

Wiens is dit beelst hier op geschreven?
 In seydē / 's Keysers beelst / na 't leven.
 Soo sprack hy dan op dees manier.

4. Soo suldy dan den Keyser geben /
 Sijn cing en schatting daer beneben /
 En wat den Keyser toebehoort;
 Maer God / voer al / sult gē gelooben /
 Sijn eere noch sijn waerhepd rooben;
 Maer dienen na sijn wet en Woord.

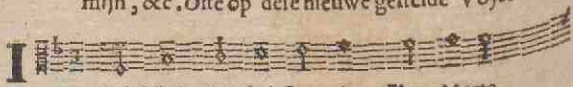
5. In droopen wech met roode haken /
 Verwondert in dees hepl'ge saecken /
 Als zijnde in haer ziel ontstelt.
 „ Wie Godts wijshepd soecht te bangen /
 „ Blijft schandig in sijn dwaeshepd hangen:
 „ Want God der snoden schalckhepd belt.

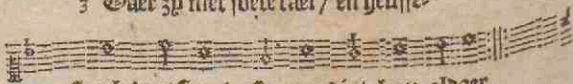
Christus, Martha, en haer Suster Maria,

Luc. 10. 38.

Na de Stemme: Carel van Mander: Christen Eegade
 mijn, &c. Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

1 N't bleck als Chri-stus ging / Dem Marra
 3 Daer zy met soete tael / en heusse

2 stracks ontfing / En noo-digt hem aldaer
 4 lijk onthael / En be-sig hand-gebaer /

Maecht alle ding vast klaar / van 't geen daer

nodig

noodig schein: Ma-ri-a met aendacht / Op

Christi woorde acht / En Goddelijcke reen

2. Doch Martha 't dienen moe/

Die sprack dus Christum toe :
 Wel Heere sie dy niet ?
 Hoe dat ick besig ben /
 Hoe dat ick sloof en ren ?
 't Schijnt al wat hier geschiet
 Mijn Suster slechts toe: siet /
 En sy sit dus in 'tre:
 Op segt haer datse werck /
 Op leen my d'handt / en merck/
 Dat alles sy geree.

3. Doch Christus sprack haer aen /

O Martha laet doch staen/
 Al dees bekommring ;
 Waer toe geslooft / gewaecht ?
 Gesogt en moe gebzaecht ?
 Dit is een Werrelt's ding /
 U selve doch bedwing /
 En werpt de sorg ter zy:
 Weest matig in u doen /
 De sorgge kan niet boen /
 Maer 't is een slaverny.

4. Doch en ding boven al,

U noodig wesen sal,
 Dus hier op naer stig let:
 Maria heeft dit deel /
 Dit edelste juweel /
 Dast in haer hert geset:
 En dit verkieft sy bet /
 Als al des werrelt's goet /
 Dat mot en roest bederft /

Dat dief of rober erft /
 En stroomt gelijk een bloedt.
 „ 5. Maer 't uyberhooren pandt /
 „ Dan 't eeuwig Dakerlandt /
 „ Dat is de hoogste schat :
 „ En soecke dit boven al /
 „ De rest God geben sal /
 „ Die'r wandelt op sijn padt.
 „ Wel salig ! die dit vat /
 „ En 't werrelt's soo geniet /
 „ Dat nimmer 't herte kleeft.
 „ Men 't aerdt'sch / maer danckbaer leef /
 „ Als dis op 't hemels siet

Van de Rijcke Man en Lazarus, *Luc. 16. 19.*

Stemme: Die mindt die lydt veel pyn.

Hoort een gelijckenis /
 Hoe Lazarus vol schrust / lag booz een rijcken deur :
 Die lekker aen den disch /
 In selp en zyde byzond' / na aller hoven fleur :
 Daer d' arme man /
 Bidt wat hy bidden kan /
 Op dat een krummken byzod /
 Moch stelpen sijnen nood.
 2. De Hondtjes onder wyl /
 Sijn zwoeren lekten / daer hy lag beropt en bloot :
 En Lazarus stierf in yl /
 Dan d' Engelen geboerd zynd in Abrahams schoot :
 De rijcke mee /
 Dol jammer stierf en wee /
 Wier t hang en naer gemoed /
 Prangd' in der hellen gloed.
 3. Wanneer hy sijn gesicht /
 Ten hemel sloeg / en sag daer Lazarus bereert /
 In Abrams schoot verlicht /
 En hy ter hellen blam ellendig lag verneert :
 Kiep hy / eplaes /

Triumpfalig en seer dwaes!

Ontfarmt u mijner Heer!

Dat Lazarus dael neer.

4. Dat hy sijn bingers' doop/

En net mijn dozre tong / die nu verschzoocht in 't byer:

En gun my dese hoop:

„Kint: seyd' Abraham, gy zwomt in weeld' en cier/

Daer dese man/

Was 't baegsel van de wann' /

Die nu geniet dees' bzeugt/

Daer gy niet komen meugt.

5. R. Ich bid' u send hem heen/

Na mijn vyf broeders toe / en na mijns' vaders' huys/

En dats' op mijn gebeen/

Ontblijden dese quael en 't Goddeloos' gespuys:

A. Abraham sey/

„Sy hebben alle bey'

„Oock Moses en Propheet/

„Daer upt men alles weet.

R. 6. Oock soo een doo' verrees'/

En kundigd' hun dit aen / sy stonden af van quaet:

A. O neen / indien Godts' brees/

Hun niet het herte roert / sy sullen niet afftaen.

„Indien sy niet

„Noch Moses / noch Propheet

„Gelooven / die hun leert/

„Geen dood hun dan bekeert.

„7. O mensche! die in pzaecht/

„En wellust zyt versmoort en op geen armen past/

„„ Gy zyt van God veracht/

„En dapper aen sijn roe' en strenge geessel vast/

„„ En steets' geplaegt/

„„ En van een wozin geknaegt.

„„ Dus let op Gods' gena/

„„ 's' Is na de doodt te sijn.

„8. Gy die om Christi wil/

„Versmaet / bespot / verjaegt / en soo veel lijden moet/

„„ Houd u gerust en stil/

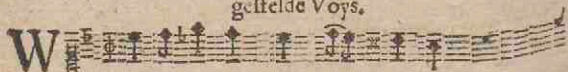
„„ Om dat God al u dzucht / in bzeugt verblijden doet.

- „Der trotsen val /
 „Deer schielijck naechen sal /
 „Dus u te saem verbljyd /
 „Dat gy booz christo lijdt.

Siet de Musijk in Lust tot Wijsheyt, *De werrelde*
geeft haer loon. Fol. 212.

Tegens de Gevenysde.

Stemme: Psalm 38. Wilt in uwen toorn gestadigh of / Po-
 lipheus aen de stranden. Ofte op dese nieuwe
 gestelde Voys.

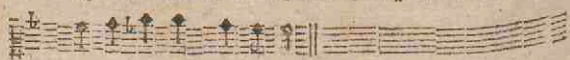
Eest ó arme mensch barmhertigh /

En trouwhertig / als oock u-ve Vader is

Gozdeelt niet eens anders leven / Op dat eben /

God u gozdeel booz gewis.

2. Wilt u naeste niet verdoemen / noch u roemen :
 Maer vergeeft eens anders schult /
 Dan sal God u weer vergeben / al't bedyben /
 Dyaegt u naeste met gedult.
3. Geest gehoopte volle marc / ni ers hate /
 En wilt d' eygen haer dooch blien
 Want waer mee gy wyt sulc weten / suldy weten
 Dat u weder sal geschien
4. Kan een blinde d'aud'ren leyden / dat sy beyden /
 Siet geraecken in den gracht
 Soo moet oock een knecht niet wesen / meer gepyssen /
 Als de meester zy geacht

5. Hoe zndp dooz 's Broeders ooge / dus bedrogen /
 Dat daar in een splinter schuypt ?
 Dat gy in u oog / o schalche ! niet geen balck /
 Die booz pders oogen puyt
6. Dult gy hem den splinter toogen daer u oogen.
 Delf een groote balck besluyt ?
 Werpt u balck dan eerst te gronden / heelt u wonde :
 Crecht dan 's Broeders splinter uyt.
7. Wie dooz onderstant / schijn-heylig / sich toont beplig /
 „ En wil 's naesten feyl bespien /
 „ Die moet reyn zyn van gemoede / vroom in 't goede /
 „ En sich selve eerste besien.

Loosheydt der Pharizeen , *Lnc.* 10.

Stemme: Psal 23. Myn God voedt my, &c.

- M**ich nimmermeer dan Christus zyn in hzedent
 Moet hy van d'een en d'ander zyn bestredent
 Moet Pharizee hem altijd achter halen ?
 Moet pder op sijn leer en wond'ren smalen ?
 Dies vzaecht hem dees / hoe kzig ick 't eeuwig leben ?
 Hy sprack tot hem / wat 's in de wet geschreven ?
2. Hy sey / daer staet ick sal mijn God beminnen /
 Van gantscher kzych / roet ztel / en lyfen sinnen /
 En al 't verstandt / en mijne naesten mede /
 Gelyck my self : Dit zyn Gods gulde reden /
 G'ebt recht bescheyt / sprack Christus , my gegeven.
 Doldoet dit al / soe hebby 't eeuwig leben.
3. Maer hy van als hem wilend' ondervragen /
 Sprack hoe sal ick my na dees wetten dzagen ?
 Welck is hy die men noemt sijn Eben naeste ?
 Daer van hy dooz gelyckenis / op 't laetste /
 Hem heeft verklaert / wie d'Eben-naeste waren /
 Op dat hy sou / in eygen roem / bedaren /
4. Doch hy verstont niet dat dees wet was geestlijck /
 En dat de menschy eylaes ! was zwack en bleeslyck /

Een staefder sond' / en onder 't jock gebogen :
 Dat Mensch / als Mensch / was krauch / van onbermogen /
 En dat de wet behels de strenge paden :
 Wie 't een verbzack / al d'ander overtraden.

Volght de gelijckenis van den Priester ,
 Levijt en Samaritaen.

Luc: 10.

Stemme: Psal. 16. Bewaert my Heer, &c.

En Man zjnd' npt Ierusalem gegaen
 Na Jericho, verbiel in Moorders handen/
 Die daer gestroopt / en wonderlych misdæen/
 Men noch op 't zwaert si' en alderfelst' aenranden ;
 Ja wierdt gekerft / dat hy booz yders oogten
 Lag / als booz dood / bebloet / in onbermogen.

2. Een Priester jupst / quam daer boozhy getreen/
 Die sich niet kreund' / des armen mans benauidthepd /
 Doch een Levijt ging mee dies weges heen/
 Die hem welsag / doch acht niet op dees slautwhepd ;
 Maer een Samaritaen, quam aengereden/
 Als hy hem sag was vol barmhertigheden.

3. Hy naderd' hem / en spzack hem vriendlyck toe/
 O Lieve Man ! wat ramp heeft u geschonden ?
 Hoe legdy dus ver slagen / bang te moe ?
 En dus bebloedt / bemozst in uwe wonden ?
 Toont my u lyf / ick sal 't gecquetst' verbinden /
 Met Oly / Wijn / en gy sult hulpe vinden.

4. Hy hoesterd' hem en leyd' hem op sijn Paerd /
 En boerd' hem soo ter herberg / om genesen.
 Hy bleef hem by / op dat hy daer bewaert/
 Wocht wel onthæft / en recht verbonden wesen.
 Wanneer hy nit / sou 's and'ren daegs vertreken/
 Sas hy den waerd / dat hy hem sou ver streken.

5. Hy spzack dit gelt / geef ick u op de handt/
 Dzaegt goede sezz / en heegt doch desen krauchen /

En doet hem doch gerack en onderstand /
 Is 't niet genoeg / gy sult my na bedancken /
 Wanneer ick heer ick sal 't u al betalen /
 Wilt desen Man doch vriendelijck onthalen.

6. Wie van dees drie / ick vzaeg 't u met verstand /
 Dunckt u de naest geweest te zyn van alleen /
 Got hem die viel in 's Moozd' naers selle handt /
 En die gewond ter aerden lag gevallen ?
 Spzaken / die barmhertigheyt ging plegen
 En liet in smert den armen niet berlegen.

7. 't Is recht gesept / spzack Christus, volgt dit spooz /
 Weest pder Mensch behulpig in sijn lijden /
 En geest u naesten altyd goed gehooz /
 En wilt u niet in sijn smert verblijden ;
 Maer reyncht u handt / en toont u stees weldadig /
 Dan toont sich Godt / u wederom genadig.

Zacheus op den Vygeboom, Luca 19.

Stemme: Edel Karlou.

Als Christus was te Jericho gekomen /
 Raecht pder op de bieu
 Zacheus mee; dit hebbende vernomen /
 Die wild' hem mede sien.
 Want dees was rijk / en 't hooft der Tollenaren /
 Dies wild' hy uut lust gedreven /
 Sien al 't weder baren.

2. Maer soo hy hoort en kleem was van persoone /
 Beletten 't hem de schaer /
 Dies hy sich pte om sich mee te vertoone /
 Want hy hem volgde naer :
 Daer is hy ras een Vygboom op geslegen /
 Om dat hy met groot opmercken
 Moch bespion de wegen
 3. Als Jesus sag Zacheus in de tacken /
 Spzack hy hem vriendelijck aen:

Zaché komt doch haestig nederfaecken,
 En wilt stracks met my gaen:
 Want heden wil ick tot u huys in keeren,
 Op dat gy wert onderwelen
 In den weg des Heeren.

4. Zacheus sprong met blijdschap na hensen /
 En heet hem wellekorn:

Wanneer de Schaer aenhoorde dese reden /
 Soo stonden sy als stom:
 Om dat hy ging met desen Sondaer spreken /
 Swol het hert vol nutgenoege /
 En vol snoode treken.

5. Als Iesus was ter Herberg in-getreden /
 Sprack hem Zacheus aen:

Ick bidt u let / och Heer / op dese reden /
 Soo ick yet heb misdaen /
 Geef ick de helft van mijnen haef den armen /
 Soo ick yemant heb bedrogen /
 't Dierbont weer dit karmen.

6. Dies Iesus sprack / u huys is wedervaren,
 Geluck en saligheyt.

Om dat gy zyt van Abrahams dienaren,
 Dien 't heyl istoe-geleyt:
 Want 's menschen Soon die is hier toe verscheenen,
 Om 't verlooren weer te soecken,
 En salig vereenen.

7. Wel salig huys waer Christus schenckt den zegen /
 „ Daer springt een gulde Bron /
 „ Daer bloeyt een stroom en Goddelijcke regen /
 „ Des Hemels blinde Son.
 „ Daelt in ons hert en wilt u wooningh maken /
 „ Dat wy uyt oprecht herten /
 „ Al het quaet versaken.

Van de roeringe des Waters te Jerusaleem,

Joan. 5.

Stemme: Onse Vader in Hemelrijk. Of de vier eerste rege-
len, op de Stemme / van den hondersten Psalm.

Als Jesus te Jerusaleem.

- Op 't Joodtsche Feest verhief sijn stem
 Bondt hy veel krancken hier by een,
 Want yder op dit Feest verscheen /
 Om eerst in 't water Berhelda,
 Gesheet te wesen van sijn scha.
2. Want jaerlijchs d'Engel was gewent
 Te roeren 't water daer ontzent /
 Daer kreupel / blind' op passen ras /
 En stracks te dalen in dees plas /
 En wie dan eerst in 't water quam /
 Stracks alle rampen van hem nam.
3. Hier lag een kreupel oock na by /
 Daer Jesus trat aen sijne zy /
 En braegd' of hy wou sijn gesont :
 Hy seyd / ach / dat ick eene bondt /
 Die my in 't roeren daer toe bzacht /
 Ick ben een kreupel / sonder macht.
4. Dies Jesus tot den kreup len sprach /
 Neemt op u bed en wandelt stracks.
 Doen stont hy op / dat 't yder sag /
 Tuyst op der Joden Sabbath dag /
 Dies schuldten sy vol misgemaeg /
 Dat hy 't bedd' op den Sabbath droeg.
5. Wie maecht u nu dus onbeleeft :
 Hy sprach / die my genesen heeft /
 Die sey my dat ick dit sou doen.
 Wie was hy die u maecht dus loent ?
 Doch Jesus die hem was ontgaen /
 Bondt hem weer in den Tempel staen.
6. Hy sprach nu gy genesen zyt /
 Bemaersigt u niet aller blijt
 Dat gy booztaen geen sonde doet /
 Op dat niet er gers u ontmoet /

Doen seyd' hy 't aen de Joodsche schaer /
Dat Jesus sijn geneser waer

7. Waer door de Joden als verwoet /
Stracks dorsten na dit heylig bloed /
Om dat de Sabbath was geschent /
En hy hem had Gods Soon bekent /
Maer Jesus seyd' hem openbaer /
Dat hy / die sprack / Godts Sone waer.

8. Mach Christus niet / o Pharizee!
Sijn wond'ren doen by u in byee?
Moet gy op 't nytterlyck soo staen?
Heeft Christus u wel opt misbaen?
Dus blijkt hier wel u nydih hert /
Door wiens Geseit gy gedreben wert.

Van den Zaedt-zaeyer, *Marc. 4.*

Stemme: Het waren twee gebroeders.

Als Christus van strandt / in 't scheepken was gegaan /
Sprack hy het volck in gelyck'nissen aen /
Hoe een Zaeyer zaeyd' het zaedt /
Een deel op 't lant / en aen de kant /
Daer 't gebogelt roben gaet

2. Het ander zaedt viel op een steenige grondt /
Daer 't snel opschoot / maer verdozde ter stontd /
Wanneer de Sonne scheen:
En 't ander deel in doorens viel /
Maer onder 't ras berdwien

3. Het ander raecht op een weelderig landt /
Daer het wortelz schoot en goed boedsel vant /
En bracht hondert-boude vrucht,
Ja bloeyd' in spoet / vol overvloedt /
In een gesonde lucht.

4. Wie ooren heeft te hooren / hoore dit woortd;
Dies vragden hy 't bediet der gelyck'nis voort /
Dies hy haer onderrecht /
Hoe dat hun dit / als 't rechte wit /
Dan hem sou zijn be-recht.

5. **U** is al 't geheym van Godes Koningrijk
 Gegeven / maer d'and're niet desgelijk /
 Maer dooz gelijckenis /
 Om dat dit wooydt / van elck gehoozt /
 Van hem verstoten is.

6. Om dat sy dit siende zijn van reden blindt /
 En hoorende doof dit niet wooydt besint /
 En geene hdet' hem pozt ;
 Om dat haer sond' / upt valsche gezondt /
 Hun niet vergeben wooydt.

7. **W**ilt gy nu dese gelijckenis verstaen /
 Hoozt wat u Christus de Heere wijst aen /
 Want hy den sijnen leert :
 Op dat elck een / begrijpt dees reen /
 En soo mach sijn bekeert.

Verklaringe Christi over de gelijckenisse
 van den Zaet-zaeyer, *Marc. 4. Cap*

Stemme : Psalm 116. Ick heb den Heer lief, &c.

De Leeraer zaent het zaedt en Christi wooydt :
 Dat hy den weg valt / zyn 't die 't wooydt aenhooren /
 Daer Satan stracks den mensch 't hert komt bekoren /
 En rucht'er upt het wooydt ierst aen gehoozt.
 2. Het zaedt 't welck viel op een steenachte grondt /
 Zijn die het wooydt ter stont niet bzeugd' aenbaerden /
 Doch wispeluur geen woortels schiet in d'aerden /
 Die in den nood sich ergeren ter stont
 2. Het zaedt dat in en tusschen doorens viel /
 Zijn die met sozz des werrelt's oberladen /
 En in bedrog des rijkdoms sich steeds baden /
 Dol snoode list en grootshendt in de ziel.
 4. Die nimmermeer zijn van begeerten sat /
 Maer nacht en dag na groote schatten poogen /
 Maer dooz dit zaedt verlicht wooydt booz Godts oogen /
 En soo verdozt Godts zaedt / soo waer den schat.

5. Maer 't zaedt 't welck biel op 't wel geheegde landt /
 Dat zijne die 't woord hooren en bewaren :
 Waer van men siet veel vruchten t'saem vergaren /
 Ja hondert-vout dooz zegen van Godts handt
- „ 6. Geeft Heere dat u woordt in ons beklif /
 „ Dat niet de Satan ons ver ruck ten quaden :
 „ Laet doch u zaedt niet diepe wortels zaden /
 „ En dat het niet ver stick noch t'onderblift.
- „ 7. De doorens Heer ! der suoc begeerlijckheyt /
 „ Wied' uyt ons ziel / op dat wy 't woordt soo hooren :
 „ Dat wy volstandig singen dooz u ooren
 „ Lof zy u God / hier dooz / in eeuwigheyt.

Daer Christus 5000 Menschen mit vijf
 Garste-bröoden en twee Visschen spijft.

Marc. 6. 22. Luc. 9.

Stemme: O schipper fier

Welsalig volck / dooz pder aengedzehen /
 Die u hebt begeben / te hooren 's levens tolck /
 Die als een wolck / versprept sijn woort en gaben /
 Waer uyt wy ons laben / als sijne stem komt boort /
 Wilt dan op Gods goedheyt letten /
 En volgt stadig Goddes wette /
 Want hy 't al geeft / waer mensch en bee by leeft.

2. Als Chhristus sag / soo grote schar booz oogen /
 Wierd' hy gantsch betrogen / en vol medogentheyt /
 Want pder slag / sag hy als schaepkens dwalen /
 Die hy ging verhalen / sijn leerig en waerheyt :
 Als nu was de dag verloopen /
 Bleeft noch 't volck by hem niet hoopen /
 't Gebreck was groot. Laet pder koopen groot.

4. Doch Iesus sprack / geeft gy haer selt te eeten.
 D. Hier dient Heer geweten / wij sijn soo booz siet.
 J. Gaet henen stracks / en telt eerst uwe brooden /
 Gaetse dan byz nooden. D. wy hebben vijf gemeen /

Endaer hebben noch twee Biffchen
 1. Wilt in 't gras de fpyt op diffchen /
 Rondert by een / en byfrij fet alleen.

4. Als hy 't geficht ten Hemel had verheben /
 Heeft hy God gegeven fije Lof met danchbaerheyt
 Als wyt een plicht byack hy vooz hyt de byooden /
 Dats haer fouden nooden / en worden foos berfack.
 Clooe Biffchen deylt men onder allen /
 Soo dat fy vol wel gevallen /
 Elck was veruoegt in 't geen God had gebroegt.

5. Wat wonder ding twaelf hozen oberfchooten /
 En dees difch genooten / die ware wel gefpijft
 Hoe fonderling byf / dnyfent daer genoegeu /
 Soo kan 't God al voegen / als hy fijn gonft betwijft :
 Dus is noch dees Heeren zegen /
 Die ons als een gulde regen /
 Ons oberfchot / deelt als een Hemels lot .

6. Ach arme menfch treet byt met uwe finnen /
 En doozfoeckt van binnen / u hert en u gemoed :
 Daer wy na wensch / wyt niet / zyt op geftegen /
 En hebt nu berkegen / van God dees oberblaet :
 Wilt hierom den Heere loben /
 Die u zegent van hier boven /
 Dat gy klaer fiet / wat u noch oberfchiet.

Van de genode ter Bruyloft, *Matth. 22*

Stemme: Looft Belgica den Heer.

Het Koningrijche Godts een Koning woxt gelycken /
 Die fijnen Soon ter eer / een Bruyloft had beftelken
 Waer dooz hy ober al / tot fijn genode sent /
 Die 't nydig ooz ftracks hebben toe gelwent.

2. De Koning andermael / sent af noch and're booden
 Die haer met grooter erust / weer tot fijn Bruyloft noo-
 den /
 Die fenden / 't is bereyt / de Offen en het Dee /
 Dus treet doch toe / gentet dees Bruyloft mes.

3. Maer dit van haer beracht, is elck sijns weegs getzeeden
 En d'eene na sijn land en slaessche besigheden /
 Dees had een Vrouw getrouwt / dees Offen had gekochte /
 Dees most gebiert / en d'ander zijn besocht.

4. En hopen al dees gonst van op dit Feest te laden /
 Begosten in dees boon te last' ren en te smaden /
 Ja wreedelijck te doon / aen die haer weldaet doet /
 En d'ys berkeert is t' menschelijck gemoedt.

5. De Koning dooz dees smaect in gzaenschap als ont-
 sicken /

Send sijn Cravanten af / om dese smaect te wreken /
 Die stracks den Moordenaers gedoot en aen gerant /
 En vooz haer Stadt / doch hebben af-gebrant

6. De Koning wederom / send af sijn dienaers vaerdig /
 En send' dat dese hoop dees vzeuhde niet was waerdig /
 Gaet daerom over al / by kreupel en by blind' /
 En noodigts' al ter Bruyloft die gy vindt.

7. De knechten zwerber om dooz stralen en dooz stegen /
 En vooden goed' en quaed' / en wat hun slechts quam tegen
 Soo dat in korter tijt de tafels zijn beset ;
 Maer 's Konings oog op yders wesen let.

8. Hier vant hy eenen Man / met seer bemozste kleeden /
 Dien yzack hy aen / wel vziend : dit past geen Bruylofts
 leeden /

Hier dient een supber kleet : hij zweeg De Heer gebood /
 Dat men dees Man sou voeren in de dood.

9. In ware dupsternis / waer kuerfinge der tanden,
 Maer weenen en gehuyt en 't wozingen van de handen,
 De bange ziel beilautot / en waer een droef geluyt,
 Bluscht dooz de sond' / dees blijde Bruyloft upt.

10. Want veel geropen zijn / en weynig upt-verhooren,
 De vzoame zijn t' alleen die 's Bruyd goms siem aenhoor-
 ren ;

Want wie in't quaed verhart en past op geen vermaen
 's al 's Bruylofts zael daer vooz gesloten staen

11. Wilt ons dan liebe God ! met 's Bruylofts kleet
 bereezen,

Op dat wy mogen staen vooz 't aengesicht des Heeren /
 En tot den eynde toe / volstandig zijn in dencht,
 En dooz t' geloof genieten 's Hemels vzeugt.

Stemme: Daer was een Man in den lande Hus. Of/ Geeft
my te drincken na mijn dorst

Als Jesus te Capernaüm
Was met sijn Jongers in-getreden /
Om leeren 't Evangelium,
Gebuycht een Hooftman dese reden:
Ick bid' Heer: hoorz doch mijn gebeden /
Mijn knecht leyt doorz de Aicht daer neer.
Wel spzack doen Jesus, weest te vreden,
Ick kom stracks en genees hem weer.

2 De Hooftman antwoord' hem / ach Heer
Ick ben niet waard dat gy sult komen /
En doen my en mijn huys dees eer /
Spzeekt slechts een woordt / en 't sal my vroomen /
A dit bergen sou ick schzomen:
Want ick ben oock een onderdaen,
Ontsluyt doch uwe milde stroomen,
Spzeekt slechts een woordt / dan is 't gedaen.

3 Ick heb Soldaten onder my /
Spzack hy / wanneer ick die gebiede,
Gaet gy daer hem / en weerom gy /
Komt hier en gaet tot dese liede /
Doet dit en dat en 't sal geschieden /
Soo dat mijn woordt hun is een wet /
Waerom sou ick dan van u blieden?
Want Heer ick op u woorden let.

4 Als Jesus met op mercken hoorz /
Dees reden uyt des Hooftmans monde /
Spzack hy tot sijn Nabolgers woord,
Sulck groot geloof is niet gevonde
In Israël; wilt dit door gronden,
Want veel van Oosten en van Weest,
Die sullen als van God gesonden,
Oock mee ter Bruyloft gaen op t lest,

5 Ja sullen oock met Abraham
Met Isaac, Jacob zijn Godts erven,
Als uytgelesen van dien Stam

En 's Hemels Koningrijck verwerven :
 De Rijcks genooten sullen sterven,
 En in de afgront neer gestort,
 In duyternisse weenen, swerven,
 Daer angst tot tantgeknars hun port.

1. Reyft heen. O Hoofman na u Huys,
 Sprack Iesus, u knecht is genesen,
 Na u geloof soo sal dit kruys,
 Van u knecht afgescheyden wesen:
 Die niet gelooven, mogen vreesen,
 Geen ongeloof komt voor Godts Throon.
 Men kan geen Vyg van distels lesen,
 Geloof in God en synen Soon.

7. Wie Christum volgt en houdt sijn woordt.
 Dooz een oprecht en vast geloofte /
 Gaet altijd tot een betez woordt,
 En wozt getroost van God hier hoben,
 „ Laet ons van u niet zyn verschoben /
 „ Dooz ongeloof of valsche waen,
 „ Gy hondt szacks onse quael verdoben /
 „ Als gy hebt aen dees knecht gedaen.

De getrouwe Herder.

Stemmo: Psalm 9. Heer ick wil u. &c

Wer vint men opt soo trouwer Heldt,
 Die 't leven booz sijn Schaepjes stelt /
 En die upt liefd' in alle hoeken,
 't Verlooren weder op ging soecken?

2. Dit 's Christus die sijn Schaepkens weyt,
 Die wedez soecht 't geen was verleyt /
 In ruckse upt der Leeuwen kaken /
 En wilt de zwacken stercker maken.

3. Die wedez heelt 't geen was be r'wont,
 Die 't krankie Schaepken maecht gesont;
 Na die in 't wild en woeste doolen /
 Vergaert hy van des werrelt's poolen.

4. Hoe heeft hy sijn verstorpede hoop /
 Die Herdezloos en op tez loop /
 Verspreet op bezgen en in dalen /
 Dooz sijn Basijn doen achterhalen :
5. Dees Schaepjes hoorzen sijnen stem /
 't Gelunt van 't mento Jerusaleem,
 Dies volgende sp op sijn geboden /
 Die hy quam tot sijn Schaep stal nooden.
6. Hy sag sijn Schaepjes in gebaer /
 Van roover en van Moordenaez /
 Van valsche Herdezs / die vooz heenen /
 In Schape kleedezs : 't volck vercheemen.
7. Maer binnen schynld' een wolven hezt /
 Dol stauck / benijn en bitt re smert /
 Hy wendig van beleefde zeden /
 Antwendig 't nest van uupligheden.
8. Wel saligh die dees Herdez hoorzt /
 Die slecht en recht was in sijn woordt,
 Waer in noyt was bedrog gebonden,
 Geen dobbelheyt noch valsche gezondn.
9. Hy is de Herdez / die getrouw,
 Sijn volck / verlost uit smert en rouw,
 En doerse sacht en rustig slapen :
 Lof groote Herdez van u Schapen !

Tranen Jesu Christi over Jerusaleem.

Luc. 19.

Stemme: Psalm 90. Gy zijt geweest, &c.

Slaecht Heere slaecht / ach Heere ! slaecht u weenen :
 Het stalen hert moet barsien van dit steenen,
 Als op de Stadt Jerusaleem quam nad ren
 Hiel beruert, en alle uwe ad'ren
 Ontseiden sich, wanteer op haerz saegt aen/
 En, in den Geest, alzee te gezondn garn.

2. U suchten / Heer ! die borsten uyt met tranen /
 Om dat al u gesmeeck en soet bezmanen /
 Geen betezing noch boozdeel kost beoogen.
 En datse in haer boosheyt sich bedroogen.
 Vermeenden laes : sy waren Godes vynt /
 't Verhozen Dolck en 's Hemels Zoetel-kint.

3. Gy riept haer toe : ach ! dat gy in u dagen /
 Wist uwe vree / en hoordeet mijne klagen :
 Maer nu eplaes ! is 't booz u oog bezbozen,
 En dat om uwe sond' en suode sozgen.
 Ick sie alzee omlegert uwe Stadt /
 Tot pupn bezplet / en uwe muzen plat.

4. Ick sie alzee u Stad ter nedez vellen /
 Ick sie alzee u / en uw' Kind'zen snellen :
 Ick sie alzee u toozens af gebroken /
 Mits gy bezacht mijn woerd tot u gesproken.
 Om dat gy niet de tijden naemt in acht /
 En mijne vree / die u is aen gebzacht.

5. Jerusaleem ! die doodest mijn Propheten /
 En steenigt die daez vroom zijn van geweten
 Hoe menigmael wild ick u kinderz decken /
 Gelyck een Venn' en haer een scherim bezstecken /
 Gelyck een Venn' / die hare Kieerkens queecht :
 Maer gy hebt niet gewilt hoe dat men pzeecht.

6. Hierom sal ook u huys zijn woest gelaten /
 Gy sult my niet sien rijden langs u szaten /
 Tot dat u volck roept / God ! die komt gepresen /
 In 's Heezen naem / soo moet gy welkom wesen /
 Tot dat mijn volck my in mijn Majesteit /
 Sal sien bezhoogt in mijne heerlijckheyt.

7. Wilt Christen volck / wilt niet u Heylant perssen
 „ Dooz o bezmoed / noch niet de sonde scherssen ;
 „ Want als hy lang lijdsaemlijck heeft verdragen /
 „ 't Heztnechig hezt / dan pit hy met syn plagen
 „ Maer wilt gy dat hy vzolijk u ontmoet /
 „ Staet af van 't quact / en doet oprechte boest.

Opstandinge Jesu Christi uyt den doode,
Marc. 16.

Stemme: 33. Psalm. Weest nu verheugt, &c

Soo ras de Sabbat was verloopen /
 Soo zijn de * Vrouwtjes vzoeg vergaert
 Om krupdt en specery te kooppen /
 Om salben Jesum, na haer aert:
 Als de nacht ging dalen,
 En de Son haer iralen /
 Aen de bergen sprent:
 Als sy met haer schichten,
 't aerdtrijck komt verlichten /
 Dooz haer vzoelykheyt.

* Maria
 Magda-
 lena. Ja-
 cobi en
 Salome

^{2.} Soo zijne stracke na 't graf geronnen /
 Vol oberleg en zwaarigheyt:
 Wie sal dien steen afwent len kommen /
 Die op het graf gesloten leyt:
 Als sy quamen nad'ren /
 Swol de vzeugt in d'ad'ren /
 Want de steen was af:
 Stracks zijn sy getreden,
 Vol Godts dienstigheden /
 Valend in het graf.

^{3.} De vzeugt / eplaes! is ras verdivenen;
 Ja 't hert trilde haer in 't lijf
 Een Jongeling is haer verscheenen /
 Die haer vertroost in haer bedrijf /
 Die ter rechter zijde /
 In een wit gesmijde,
 Dat seer vzaef geciert /
 Goddelijck van wesen:
 Sprach haer wilt niet vzeesen /
 Maer u Godtsdienst biect.

^{4.} Gy soecht hier Jesum by de dooden /
 Dien Jesum o van Nazareth!
 Die daer gekrupst is van de Joden /

En hier was in 't graf geset
 Diet hier doch ter degen,
 Waer hy heeft gelegen /
 Diet de plaets recht aen:
 Geen graf kost hem binden,
 Maer gy sult hem binden,
 Daer hy is gegaeu.

5. Segt Petro en sijn mee gesellen /
 Dat hy van 't graf is op gestaen,
 En datse sich te samen snellen /
 En strachs na Galilea gaen:
 Daer sal hy booz oogen /
 Oer sich vertoogen,
 Na sijn Godlych woort.
 Daer suldy sien t wonder /
 Dat God in 't besonder /
 U gebedt verhoegt.

„ 6. Op Christen mensch moet vast gelooven /
 „ Dat Christus heeft den dood vertreen /
 „ En dat gy hebt met hem hier boven /
 „ Sijn Hemelwaert en sijck gemeen,
 „ Dus rust van de sonden /
 „ En rijst op / omwonden
 „ Met een heylig kleedt:
 „ Van suldy God pypsen /
 „ En met hem verypsen /
 „ In sijn Heerlijckheyt

Emaus t'samen sprack, Luc 24

Stemme: 118 Psal Danket den Heer, &c

Glukkig wie dat op sijn wegen /
 Verhijgt soo goede wandels-man /
 Waer mee men nimmer is verlegen /
 En die de waerheyt leeren kan:
 Gelpck sy die na Emaus gingen /
 Van Christo spracken en syn woet /
 En ander goddelicke dingen /
 Daer hy hem tusschen bepden set.

2. Wat spr eect gy doch al wonderheden ?

Iesus Chri-
stus en Jon-
geren van
Emaus,

Sp Seyden / yndij bycndeling
Weet gy niet wat geschiet is heden /
Dan Iesu 't is soo bycnden ding :
Die krachtig was in woord' en wercken /
Dooz God en dooz een yder mensch :
Hoe d' Opper-priesters en haer stercken /
Hem dooden / na haer wil en wensch.

3. Wy hoopten dat hy was die gene /

Die Israël berlossen sou :
De derde dag is nu verscheens /
En wy zijn noch in ang en rouw.
De Drouwtjes / in dees morgen stonde
Zijn broeg al aen het graf geweest,
Die seyden / datse hem niet vonden ;
Maer wel 't gesicht der Euh'leir geest.

4. Dees seyd' haer / dat noch Christus leefde :

Maer wy sien dat der Drouwen woordt /
Is waerheyt / dies ons 't herte beefde :
Dus wand'len wy in droefheyt doozt.
Doen spzack hun Christus dese reden /
O traeg van herten en verstandt !
Dat gy de Schrift niet kond onleden !
U overbracht van handt tot handt ?

Iesus Christus

3. Most Christus dit te voor niet lijden,

Eer hy ging in sijn heerlijckheyt ?
Hy kost u doch niet eer verblijden ?
Voor hy was in sijn' nedrigheyt.
Doe ving hy aen de Propheeten /
Van Moyse af te leggen uyt,
En stampt' haer in, dat al sijn lijen,
Was in dees schriften klaer beduyt.

6. Sp quamen nu het Wlech te nad'ren /

Maer hy geliet sich af te gaen.
Sp baden / laet ons hier bergad'ren /
De nacht genaecht / wilt met ons gaen.
Als hy nu was ten disch geseten /
Nam hy het brood en danckte Godt,
En brack het, en gaf hun te ceten.

Doe schooten d' oogen uyt het slot.

7. Sy kenden hem / uyt al sijn wesen /
Maer hy ontquaem uyt haer gesicht:
Sy spraken / o God! zy geprefen /
Hoe brand' ons hert / gelijk een licht /
Wanneer hij ons op weg de Schriften /
Van sijn opstanding ons ontsloot /
En wist die alle soo te schiften /
Dat wy 't verstonden klaer en bloot.

„ 8. Laet Christus doch op al u wegen /
„ En wandel u geselschap zyn /
„ Van suldy deugt en Godts bzuucht plegen /
„ En ondeugt schouwen als fenijn.
„ Wie met de vrome steets verkeeren /
„ Die worden doch daerz dooz gesicht /
„ Der vromen mont sal wijsheyt leeren /
„ En geben salig onderricht.

De troostlijcke Hemelvaert onses Heeren
Jesu Christi, Actor 1.

Stemme : Psalm 68 Staet op Het Of / Heer zyn
doch salig alle die.

Siet Christus onse Dorst en Heldt /
Die Leenw uyt Juda, van geweld /
Waer booz de dood most zwichten /
Wanneer hem in haer kaken noot ;
Maer hy verbrach de hel en dood /
Dooz 't wencken van sijn lichten-
Waer is diu yzikel en dijn zegg' /
Als Christus d' overwinning kreeg ?
Op hel en dood most vreesen :
U grendels heeft hy afgeruckt /
De hel en dood te onderzucht /
Ons mensch wilt vzoelijck wesen.

2. U tranen heeft hy afgebaegt /
Van die noch in u sonden laegt /
En is u weer verscheenen :

Heeft beertig dagen u gescert /
 Met u gegeten en verheert /
 Geroont sijn bleesch en beenen,
 Om soo het ongeloofsig hert,
 Dat noch in ongeloof verwaert /
 De waerhepd aen te togen:
 En dat hy waerlych was die geen /
 Die dood was / en nu weer bezscheen /
 Door aller menschen oogen.

3. Hy leerd haer Godes trou verbond /
 En hoe hy dooz beloft / gegrondt,
 Sou 't Koninckrijk aenbangen:
 Dat hy hun zynde nabedeest
 Coesenden sou sijn Heyl'gen Geest /
 In obezbloedt eerlangen:
 En dat sy souden tyngeen zyn /
 Syn woord in daed en niet in sehyn /
 De werreld upt te spreeden:
 En souden van Judea aen /
 Des werrelt's krepts rontomme gaen /
 En sijne leer verbezeyden.

4. Als hy dit alles had verhaelt /
 Een wolche upt den hemel daelt /
 Die hem heeft opgenomen /
 En boor hun oogen wech geboert.
 Hier stonden sy als gantsch beroert /
 Vol achterdocht en schzomen
 Terwyl sy staerden Christum na /
 Soo stonden twee in wit gewaet /
 Ken hare zyd' / en seyde /
 Die Christus die ten hemel haert /
 Dien suldy namaels sien verklaert /
 Gelyck hy van u scheidde.

„ 5. O Heer / die nu ten hemel haert.
 „ Wilt anse lichaem / gantsche bezwaert /
 „ Met u ten hemel boeren;
 „ Op dat wy dooz oprechte hoet /
 „ Deelachtig zynd u eeuwig goedt /
 „ Geen quaed ons mach boeren.

2. Wilt Heer / ons bleesch in brolijckheyt /
 3. Omkleeden met d'ousterlijckheyt /
 4. Dat wy met u berrijfen /
 5. En ons verklaren met die vzeugt
 6. Der Eng'len / dat wy met geneugt /
 7. A eeuwig mogen pzyfen.

Soeckt het Paesch. en Pinxter-feeft in lust tot wijsheyt.
Fol. 67 en 69.

Navolginge, Colossens. 3.

Stemme: Psalm 31. ick stel op u. &c.

Ghy die in Gode zijt herbooren /
 Draegt oock sijn wapens mee /
 Liefd' / vriend'lijckheyt en vze /
 En kleedt u als sijn uytverkoren /
 Met ootmoet en meelijden /
 Niet in de pacht van zijden.

2. Wen 't uytterlijck is 't niet gelegen /
 't uytwendig is maer schijn /
 God wil in 't herte zijn:
 Indien gy hebt van God becregen /
 Sijn zegen en welbaden.
 Danck hem hoor sijn genaden.

3. Verdraegt een ander sijn gebzeecken /
 En 't geen u is misdaen /
 Als Christ is voer gegaen:
 Wilt niemands quet met quaden wzecken.
 Crecht aen dez liefden zeden /
 En haar volkomenheden.

4. Godts woort laet rijck lijk in u woenen /
 Vol wijshepd en vol dengt;
 Want dit 's een groote vzeugt /
 Hy sal dit goed in u becroonen:
 Dus leert en slicht malkand' zen /
 Gy sit of gaet te wandlen.

5. Singt in u herte Gode Psalmen /
 Lof sangen soet van toon /

Der denghen hoogste hoon /
 Met Liedkens van soete galmen /
 En wilt niet held ze keelen /
 Dan Godts genade queelen.

6. Al wat gy doet in woord' of wercken /
 Doet sulchs in Christ' naem /
 Godts en des Geest te saem :
 Dan suldy sijne goedheyt merken ;
 Dus dancht doo hem den Vader /
 Want God is niemant nader.

Petrus en Johannes in den Tempel gaende, ge-
 nesen eenen Kreupelen

Actorum. 3.

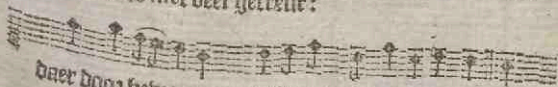
Stemme : Hoe leg ick hier in dees ellende.
 Ofte op dese nieuw gestelde Voys.

1 En kreupel lam en stram gebooren, Lag
 3 En karnid' om aelmoes booz elc ooren / En

2 daegelijchs booz des Tempels deur: Dat yder mensch,
 4 jam-mer de met veel getreur:

daer dooz betrogen, meelijden had en mede-dogen,

2. Als Petrus en Joannes naechten /
 Om oock den Tempel in te gaen:
 Kreet hy soo deerlijch / dat sy 't staechten /
 En spraccken tot hem / siet ons aen!

Hy starende met groot bezlaagen,
Op hoop van een geschenck t'ontfangen.

3. Maer Petrus sprack / door God gedzeben /
Wy hebben silber / schat noch goudt ;
Maer wat ick heb / sal ick u geben /
In Jesu naem / dit wel onthoudt :
Rijst op ! en wandelt utwer wegen /
Sy hebt dees gaef van God verkezgett.

4. Hy reched hem op sijne beenen /
En greep hem by sijn rechterhand :
Sijn zwacke leden die verdweenen /
En wierden vast en hielden stant :
Hy sprong en wandeld' in den Tempel /
En dankte God in 's Doozhofs dzeempel.

5. Een pder sach dees Kreupel loopen /
(Want hy was alle Man bekent /)
Verwondert en verbaest niet hoopen /
Quam pder een daer aangereut,
Hy liep aen der Apost len zijden /
Om haer zyn weldaet te belijden.

6. Doen Petrus sag dees groote Scharen /
Sprack hy bymoedig / mannen hoozt.
Wilt in dees daed / op ons niet staren /
Want wy doen alles vooz sijn woozt :
Niet wy / noch ons Godvzuchtigheden /
Maer God doet dese wonderheden.

7. De God Abrahams onser Dad'ren /
Sijn Done jesum heeft verklaert ;
Op dat gy al tot hem soud nad'ren !
Maer gy verbastert en ontaert /
Helt hem verloochent en doen schaecken /
Wanneer Pilatus hem wou slaecken.

8. Dien Doozt des lebens naemt gy 't leven /
Dien God heeft van den dood verweckt :
Waer van wy hier getuygnis geben /
Tot welkers eer die wonder streckt :
Dooz sijnen naem geloof en krachten /
Wy dees vooz u / tot sterckhend vzachten.

9. Maer 't is bewust / dat uwe sinnen /

Dooz onberstandt / dus zijn mislept :
 Wilt God / hierom / dooz critum minnen /
 Die lang sijn liyden had boozsept.
 2 Doet daerom boet / bewcent u sonden /
 3 Dan wozt gena by God gebonden.

De doot Stephani, Act. 6. 7.

Stemme : Bedroefde Herder siet, Ofte op dese nieuwe
 gestelde Voys.

D Er kercken Christi geur / In vzeugt en in ge-
 3 Soo dat sy selden in / Apt innigheyt en

2 treur / Blonck heel Judea deur / Vol wonderheden /
 4 min / Besozgers booz 't gesin / Der arme leden /

Maer Stephaen wierde toe verhooren / Dies zwol de

Pharizee vol tooren.

2. Om dat hy was vol Geest /
 Die God den Heere vzeest /
 Was 't Joodische volck bedeeft /
 Vol bitterheden:
 En seuden / dat hy God /
 En al der Dad'ren rot /
 En Mosen had bespot /
 Vol laster reden.

Sy sleepten hem dooz valsche tungen /
 Om 't rechte recht / soo krom te buygen.

3. t' Is by ons self verstaen /

Dat hy elck derf boozslaen /

Dat dees plaets sal vergaen /

En Moises wetten /

En dat sou Jesus doen.

Dit seyt hy stout en keun /

Wie sal dan 't quaet vermoen /

Dat wy 't beletten ?

Op Stephanus wesen sloeg elck d'oogen /

Dat sich eens Engels quam vertoogen.

4. Na 't pleyt was aan-gehoozt /

En 't volck scheen gantsch verstoozt /

Verhaeld' hy hun Godts woozt /

En al sijn wercken :

En hoe het Joodtsch geslacht /

Dooz trotsigheyt en pracht /

Godts wetten hadt beracht.

Noch willen merken

Op Godts beloft / hun toegesonden /

Die dooz hun trouwloos was geschonden.

5. Sy hebt / sey hy / geplaegt /

't Welck God moet zyn geklaegt /

Gods dienaers self verjaegt /

Gelijck is Vaders /

Godts Geest steets wederstaen /

Na in gebeden waen,

Gepast noch op vermaen /

Noch heyl' ge blader,

Die u van Christi komst quam melden;

Hebt op gedood, gehoont, met sehelden.

6. Hoe welt een boos geuoedt ?

Hoe roert de sijdt het bloedt !

Dies raesde sy verwoet,

In sijne reden :

Sy kner sten, gantsch verstoozt,

En wilde met hem boozt,

En elck wild' hem aen boozt ?

Maer hy vol byeden

En geest / sag Jesum staen verheben /

Wen Godes rechthand daer neben

* Beschuldiging^e
tegens Ste-
phanus.

„ Sp volgden 't wilde spooz/
 „ En stoppen 't nijdig ooz/
 „ Ja gunden geen gehooz/
 „ Dien Aytberkoozen:
 „ Maer vielen tot hem in
 „ Als sen vergifte Spin/
 „ Met een verbulde sin/
 „ En heete toozen:

Daer hageld' het een buy van steenen/
 Daer self het steenen hert most weenen.

8. Hy riep 'k ben onbebzeest/
 Heer! my genadig weest!
 O Iesu neemt mijn geest!
 Dies knield' hy neder/
 Vergelt niet dit geslacht/
 Dat dus u woordt veracht/
 Noch 't ruuedt alhier volbzacht/
 Bekeertse weder.

En hier lag 't lijf/ de ziel vol leven/
 Heeft God in synen troon verheven.

„ 9. Tyrann' gy dood het lijf/
 „ Vol wiebel en gekijf:
 „ Doch dat 's een slecht bedrijf/
 „ Dooz Godes leeden:
 „ Maer d'eed'le ziel' is by/
 „ Dooz uwe tyranny:
 „ Want Godt die traectse by/
 „ Dus toomt u zeden/

„ En lustert by na Godts geboden/
 „ Die lijfen ziel te saem kan dooden.

Petrus van den Engel uyt de Gevangnisse
 verloft, Actor. 12.

Stemme: Van de 10 Geboden, Héft op u hert. Of/ Ick arme
 Schaepken aen der heyden. Of/ Neraa schoonste
 van u gebuuren.

S Celt by u Schiltwacht en Soldaten/
 En boept en kerckert / soo gy wilt:

146 Petrus uyt de gevanckenisse verlost.
Knelt vast de vromen / 't sal niet baten/
Want gy vergeeffsche moeyte spilt.

2. Siet Petrus hier seer streng gebangen/
Gekluyfster aen der kizigers zy/
Waer in Herodes hadt bezlangen/
Om plegen sijne tyranney.

3. Maer Godt die wou sijn dienaar sparen/
Terwijl hy lag in slaep gesluyt/
De kizigers luy boep' en deur' bewaren/
Tot dese wreedtheyt was gebluyt.

4. Godts Engel quam de plaets omlichten/
En weckte Petrum aen sijn sp:
Sta op / sey hy / en wilt niet swichten/
Omgozt en schoent u / gaet met my.

5. De ketens / kluyfsters / vielen heenen/
Den mantel om / stracks volgt my ras:
Hy meend' hem was een licht omscheenen/
Doch wist niet dat 't een Engel was.

6. Sy tzaden dooz de wacht na buyten/
Tot aen de groote ps ze poozt/
De deur' ging sich van self outsluyten/
En doen verschepte d' Engel voozt.

7. Hy stont bedees / tot hy bedaerde/
Du weet ick / seyde hy / voozt gewis/
Dat Godes Engel my bewaerde/
En lost' uyt dees gevanckenis.

8. Herodes kizigt nu roode haken/
Met al der Joden nijdig rot/
Die na mijn dood soo vyerig haken;
Maer God haer boosheyt heeft bespot.

„ 9. Tyrannen staecht u nijdig woeden/
„ En plengt doch geen onnoosel bloedt/
„ Als God de sijnen wil behoeden/
„ Dan is 't al ydel wat gy doet.

Philippus en de Morman, Act. 8. 26.

Stemme: Psalm 5. Verhoort o God, &c.

Godts Geest door wonderheen gedreven/
Sond' sijnen Engel na bencen /
En die Philippo mee verscheen :
Dees sprack / wilt u na Gaza geben/
Godts last beleben.

2. Hy bond' een Moorman op den wagen/
Candaces Kamerling een Heer /
Die byrig was in Moyles leer ;
Die lesende / * met groot behagen/
Hy dus ging vragen.

Esai. 53. 7.

3. Of hy verstant s' Propheeten redeut
Neen ! sepd' hy / 't is zwaer booz my.
Hoe weet ich dese Propheet
En zy my pemandt kan ontledeu /
Deel duysterheden.

Philippus
Moorman.

4. Hy badt / hy wilde by hem komen :
Men las de spreucke booz en naer :
Van wien spreeckt dees Propheete daer ?
Van hem / of saleen ander komen ?
Het schynen droomen.

Philippus.
Moorman.

5. Doen opend' hy hem alle schyften/
Van Christi liden en syn doodt /
En dat Messias klaer en bloot /
Ging alle waen / van waerheyt schyften/
En menschen dzyften.

Philippus.

6. De schellen bielen van syn oogen:
Hy riep / 'k geloof nu booz getwis /
Dat Christus de Messias is /
Da desen Heplandt / wil ich poogen /
Van al 't vermogen.

Moorman.

7. Wat hindert my dat ick in 't water
Niet werd' gedompelt / na u woordt ?
Beloofst ghy dan van herten boozt /
Dat Christus is Gods Soon ? dit staet'er.
Saen wy na 't water.

Philippus.

8. Dwagen hiel / en af-getzeden / Phil. en Moorm
 Soo 'elden sy na 't beechjen 't saem:
 Daer doopt hy hem in 's Onijhepts naem!
 Op 't geloof van Christo mit beleden/
 Met hezt en zeden.

9. Dus wil de Heer de sijne siezchen /
 Phillipus wiezde weg geboert:
 De Moorma dooz Gods Geest gevoert /
 Nam byzlijck op dees leer en wercken /
 Een groot opmercken.

Saulus of daer na *Paulus* vervolgt de Christenen,
 en wordt ter aerde neder-geslagen en vlucht
 om Christi wille uyt Da-
 malco, *Actor.* 9. 1.

Stemme: Psalm 13. Hoe lang hebt gy, &c

O Saule! most gy dus verblindt /
 Den Priester's sineecken om 't bewindt /
 Dan Christi Schaep kens te bezvolgen /
 Hoe toondy u doch soo verbolgen /
 En byperig vooz het Joodtsch gesindt:

2. Hy reijdsde na Damascus heen /
 En met sijn Abzaezs op de heen /
 Om bangen Christi arine leden,
 En sleuzen haer Godtsdienstigheden /
 Dan die hem quetsten noch misdoen.

3. O! Wat gy doet / Godts oog is daer,
 Die siet u hert en daden klaer:
 Godt stozt een schitt'rend licht van boben /
 Waer dooz hy wiezd'ter aerd'geschoben /
 Dol schyzik en jammerlijck gebaer.

4. Een stemme sich verhief daer hy
 J. O Saule! wat vervolgt gy my?
 S. Wie zdy Heer! wiens stemm'ich hoozet

1. ^h Ben Iesus dien gy wilt verstooren.
 t Walt hart te zijn mijn weerpарт.
 5. Mijn pzelikel is voozwaer te hart /
 Wie daer aen wijft geboelt de smart.
 6. Wat wil dy heer dat ich beginne z
 I. Gaet na de stadt Damascum hinne.
 En al sijn volck was gantsch benart.
 6. Men recht hem op / laes? hy was blindt /
 Men most hem leyden als een kint /
 Drie dagen sonder dranch of eten :
 Tot Ananias, wierdt geheeten /
 Te banden / dees / van God bemint.
 7. En of hy sey / dit is een man,
 Een groot verbloger en Cyzan /
 Van die u woozdt en naem belijden :
 Godt sprack dit suldy niet beijden /
 Dat ich een sien vermozwen kan.
 8. Want dees is mijn verkooren vat /
 Die by hem draegt een Hemels schat /
 Die mijne name sal verbeyden /
 By Doosten / Joden en by Heyden,
 Dooz lyden / volgen op mijn padt.
 9. Hy ley de handen op sijn hoost /
 Daer hy in Iesum heeft geloost :
 t Gesicht bequam en hy vol hoope /
 Niet sich in Christi name dooye /
 Dol beyugt, dat waen nu was verdoost.
 10. Stracks heeft hy Christi leer verbeyt /
 En pbrig ober al verspreyt :
 Soo dat hy most unt vrees der Joden /
 Ontwijken 's nachts de hand / der swooden /
 En met een hoef zijn asgelept.
 11. Als gy o Christe 't herte raecht /
 „ Gy van een wolk een lamken maecht :
 „ Want wie eerst scheen de kund' te schaken /
 „ Wort nu een Herder om te waken.
 „ Wel salig die sulch heyl genaecht.

Groote Diana van Ephesen,

Act. 19.

Stemme; Phœbus is lang over de Zee.

P Aulus nu hebbende Griekenlandt /
 In soo beele steden Christi wercken
 Gepredicht / soo dat sy 't onberstandt /
 Van haren waen nu kosten mercken ;
 Sulchs dat d'Heydenen stonden stom /
 Dat het geloof van het Chrijsendom /
 Verkondicht wierd alom

2. Als hy nu binnen Ephesen quam /
 Om Christi naem en woord te verkondert :
 Demetrius dit seer ras bernam /
 Die daer bedacht veel list'ge vonden :
 Laet ons doch Paulum weder staen /
 Sal dit met onse Goudt-smits soo gaen ?
 Mpt is het met Diaen.

3. Hy predicht en leert 't volck ober al /
 Dat men geen Goden van menschen handen /
 Eeren / noch bidden / noch dienen sal /
 Als geschiedende God tot sehande :
 Ons winst die woord 'w' in korte tijdt /
 Diaen haer luster en eere quijt /
 Die nu de werrelt byjdt.

4. Warringe reesser aen allen oort /
 Rijtende gzoote Diaen t' Ephesen /
 Gijpen de Pauli meed'-hulpers boort /
 Daer boort oock pder hadt te vreesen.
 Hoem' oock smeect daer was geen gehoor /
 En watter oock pemandt stelden boort /
 Was boort eens doofmans oort.

5. De Schijber hebbende 't volck gesust /
 Seyde / o gy Mannen van Ephesen /
 Wie is soo dom / die niet sy bewust /
 Dat ons' Stadt is vermaert in desen /
 Een hoedster van dit heyl'ge beeldt /

Dat

Dat in des hemels zael is geteelt /
 En ons is mee gedeelt.

6. Dees mannen zijn robez's noch bezzaers /
 Van u groote Diana ter stede :
 Jffer dan perwes schuldigs in haer /
 Laetse den rechter geben rede ;
 Dus staecht u rotten / scheidt ter front ;
 Want wie men aen d'oproer schuldig bont,
 Die bouwd' een losse grondt

7. Siet eens hoe dat sich de gierigheyt /
 „ En 't snoo gewin Godts dienstig kan kleede ,
 „ Als sy het volck soo schandig mislept /
 „ Of men booz Godts eere dus streede :
 „ Want waer men slechts om staets gewin /
 „ 't Volck oprocken en leyt na sijn sin /
 „ Daer schuypt geen Godts b'ucht in.

Lof der Liefde.

Stemme : Die mint die lijt veel pijn.

O Wdelyke Vrouw /
 Die upt den hemel daect /
 Dooz een verborzgen kracht :
 Die altyd blyft getrouw /
 En met u gonst bestraect /
 Het menschelyk geslacht.
 Gy zyt die geen /
 Die ons gemoedt alleen /
 Dooz Godes Geest verlicht /
 En met veel gaben stricht.
 2. Schoon ich sprach d' Eng'len tael /
 En wist verborzgentheen /
 En had een sterck geloof /
 En gaf het alte mael /
 Den armen) in 't gemeen /
 Ja selfs myn lijf ten roof /
 Ach was een bell' /

Ja een luyt ruchte schell :
 Zoo 't sonder liefd' geschiet /
 Dan is 't een ydel niet.

3. Alhad icht Samsons kracht/
 Kost bergen hier en daer/
 Der setten van sijn see :
 De Liefde dit veracht /
 Als dieder booz en naer /
 De nedzigheyt houd ree :
 Sy past op saem/
 Noch op doozlichte naem /
 Want al haer twit en stut.
 Strecht tot haer 's naeste nut.

4. Sy is een gabe Godts /
 Die altijd sal bestaen /
 Als self 't geloof verdwiynt:
 De liefde is niet trots /
 Maer altijd onderdaen /
 Die op haer naeste schijnt.
 Haer soet begin /
 Is bzeese Godts en min /
 En bziendelijck van aerdt /
 Is spuyt Godt gebaert.

5. Sy dzaegt een bzeedsaem hert /
 Langmoedig en beleeft /
 Is wulps noch licht van geest /
 Maer heeft in ondeugt smert /
 Die peder 't hare geest /
 En lieft de waerheydt meest.
 Sy mindt de bzee /
 Meer als 't geslachte bee /
 Gedienstig sonder nijdt /
 Soo bloeyt' oock t'aller tijdt.

6. Sy leeft tot niemant's scha /
 En bzoeljek van gemoedt /
 Soo isse reynt en kuytsch :
 Wel hem / die haer volgt na /
 En streeft na 't hoogste goedt /
 En herbergt haer in hups.

En fiet haer glans /
 Is als een goude krans /
 Die byer en blammen gucecht /
 Wanneer sy met ons spzeecht.

7 Ons herte dat ontzandt /
 Ja smelt en wort ontzielt /
 Dooz een verhozen treck ;
 Maer eygen lief d' is schandt /
 En 's werrelde's liefde krielt /
 Dol ontucht en gebzeech.

Dooz ware min /
 Keert in een bzoomen sin /
 En bestigt hare grondt /
 Op Godt en sijn verbondt.

8. Sy is de hoogste deugt /
 Die alles om Gods wil /
 Oock self haer naeye mint.
 Sy werckt in ons een bzeugt /
 Dat wy gerust en sijn /
 In hem zyn eens gesint.

„ O laet dees lust
 „ In ons niet zyn gebiust /
 „ Maer dat se bzandt en blaecht /
 „ En daer haer wooning maecht.

De Musijck Noten fiet in Lust tot Wijsheyt , De wer-
 relde geest haer loon. Fol. 212.

L. of des Geloofs.

Stemme : Arme Mensch . See Bronckherst

Hoe aendachtig / kan ons geloof sich rusten /
 In ons gemaect :
 Is waerachtig / want 't heeft geen ander lusten /
 Als 't hoogste goedt :
 Het is alleen / op dese grondt gevest :
 Sulcks dat onse sinnen / en 't hert van binnen :
 Dit moet beminnen /

Als d'ooſpronck aller deugt / de deugt / de deugt /
Schept in haer de grootſte vzeugt:

2. Lontwer bladen / daer wozt ſy mee omwonden /
Als die berwint /

Die ons quaden / en onſe ſnoode ſonden /
En doodt verſlint.

Het is een Lamp / die 't duyſter hert verlicht /
En doet verdwijnen / het angſtig quijnen /
En bange pijnen /

Ja oogt alleen op Chriſt, op Chriſt, op Chriſt,
Die daer vzeecht des Dpands liſt.

3. 't Wozt verkregen / uyt kracht des Geeſts van boben
En door 't gehoor :

Wel te degen / ſtaet ons dat toe te loben /
Om volgen 't ſpooz /

Van Chriſti wet / die ons het padt wiſt aen /
Waer op top treden / met ſupv're leden /
Om door gebeden /

Sijn kzuys te gr ſypen aen / en gaen / en gaen /
Stadig op ſyn hepl' ge baen.

4. 't Als 't vertrouwen / van ſeeck're en ware ſaken /
Die 't oog niet ſiet /

Daerw' op bouwten / en daerw' ons in vermaken /
In ons berdziet.

Daer Abraham op oogd' in ſijne ſtrijdt:
Die in ſijn leben / door liefd' verheben /
En hoop gedzeben

Na 't eenwig leben omme ſag / en ſag / en ſag /
Door 't geloof dien blijden dag.

„ 5. 't Swack geloobe / dat teer en glimmend' bouckjen

„ En 't kreuckig riet /

„ Wilt niet dooben / maer met u liebe bouckjen /

„ Heer ! daer op ſiet :

„ Laet dit niet doodt / maez lebend' ziju in daedt /

„ Op dat ons poogen / voor uwe oogen /

„ Sich mach vertogen /

„ Als op een heplig beeldt / een beeldt, een beeldt,

„ Datter is uyt God geteelt.

De Muſijck ſiet in Luſt tot Wijsheyt. Arme
menschē. Fol. 241.

LOF DER HOOPE,

Wy zijn wel saligh, maer door Hoope
Rom. 8.

Stemme: Catharijnsje Of/ Phillis quam sich buygen.

Vedster van ons leven /
 Door Godts Geest gedzeven /
 Die 't al onderhoudt
 Wie / dooz u / in Godt hertzoutot /
 Wozt van 't aerdtz yck opgeheven /
 Want gij 't al dooz hoop beschouwt.
 2. Gy heft onse oogen /
 Dat wy staren mogen /
 Na des hemels licht /
 Dat in ons 't geloove slicht /
 Om dat wy steets souden poogen /
 Na dat Gedlijch aengesicht.
 3. Als wy sien de Roosen /
 En de boontjes bloosen /
 In haer bolle tier /
 Bzandt ons hert gelijk een byer /
 Datter jancht / na lang verpoosen /
 Na de bzuchten / en haer cier.
 4. Sulck een soet verlangen /
 Heer wy oock ontfangen /
 Na u hemels thoon :
 Daer wy met des levens hzoon /
 Met een snee-wit kleet omhangen /
 Sullen bliicken overschoon.
 5. Laet mijn hooy sich gzonden /
 In u roode wonden /
 U belofte en wooydt.
 Dat ick streef na d' enge poozt /
 En van alle quaedt ontbonden /
 Bzengt heylsamen bzuchten wooyt.
 6. Laet in dees ellende /
 Waez ick heer of wande /

Die mijn ancker zijn:

Dat ick noch in bzngt noch pijn /
Nergens mach mijn loop vol-enden /
Als in u en gy in mijn.

7. Supbert ons gemoeden /
Die door hoop sich boeden /

Van Hemels Rijck:
Dat ons hoop doch niet bezwijck.
Schenck ons doch / Heer! u goeden
Die geduren seutwiglijck.

Siet de Musijck in Lust tot wijsheyt, goude Koninginne
Fol 236

Geluck-wenfchinge der Vrede

Stemme: *Quando miro le Rose.* Of, Wel op gy. Ghe-
rubinen Siet de Musijck, Fol 84

Let ons de vree beminnen /
O redelijke sinnen!
Die pder doet verblinden /
In onse dzoede tijden:
Om dat wy op getogen /
De soete Dzee met bzeugd' omhelsen mogen.

2. Weest welkom liebe Vrede!
Ey kom / besit de stede /
Van dit moordadig vechten,
Ey wilt dien strijdt beslechten /
Dat Wapens en Camboeren /
Nu uyt geraest sich nimmermeer weer roeren.

3. Wat heeft de wrijg geschonden!
Wat lijcken en wat wonden /
Wat jam'm ren en wat klagen /
Verhooft men in ons dagen?
Wat moorden en wat blaken?
Wat naer' gekrijt / herneemt men in ons daken?

4. Ey / sy verdoolde Menschenen /
Die slechts na grootsheyt wenschen /
Na Staet / na Landt en Rijcken.

Wilt booz de reden wijcken/
 Hoe boerdij d' arme zielen/
 Dus in den doot / om schenden en vernielen :

5. A zwaerden maecht tot ploegen/
 Laet Os en Paerden zwoegen/
 En Landt met booreng snijden/
 Op dat elck mach verblijden/
 Dooz d' overbloet van Hooren/
 Met alle hucht / geladen in den Hooren.

6. Maer gy / o lieve Dzeede!
 Gy boegt u na de reede/
 Na billijchheyt en wetten:
 Gy wilt den krijg verpletten/
 En sieren ons gemoeden/
 Dat sich de qua versellen met de goeden.

7. Dat Wolfen Lam sich wipden/
 Dat Schaepkens op der Heden/
 Sich booz geen roovers hzeesen:
 Dat elck mach d' ander wesen/
 Gelijck een ziel genegen.
 O lieve Dzee! vergunt ons desen zegen.

8. Dan willen wy / o schoone!
 A heplig booz-hoof kroonen/
 Met kranskens van Olijven:
 O hzee! wilt by ons blyben/
 En 't oozlogs tuyg verbzanden/
 Dat gy alleen moogt heerschen in de landen.

9. Als wy dooz u weldaden/
 Ons in dees hzeugde haden/
 Was 't noodig dat ons sinnen/
 In hzeede Godt beminnen;
 Want anders is 't geen zegen/
 „ Maer hzee met God / daer in is 't al gelegen.

10. Wie sich vermengt by quaden/
 „ En volgt haer boose paden/
 „ Schoon dat se hzeedig leben/
 „ Die wort benijn gegeven/
 „ Om doodelijcke wonden.
 „ Dus leeft in hzee / doch krampt steets met de sonden.

Van 't lof en laster der Tonge ;

Spreect Jacobus Cap. 3.

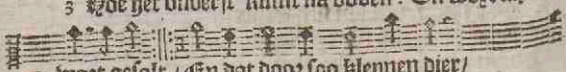
De Tonge is een kleyn lidt, en roemt sich doch
geweldig.

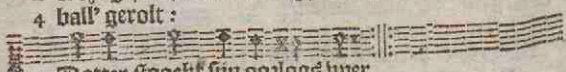
Stemme: Roosemont die lag gedoken. Of / Psalm 146.
Wel op mijn ziel. Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

W

1 Je sou in mermeer geloben / Hoe de werrelt
3 Hoe het onderst' klijnt na boven? En wort als een

2 wort gesolt / En dat dooz soo kleynen dier /
4 ball' gerolt :

Datter stoocht sijn oozlogs byer.

2. Dit dier is de kleyne Tonge,
't Celst en suodste dat men bint /
Dit dier doet soo bzeemde spzongen /
Want men 't met geen stricken bindt.
't Stiert ons als een roer het Schip /
Du in haben / dan op klip

3. Het baert oozlog en weer bzeede /
Het baert liefd' / dan weer twist /
Onder het schijn heplig kleden /
Wzoutwt het niet dan snode list:
Du van soet en suir een walg /
't Bzengt d'een aen / en van de galg.

4. 't Is een adder / en bol vleyen /
Het maecht recht en weder krom /
Het kan lacchen / het kan schreyen /
Du gespzaecksuem / dan weer stom.

Het kan smeken en berraen /
Heden helpen / morgen schaen.

5. Het kan last' ren en weer eeren /

Het spreekt waerheyt en bedriegt .

Het kan heffen en verneeren /

Het schijnt ernst / en het liegt /

't Is een vper dat sich ver spreekt /

Vper vol ongerechtigheyt.

6. 't Baert de doodt / en weer het leven

Met dees tonge looft men Godt :

Lof en laster kanse geben /

Daer sy met de naeste spot.

't Is een hemel en een hel /

Godts en dupbels meegesel.

7. Het bebleekt ons eed'le zielen /

Dooz ontuchte vuple reen :

Het gaet alle ding vernielen /

Gerbaerhepdt en goede zeen :

't Past op reden noch beschept /

Tonge vol lichtbaerdigheyt.

„ 8. Maer o dzienmael wel gezegent /

„ Als dit ongetoomde lit /

„ Niet als goede stof bejegent /

„ En beoogt alleen dit wit :

„ Dat het spreekt met Godt alleen /

„ Swanger van gesonde reen.

„ 9. Van is 't een geschenck van boben /

„ En een vrucht van 's lebens Boom :

„ Die daer altijd Godt sal loben /

„ Als een beeck / upt desen stroom /

„ Waer upt melck en honig bloept /

„ En boozts alle deugde groept.

„ 10. Wilt dan Heer ! ons tong bestieren /

„ Daese doch geen boosheyt spreekt :

„ Datse mach ons ziel verciere n /

„ Datse als een Son doozbreekt /

„ Datse wesen mach een licht /

„ Dat een peder mensche sicht.

Vreugde- Sang over de genadige bewa-
ringe Godes.

Stemme: Psalm 101. Van Godts goetheyt, &c.

Mijn hert ontspzing en sing / der dengt gedachtig/
De goedigheyt en welbaedt Godts almachtig/
My arme Mensch / aen ziel en lijf geschiet/
Een vrolijk Liedt.

2. Want als ick scheen van uwre gunst berstoot ay/
Soo heb ick troost self in mijn smert gevooten:
Ick dacht / ó Godt! al quijt mijn bang gemoedt/
U troost is soet.

3. Hoe beplig kan een vroomme ziel verlusten/
En in de schaduw' van uw' blercken rusten?
Gy scheincht ons in / dat wy van uwre Wijn/
Als dronken zijn.

4. Wyt uwre stroom ontspzingen alle blieten/
En wyt u licht / moet yder 't licht gemieten/
Gy bzept u gonst / van die sich tot u wendt/
Men 's werrelde's endt.

5. Wel aen mijn Godt! ick wil een byer ontsteken/
Van danckbaerheyt en dus intwendig spraken/
Wat hen ick Heer! dat gy my arme kindt/
Dus seer bemint?

6. Schoon dat de sond' ons mocht den Hemel fluyten/
Dat Daders hert dat sluyt geen Sondaer buyten/
Die met berouw / sijn heyl en gonst begeert/
En sich bekeert.

7. Wilt ons dan Heer / door u gena verblijden/
En ons boorzaen van alle quaedt bezijden;
Op dat ons ziel en hert / sing utwen lof/
Vol hemels lof.

8. Op dat wy dus met u vereenigt bliuen/
Soo laet u Geest in ons gemoedt bekliven/
Van eeuw tot eeuw. Derleen ons desen schat/
In Salems Stadt.

Tegens de Sonde.

Stemme : Edel Ariften koea.

Wie Godts gebodt berfmaet /
 En op geen deugt wil achten /
 Die wozt van Godt gehast /
 Om dat hy niet wil trachten /
 Met Ziel noch met gedachten /
 Na Godes wet en woort /
 Noch met gemoedt en krachten /
 Sich schicken soo 't behoort.
 2. Soud' is een snoodt venijn /
 Die bukten aen komt blypen /
 En die dooz valsche schijn /
 Ons soecht van Godt te schepen /
 Laet u doch niet verleyen :
 Deugt siert ten Hemel waert /
 Die sal den weg bereyden /
 Daer d'eele ziele op staert.
 3. Want alle sond'en schand' /
 Scheurt Godes lief d'aen stucken /
 Valende over 't landt /
 Ellend'en ongelucken /
 Wilt upt Godts wet dan plucken /
 De kennis van u quaedt :
 Dan sal u niet meer dzucken /
 Als gy de sonde haet.
 4. Wel salig is die geen /
 Die sich niet laet behooren /
 En die booz buyle reen /
 Stopt sijne kuyfche ooren :
 Dees mensche gaet verlooren /
 Die in de sonde bloeyt :
 Laet ons Heer in uw tooren /
 Niet werden uptgeroeyt.
 5. Soud' is een snoodt gebzocht /
 Die Eva heeft bedzogen /
 En haer dooz list gebzocht /

Dat wy wel treuren mogen ;
 Want dooz de sond'en logen /
 Zyn wy in slechte staet .
 Geef Heere dat wy poogen /
 't Ontvlieden alle quaedt.

Leeringen over des Menschen leven,

Stemme: Waerom bedroeft gy u mijn hert.

Wel op mijn ziel en leef gerust / En set op

Godt uws her · ten lust / Want by hem is de vzeugt;

Dus stel u lust in God den Herr / En bidt dat hy u

vzeugt vermeer.

vzeugt vermeer.

2. Het tijdtlijck daer de mensch om rent /
 Waer dat wozt hem soo ras ontwent ;
 Maer 't eeuwige gedburt /
 Dat noch de tijdt noch roest verdooft /
 En dat noch dies noch roober rooft.

3. Indien u Godt sijn zegen geest /
 Siet dat gy daer oock vzoom by leeft /
 Of anders is 't een bloeck /
 Die u gedpen sal tot pijn /
 En namaels uwen Hechter · zij u.

4. Schoutw vzaffen / wulpsheyt / oberdaet /
 Die 's menschen ziel ellendig schaedt /
 Schoutw twijst en hoobaerdp :
 Leest zedig met een sob're mondt /
 Dat maecht u lijf en ziel gesont.

5. Indien u Godt in slechte staet /
 Beproeben wil / soo houdt doch maet
 In 't geen u God verleent :
 Is 't kleyn / gy hebt oock kleyn der huyg /
 Hoe grooter ramp / hoe grooter huyg /

6. 't Zp dan u siecke' of armoe dzucht /
 Of dat u handel niet geluckt /
 Bezwijckt doch nimmer meer :
 Want als gj dan u beste doet /
 Soo houdt een vzoom en repn gemoedt /

7. In sijnen zegen noyt mis' trouwt :
 Met hoop op sijn beloften bouwt :
 Hy weet den tijdt wanneer /
 Dat hy sijn troost en hulpe sent /
 En 't liefstijck aenschijn tot u went.

8. Wie sich verlaet op 't tijdelijk goedt /
 Dat doch maer is als ebb'en bloedt :
 Die leunt op 't krancke riet :
 Wie rijkdom wint ter saligheyt /
 Die heeft een goede schat bereyt.

9. Godts handt is mildt en onberkozt /
 En die sijn zegen oberstozt /
 Op die hem dient en vzeest :
 Hy weet wel wat den mensch gebzeekt /
 Meer hy sucht / ja eer hy spzeekt.

„ 10. Dies wantrouwt nimmer in u ziel /
 „ Zp of het dus of anders biel :
 „ Godt weet het alderbest ;
 „ Dus leeft gerust in vzeugd' of smert /
 „ Want Godt siet op 't inwendig hert.

Des menschen levens.

Leert ons bedencken, dat wy moeten sterven,
Psalm 90

Des menschen leven is kort. ydel en vol moeyte,
1 Sam. 11.

Stemme: Lieve Dochters vol van jeugden. *Of!*
Si c'est pour mon pucelage.

Wat is doch des menschen leven /
Een soo seldsaem wonder ding ?
t Is bonzwaer te sonderling /
Daer hy steeds in om-gedreven /
Dweeft in een gestade pijn /
Sal dit noch het leven zijn ?

2. Als de Schipper na lang zwerben /
Krijgt de Haven in 't gesicht /
Wort sijn hert daer dooz verlicht /
Om aldaer weer rust te erben :
Soo haecht oock een pder mensch /
Na het uyt eynd' van sijn wensch.

3. Blijft de mensch dan soo gebonden /
Men de werrelt / aen de aert /
Die des menschen ziel bezwaert ?
Wort op daer van soo geschonden /
Dooz een webb' / dat onvoltoyt /
Hertseez op benauwthept ployt ?

4. Dat hy dan niet sou verlangen
Dat dit zwack en sondig lijk /
Coe gestelt uyt stof en sijck /
Mag de rust en vzeugt ontfangen.
Daer 't van alle rampen leyt /
Jeugdig blijft in eeuwigheyt ?

5. Hier toe kan de doodt ons voeren /
Oe ons onbermyd' lijk naecht /

En vergoode menschen maect :
 Die ons hert soo kan beroeren /
 Dat wy upt dees d'zebe standt
 Vancken na ons Vaderlandt.

6. Ach wat is hier steeds te strijden /
 Met de werrelt / met de sond' /
 Die ons in de ziele wondt
 Nu is 't ramp / dan weer verblijden /
 't Is een ongestuyne zee /
 Vol beroerte / weynig bzee.

7. Al ons blijdschap is maer schijnen /
 Na soo vluchtig als de windt :
 Als de mensch dit slechts besurt /
 Erst hy niet als angst en quijnen /
 En door hoop en bzees gelolt /
 Wort hy als een bal gerolt.

8. Leert dan heer ons dagen tellen /
 „ Die soo kort zijn en onwis /
 „ Dat wy upt dees d'pstermis /
 „ Al ons leven daer na stellen /
 „ Op dat wy in bzeugt of noodt /
 „ Recht gedencken aen de doodt.

„ 9. Laet dan ons gemoedt verheben /
 „ Niet op aerde zijn gevest /
 „ Maer verkieesen 't alderbest ;
 „ Op dat wy in doodt of leven :
 „ Mogen hooren 't lieflyck woordt /
 „ Dat noyt oore heeft gehoort.

Ellendigheydt van des Menschen leven.
 Stemme : *Si c'est pour mon pucelage.* Of / Lieve
 Dochters vol van jeugden.

Hoe komt dat wy arme menschen,
 Door soo op geblasen schijn /
 Trots en overmoedig zijn :
 Paer ons dichten / poogen / wenschen /
 Waffer als een bloem vergaet /

Die des morgens jeugdig staet.

2. Arme menschen / vol ellenden /
Stof en asch en ydelheyt /
Daer de wijsheyt self om schreyt :
Noodig is 't dat gy eerst kenden /
U ellendigheyt en aert /
Op dat gy te recht bedaert

3. Wat 's de meensch / die van sijn Moeder /
Wort in jammer boort gebracht
Had dit Menschelijck geslacht /
Geene quesecking noch behoeder /
Hy bleef in sijn stanch versmoozt /
En stierf stracks in sijn geboort.

4. Als de jonckheyt is aen 't wassen /
En dan komt de sorg eerste aen :
't kindt dat moet ter schoole gaen /
Dan soo moet m'er gautw oppassen /
Dat de Godtsbzucht en 't verstandt /
Daer van joncks werdt ingeplant.

5. Stracks in nauwer plicht besloote /
Leert hy handel / konst of werck /
Daer dient vlijtig oogemerck :
Of verselt hy veel met grooten /
Daer dient straf en soet vermaen /
Dat het paerdt niet upt mach slaen

6. Als nu weer de manb're jaren
Sien na eenig weder paer /
Dan is 't hert oock vol gevaer :
Dan is 't peynsen en bezwaren /
Of des houdelijcks zware dzuck /
Dient hun beyden tot geluck.

7. Komt men na tot staet en eere /
O wat is 't een lastig ampt :
Wgongst staet met nijdt en kamt :
Om dat d'een is grooter Heere /
Swelt het hert van hoobaerdy
't Is een poel van slaverny

8. Ach laet ramp en armoe baren /
Ach neem slechts een rustig Mau /

Die in boospoet leven kan /
 Stracks vermanen hem sijn hayren /
 Dat de tijd en doodt genaecht /
 En sijn lamp ten eynde raecht.

9. Dan soo wozt hert hert benoopen /
 Eben wel hy moet'er aen /
 Dou dit ontweer overgaen !
 Ja kost hy sijn leven koopen /
 Schoon het vol ellenden woet !
 Hy berrupde 't om sijn goet-

10. Dus in hoop en dysent vzeesen /
 „ Sweeft de mensch / door heel verdziet /
 „ En hy oogt ten Hemel niet /
 „ Daer hy sal ontleedigt wesen /
 „ Van dees rany en tegenspoet /
 „ En omhelsen 't waert sie goet.

Van des Menschen broosheydt.

Stemme: Windeken daer het bosch afdrielt

Wat mag de boose mensch bestaen /
 Dat hy derf dus prachtig gaen /
 Soo in zeden als in kleden /
 En vast stoffen op sijn goet /
 Op hooge staet en overmoed ?

2. Stel hy byz Godes wet ter zy
 Die hem duncken slaverny :
 En sie binnen / met sijn sinnen
 In sich selver en schouwan /
 Waer op hy sich verlaten kan.

5. Edel te zyn / is dat zyn vzugt ?
 O ! wat is het sonder deugt ?
 Adam, Eva, in haer leven /
 Kienden geenen Edelman.
 Als hy dan sterft / wat is hy dan ?

4. Affet op rijkdom / eer of goedt :

O: dat is maer ebb'en bloedt /

Du verheben / dan verdzeben /

Du in hooger eer en trap /

Mozgen met een Bedelaers nap.

5. Zyd op u gesontheyt trots :

't Is een zegen uwes Gods.

Ach ellendig ! onbestendig /

Ja veel brooser als een glas /

Pjndy h't slechts / het breekt soo ras.

6. Stofdy op u schoonheyd of verstand :

't Een is wind / en 't ander schand /

Hoe ras valt sy / hoe ras valt hy :

Schoonheyd en de eygen waen .

Sullen gelijk een bloem bergaen.

7. Of zyd moedig op 't geluck :

Heden vzeugt en morgen dzuck.

't Luck laet booren / haer eerst hooren /

Maer als 't luck haer rugge wendt /

Dan heeft u vziendt noch maeg'gekent.

„ 8. Wel hem die sich tot Gode keert /

„ En upt sijne wercken leert /

„ Dat dees haben / en dees gaben /

„ Zijn geschencken van den Heer /

„ Om te gebzupcken 't zijnder eer.

„ 9. Niet tot de pracht noch hooberdy /

„ Noch tot 's werelds slaverny /

„ Noch tot weelde / die noyt teelde /

„ Als berdwende overdaedt.

„ Houd dan in Godts geschencken maet.

*Van de broosheid des Menschelycken levens ,
sal ons dese dienen , waer op de Grootte deses Wer-
relts , hare broosheyt oock konnen bemercken*

Als *Alexander Magnus*, na dat hy *Darium* hadde over-
wonnen, te *Babylonien* was, quam in't Koninghlyck
Paleys een vreemden Vogel vliegen, en dalende in *Alex-
anders* schoot, leyde aldaer een Ey, vliegende stracks wegh.
Uyt dit Ey kroop terstondt een kleyne VVorm, die sich om
t Ey slingerende, wederom in't gat vermeende te kruypen,
maer die bleef aldaer doot. Soo wierde oock een wan-schep-
sel gebooren, dat boven den Navel, een doot mensch, maer
beneden een levend dier was. Hy hier over seer nieuws-gie-
rig zijnde, wilde de bediedenisse uyt sijne wichlaers navors-
schen. Dese, na datse lange met een ander hadden beracdt-
slaegt, verklaerden, dat sijn eynde was voor handen. Waer
over eene, uyt hun alle, dese reede voerde *O Alexander!* dit
Ey bedied de werrelt, en de worm die om't Ey gekroopen
heeft, zijt ghy. En gelijk als dese worm om't Ey kruypen-
de, is gestorven; alsoo hebt ghy *O Alexander!* de Werrelt
oock alreede om-gereyft, en zijt nu wederom tot het nest
van Griekenlandt gekomen. En hier zuld y sterven. En tot
bevestinge deses, soo heelt een VVijf een zee schepsel ter
werrelt gebracht, dat boven de navel doot is, en of dat
wel een Mensch gelijekt, soo wort gy daer door beduyt.
Maer het onderste deel zijn dijne nakomelingen, en die sul-
len de beesten gelijk zijn. Gy sult sterven, maer sy sullen
leven. Hier over ontfetede *Alexander* sich dapper, soo dat
hy versuchtende uyt-riep, *O Iupiter!* wat is des menschen le-
ven! een swack geschenck; Ick hadde geneemt soo lange te leven
tot ick de geheele Werrelt soude hebben i' ondergebracht. Eylaes
ick moet alsoo wel sterven, als de slechtste menschen: En dat ge-
wilslyck.

Als nu de groote *Alexander* te *Babyloen* gestorven, en
met heerlijke pracht soude werden begraven, soo spraecten
eenige Philosophen onder malkanderen van de broosheyt
des Menschelycken levens Waer onder eene seyde, voor

weynigh dagen sat *Alexander* in sijn Konincklijk Paleys, maer nu leyt hy doof, onder dese sarck. De ander sprack, voor weynigh dagen, was hy een Grootmachtigh Koningh, die den aerdt-bodem te enge was, maer nu wort hy in een kleyne hoeck wech gestopt. De derde seyde, voor desen was sijn Tafel met Koninghlycke spyse opgedischt, waer mede hy sijn lichaem verzaadighde, nu sullen sich de wormen wederom met hem verluttigen. De vierde, seyde des menschen leven is even gelyck een brandende keerse, en gelyck die alenskens verteert, soo neemt oock des menschen lichaem af, en sooder een sterke wint op aen set, soo werse licht uytgeblasen, sulcx datse een vuyle stanck na laet: En even soo ging het oock met den mensche, die men daerom oock stracks most met d'aerde decken, hoe lief hy oock was. En om die nader uyt te drucken, ging een ander stillwygende, d'eene deure in en d'ander uyt. Waer mede hy te kennen gaf, dat ons leven slechts was een ingangh en een uytgangh in de werrelt. *Gregorius* seyt, *Onse begeerten zijn groot, maer een kort leven breekt die af.* *Antiphon* seyt, *Ons leven is als de gewangenisse van eenen dagh.* *Enik* soude het gantsche leven, den tijdt van eene gelijke dagh mogen noemen, en daer door wy slechts in de werrelt sien, en den *Nakomelingen* het licht en het leven nalaten, *Petrarcha* singt:

*Ick schick my alsoo veel ik kan,
 En sie mijn eynd' van verre an:
 't Is morgens als een jeugdig kindt,
 Maer nu soo wordt ik oudt en blindt.
 Ons leven is maer eenen dag,
 Broos, wankel, en vol naer geklag;
 Vol wolken, dampen en verdriet:
 Het schijnt wel schoon, maer 't is niet.*

De *H. Schrift* gelyckt de broosheydt onses leven, by een bloem, een windt, roock, schaduw, droom, wevers spoele, en damp, &c. Waer over, als sich een *Christen*, dit alles te gemoedt voert, soo heeft hy overvloedige reden om dit leven, met ootmoet en nedrigheyt over te brengen, gedenckende, dat yeder dag de laeste is.

Troost in smerte.

2. Samen-spraecck tusschen Maria en Petrus.

Stemme: Gelijk als de witte Swane sterft.

Maria

Gelijk als een Tortelduyfken quyn,
 Als't haer Egade derft:
 Soo oock nu myn ziel, cylaes sich pijn,
 Nu al haer vreugde sterft:
 Hierom moet ick nu versuchten,
 In mijn pijn,
 En vol hoopen en vol duchten,
 Treurig zinn,

Petrus.

2. *Ep!* wie is't die hier klaegt en sraent /
 En quelt haer droeve hert:
 Wie is't doch die hier dus kucht en weent /
 En slooft sich in de smert:
 Wilt de sozz en droefheyd staken /
 Weest te vreen /
 Wat gy niet kond beter maken /
 Dien geleen

Maria.

3. Ach! wat vreugt is voor mijn bange ziel,
 Die in de rouw verslyt,
 Al wat my eerst in de vreugt beviel,
 Is als en Aconijt,
 Schreyen is nu al mijn vreugde,
 Lacchen, pijn,
 Al mijn wellust ongeneugde,
 En venijn.

Petrus.

4. Waer toe al de wanhoop en de rouw /
 En dees mistroostigheydt:
 Zijt gy slechts Godt en sijn Woordt getrouw /
 Die u dit kruys bereydt.

't Is Godes handt die u komt vanden /
 Houdt u stil /
 Wy bzeecht haest u rouw en vanden /
 Is 't sijn wil

Maria

5. Ach hoe licht valt troost in ongeval,
 Voor die geen smert gevoelt?
 Maer die in 't hert bevinden sal.
 Daerleyt een nest dat woelt;
 Su cht op suchten, 't hert is bange,
 En verteert
 Waer uyt sal ick troost ontfangen?
 ik Ben verheert

Petrus

6. Wie sijn rouw noch dooz de rouw vermeerert /
 Verzwaert sijn eygen schult:
 Sidt Godt dat hy van u 't lijden weert &
 En hebt daer in gedult:
 't Lijden / ja al 's werrelts lijden /
 Is niet weert /
 Al de lust / en al 't verblijden /
 Ons bescheert.

Maria

7 Moet ick dan mijn rouw en smert versmaen
 En soecken troost in Godt?
 P. Ja / gy moet als een die seer belaeen.
 Hier soecken 't hoogste lot.
 M. O gy Schepper aller dingen!
 Die elck vreesst,
 Troost mijn hert, docht onderlingen,
 Door u geest

Petrus

8 Dit 's de wegh waer dooz men Christum bindt /
 Daer elck zijn kruyce draegt /
 Hier dooz proest hy pder dien hy mindt /
 Hoe zwaer 't hem dzycht en plaeght.
 M. Heyligh kruys; 'k wil u oim armen,
 Troost mij voort
 Heere wilt u mijns ontfarmen
 Na u woor

t Padt der Vrede. Hoe salig zün de voeten.

Stemme: Schoon lief gy zijn prijs waert alleyne.

- H**oe liefstijck zijn doch dese voeten/
 Die na den breede gaen? Die na / *Ec*
 Want heyl en troost sal hun gemoeten /
 Die na het goede staen. Die na / *Ec*.
 Beschouwt dees ef ne baen-
 s' Is beplig om te wand'len
 Na't geen in ceuwigheyt sal steeds bestaen.
 2. Dees weg heeft Christus selfs betreden?
 In waer' onnosselheyt. In waer' / *Ec*.
 Hy was de waarheyt en de breede /
 En vol ootmoedigheyt, En vol *Ec*
 Hy heeft dees weg bereept /
 Door die in hem gelooben.
 Dus hoorz sijn stemme van hier boven.
 Doet hoet' en hout sijn woordt tot u geseyt.
 3. De Brede' is een verheben kroone /
 Een zegen en cieraet / Een zegen / etc.
 Een bzuucht des Geest / ja overschoone /
 Een doelwit van genaad' / Een doelwit / etc.
 Ja salig is de raedt /
 Van die na Breede streben /
 Sp is in ziel / verstant en leben /
 Een licht / een weg / die na den Hemel gaet.
 4. Wel salig / die steeds op dees wegen
 Op gift noch slangen treet / Op gift / etc.
 Maer tot het goede wel genegen /
 Der sonden padt vergeet / Der sonden / *Ec*.
 Want die sal ramp noch leet.
 In sijn doen weder-baren.
 Hoe hol oock gaen de wreede baren.
 Want Godt tot snyder bystant staet geret.
 5. Den breeden weg wilt doch vermijden /
 Die ten verderbe leyt Die ten / etc.
 En wijkter af tot allen tijden /
 Na't pad der saligheyt / Na't padt / etc.

Als 't smal en vol lijdt /
 Daer volgt vzengt en verblijden
 De hzee geeft u troost in druck en lijden /
 En eene kroon ter blijde salighepdt.

Lijdens troost.

Stemme: Ick lijdt in 't hert pijn ongewoon.

Ick lijd ó God! seer droepte smert /
 Wilt doch mijn lijden / eens weer verblijden /
 Dit woelt inwendig in mijn hert
 Tot allen tyden / Heer? help my strijden
 Een woem is 't die my knaegt /
 En woet van binnen /
 Dies wacht ick troost / ó Heer!
 Dat ick mach e' uwer eer / dit overwinnen,

2. Als ick sta op mijn lijden acht /
 Dan voel ick 't leven / dat gy kondt geven /
 Dan stilt sich weder mijn gedacht /
 Schoon schrick en beven / noch in my kleven.
 Ach wat hebt gy geleen /
 In al u noode /
 Als gy om onse sond' soo deerlijk zijt gelt ondt;
 Ja tot den doode ?

3. Indien door lijden komt de vreugt /
 Uyt 's Hemels troone / soo overschoone /
 Laet ons door 't lijden zijn verheugt /
 Godt sal 't beloonen / en ons bekroonen:
 Wie om Godts name lijdt /
 Dooz repn geweten /
 Verwacht de heerlijckheyt / den synen lang bereyt /
 En toegemeeten.

4. Schept troost mijn ziel uyt dees fonteyn /
 En wilt u laven / in Godes gaven /
 Weest lydtfaem en vooz Gode kleyn /
 Op dat u slaven / en aensig dzaven /
 Verkrig het eynd' van hare wenssch'

Dat gy als kampionne /
Die om u sonden lijdt / verwint dien harden strijdt /
Ghart en koene.

5. Dit lijden duurt maer korten tſidt /
En neemt een eynde / als 't Gode wil wenden :
Maer die om snoode boosheyt lijdt /
Zweeft in ellende / van eeuwig schenden /
Een vuur dat stadig brandt /
Pijnt den godtloosen :
Geef Heere dat ich booz dz / blyf van de qualen bzz /
Der ober boosen.

De valsche en ware ruste.

Stemme: O salig Heylig Bethlehem.

Al roemdy arme mensch / van rust :
Op 't aerdtrijck woort geen rust geboude /
't Geen gy noemt rust / dat is een lust /
Gemengt met gal en groote sonden.

2. Al schynt dat gy in weelde leeft /
Dat is geen rust die sal bekljiben /
De onrust steets daer onder zweeft /
En spa berouw sal by u blyben

3. Schoon gy out slaet u van 't gewoel
En leeft schier eenfaem en ellendig /
Wat haet dat / als 'er woert een poel /
Die 't hert vol onrust plaegt inwendig

4. Sluyt bzz de onrust bytens huys /
Op sal weer dzingen door de spleten :
Want laster / achterklap / of kzyys /
Zijn dzoebe boden booz 't geweten.

5. Al blinckt van buyten bag of gout /
De hoobaerdy met haer cieraeden /
Al pronckt gy 't lichaem prats en stout /
't Zijn aenlockfels / u / ten quade.

6. Soeckt Godts Kijck en Gerechticheyt /
Dan sal u rust en lust toevloeyen :

In Godts blycht en oprechtigheyt/
Van sult gy als de Cedzen bloeyen.

7. Volgt Christum en sijn waerheyt na/
Leert kruys en sijn versmaetheyt dragen :
Wat God u toesend broeg en spa/
Wuygt uwe wil na sijn behagen

8. Sijn kruys brengh rust / na veel verdriet/
Want rust moet in de ziele wonen/
Des werrelts rust is broos als riet/
Maer 's Hemels rust beruimt de kroonen.

„ 9. Laet dan u rust dees onrust zyn/
„ Dat gy moogt met de sonden stryden/
„ Al kost het arbeit / moept' en pijn/
„ Gy sult u namaels weer verblyden.

Genoegen en Misnoegen.

Stemme: Engelse Fortuyn. Of/ Indien mijn Godt gaf in
mijn ouderdom.

G. **W**at haert de sorg in menig mensch verdriet?
M. 't Geen gy noemt sorg, dat is de sorge niet.

G. **I**s 't dan geen sorg / soo noemt het liever lust.
M. Dat u dunckt sorg, is my de grootste rust.

G. 2. Noemt gy dan rust / dat soo veel onrust geeft?
M. Dit is de weg daar nu de mensch na streeft.

G. **W**el streeft gy dan niet self na ongeneugt?
M. O neen! dit 's my een aengename vreugt.

G. 3. **O** snode vreugt! die soo veel rampen haert.
M. Dit seyt alleen eens armen suffers aert.

G. **I**s 't sufferij dat ick na deugde soeck?
M. 't swaermoedig bloed ick in mijn ziel vervloeck.

G. 4. **S**oo staest gy dan alleen om staet en geldt.
M. Hier op is 't hert by my alleen gestelt.

G. **H**et gy dan niet op 't reedelijck gemoedt?
M. Noy! swaer gepeyns verkrigt hier schat en goet.

G. 5. **H**et goet ick wensch / maer alles in de moet.
M. Ick sta na eer' na rijkdom en na goet.

G. **W**at

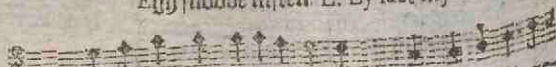
- G. **Wat is 't soo gy alleen na hoogheid vogt?**
 M. Die's nu de weg waer na de werreldt poogt,
 G. **6. Verdoolde mensch! wy moeten berder gaen.**
 M. Wel soud ick dan de werreld my ontilaen.
 G. **Dat leert u God die ons 't genoegen leert.**
 M. Gy spreekt wel schoon, maer oordeelt gantsch verkeert
 G. **7. God geeft het goed en 't is een zegen Gods.**
 M. En 't goed dat maectt my moedig, fier en trots,
 G. **Dit is 't beders dat u ten quaden leyt.**
 M. Neen. 't is 't vermaeck tot rechte vrolijkheyt.
 G. **8. Hoe licht vergaet al dees bermoemde schijn?**
 M. Is 't niet een lust, rijk en geacht te zyn?
 G. **Maer ryck in God dat is een beter schat.**
 M. Dit is voor my een al te flechten pad.
 G. **9. Dit enge pad moet peder mensch ingaen.**
 M. Wel sal ick dan den ryckdom gantsch versmaen?
 G. **De ryckdom niet die eerlyck is by God.**
 M. Soo word ick dan eerstt aller menschen spot
 G. **10. Wat schaet u dit / gy wozt in Gode rijk.**
 M. Dit leert my 't goed verachten als het slijk.
 G. **'t Is waer / doch soo / dat 't hezt daer niet aenkleef /**
 M. Van 't goed nochtans ick trots en prachtig leeft.
 G. **11. Eick Christen mensch in God genoegen leert.**
 M. Soo soud' ick dan betomen myn begeert?
 G. **Dit is u best / dat gy u selber speent.**
 M. Heeft my dan God, dees Ryckdom niet verleent?
 G. **12. De zegen Gods is sonder tal of maet.**
 M. Wel sal ick dan verminderen myn staet?
 G. **Wat schaet als gy 't in beter overset?**
 M. Ick volg u raed, en lie op Godes wet,
 „ **3. Set dan u hoop niet op het blichtig goed /**
 „ **Dat u verlaet / wanneer gy sterben moet /**
 „ **Maer pp die geen / die lijf en ziel terstont /**
 „ **Dooz 't valsch gebuyck / stozt in der Hellen grond.**

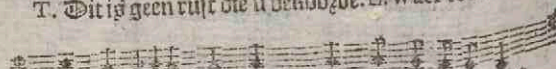

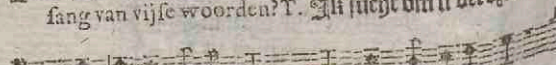
t'Samen-fpraeck tuffchen *Trouw hart.*
en *Licht hart.*

Stemme: Ach Amarillis! Seg wat u wilis.

T. **W**
Egh snoode lusten. L. Ey laet my rusten.

T.
Dit is geen rust die u behoorde. L. Waer toe al dit ge-

fang van vijfse woorden? T.
Ik sucht om u berdyet.

L. Ick acht u preken niet. T.
Ick sing mijn oude lied.

Ach! dat elck 't hoorde.

2. L. Wat wilt ghy preken?

T. Van u gebzeken.

L. Wilt ghy mijn ziel vol onrust strichten?

T. Ach uen! ick wil u ziel in God verlichten.

L. Ghy maectse droef en bangh.

T. Hier na ick seer verlaugh.

L. Neemt elders uwen gangh.

T. Ick wil niet zwichten.

3. L. Mijn ziel is vrolijk.

T. U ziel is slyck.

L. Sy sweemt in weeld' en volheyt.

T. Dit is 't berberf dat lept tot rechte dolheyt.

L. De

L. De wijn en 't bier zijn foet.

T. Ja hoor een droncken bloed.

L. Ey 't maectt een licht gemoet.

T. Maer 't hert is vol leyt.

4. L. 'k Soeck hier 't vernoegen.

T. Dat wil niet boegen.

L. Ick mest my steeds by mijn gelagen.

T. Hier door soo komen u de sware plagen.

L. Ick sijt hier in mijn tijdt.

T. Ja tot u Ouders spyt.

L. Waer toe dient verwyf?

T. Ich salt God klagen.

5. L. Moet ick 't dan derven?

T. Tenkt om u slerben.

L. Ick ben noch jong en frisch van leeden.

R. Wie is hoegh hoor den dag van heeden?

L. 'k Sie het leven is kort.

T. Dies u tot deugt pozt

L. 't Schynt gy een Preeke wordtr.

T. Tot dengd' en Zeebellen.

6. L. Ick volg dan reeden.

T. Doet God gebedden.

L. Sal ick my van 't geselschap speenen?

T. Ja / gy sult utoe ziel met Godt bereuen.

L. Ick bidt Godt om gena.

T. Houd daer aen hooeg en spa.

L. Blufcht dan de lust soo dra,

T. Godt sal 't verleenen.

7. L. Godt is goedtaerdig,

T. Ja oock rechtvaardig.

L. Die wil mijn hert 't quaedt genesen.

T. Betracht u plicht / en wilt hem danckbaer wesen.

L. Hoe was ick dus verwondt.

T. God maech u ziel gesond,

L. Gezegent zy u mondt.

T. Godt zy geprezen

Tegens de Eygen-baet.

Stemme : Fortuyn eylaes pourquoy. *Of* / Nu leef ick
in verdriet. *Of* / Als ick uyt wand len gea,

Sie ick de menschen aen / haer handel en bedryf,
Doo soecht elck een sich selfs / sijn voordeel en geriff,
Ja waer ick 't oog oock keer / sie ick dat yder tracht,
Da hoogheyt / staet en eer / en wyterlycke pracht.

2. Want yder raeyt en schryept / als 't maer tot booz-
deel streckt /

Al waer 't schoon / dat hy sag / sijn ziel hier dooz bebleekt:
Wu selt het al ter zy / en dencht in synen sin,

„ Eerlyck wat ick doe / als 't streckt tot mijn gewin.

3. Geen winning streckt tot eer / waerneerder ontrent
blijckt,

Dooz 't eerbaer en het nut / de valsche baetsucht wijckt:
Dit is een rechte deugt / als gy dooz eygen traet,
Neben mensch berkloecht / dooz een bermomt gelaet.

4. De deugde schynlt in 't hert / daer selfs de rechter
woont,

Dees bonnist tegen u / hoe seer gy 't oock berschoont:
Want wie dooz eygen baet / dzyft valsheid of geweld,
Daer is in sijn gemoed / het bonnis al gebeld.

5. *Of* soo 't gebeuren mocht / dooz u verblind berstand /
Dat gy dit al veracht / en past op eer noch schand,
Daer is 't geweren doof / dooz 't verben van de suert /
Ja 't blyckt van een verstaelt en ongeneeslyck hert.

„ 6. Dolgt dan in u gemoed / 't geen Godes wet u leert /
„ Streeft altijd na het best / en toomt u suoo begeert:
„ Vernoeft u in het geen / dat eerlyck is en goed /
„ En houd altydt booz God / een onbebleekt gemoed.

Voorbeeldt van Gerechtigheyt eeniger Heydenen.

Ick moet, als met verwonderlinge, verhalen, 't geene ick by andere Schrijvers hebben gelefen, hoe *Alexander de Grootte*, terwyl hy de werreldt verheerde, verborgdenderwijfe in tekere Stadt van Perſien quam, om eens te vernemen, hoe men aldaer het Recht en de Gerechtigheyt handthaeſde. Hy ging dan, onbekent, mede op 't Raedt-huys, en hoorde aldaer het geding of het pleyten aen. Onder andere hoorde hy op deſe wiſſe de reede voeren: Heer Rechter! ick heb van deſe Man, hier tegenwoordig, ſeecker huys gekoft, en alſoo ick daer in heb doen graven om een kelder toe te ſtellen, heb ick daer in een goede ſchat van geld gevonden, en alſo my die ſelve niet toe-behoort, heeft deſe my gewygeret die te te ontfangen, en derhalven is de ſchat hier tegenwoordig, met verſoek, den Rechter gelieve hem te laſten, dat hy die ſelve aenneme, alſoo ick noch recht noch deel daer toe hebbe. De ander antwoorde, Heer Rechter! weeft verickert dat deſe ſchat, die deſen vriend heeft gevonden, my noyt heeft toe behoort. 't Is waer dat ick 't huys wel heb laten timmeren, maer het was doenmaels een gemeene plaets, daer yder op vermocht te bouwe derhalven heb ick geen rechtmatige oorſaecke, om dit geld aen my te trecken. Na veele heeckelinge heen en weder, vonden ſy geraden, deſen ſchat den Rechter ſelve in handen te geven. De Rechter ſprack voorts, gy bekennt dan beyde, dat deſe ſchat die in u huys is gevonden, u niet toe-behoort? Segt dan, onder wat ſchijs, ſoude ick, die hier toe recht noch deel hebbe, my die ſelve derve toe-matigen? daer behoeden my de Goden voor, dat ick vreemde goederen ſoude begeere. Gy ſcuylt de ſaecke op mijn ampt, en op mijn geweten. Wel aen! ick moet raedt ſoecken. Daer op vraegde de Rechter den eenen, of hy niet een Soone hadde? hy antwoorde, ja. Hy vraegde den anderen, of hy niet een Dochter hadde? dees ant-

woorde van gelijcken ja. Hier op andtwoorde de Rechter seer vrolijck, ey dat komt recht en wel te passe: Daerom oordeele ick dat u Soone dese Dochter sal ter Echt nemen, ende ick geve haer daer by, al dit geld tot een Bruydschat. Als *Alexander* dit hoorde, konde hy sich over dit wijs besluyt niet genoeg verwonderen, en borst als in den Geest op-getoogen, uyt, ende seyde: hy had noyt gelooft, datter in de Werteldt luyden wierden gevonden die de gerechtighet so handhaefden als dese. De Rechter die hem niet kende, andtwoorde, is 't oock wel mogelijk datter luyden werden gevonden, die anders doen? Voorseker antwoorde *Alexander*, en dat dikwils, en aen veele plaetsen. Daer over de Rechter zijnd verwondrt, uyt riep: of dan de Goden in die plaetsen oock lieten regenen en de Sonne schijnen? willende te kennen geven dat Godt foodanige luyden, daer men recht noch gerechtighet oeffende, sijne regen en Sonneschijn behoorde te weygeren. Tot beschaemthet der Christenen, die over de Gerechtighet sich soo weynig belijgen.

't Vernoegele leven.

Stem: 24 Psal De aard' is onses Godts. &c.

Dit is te recht een salig man /
 Die sich in 't sijn vernoegele kan /
 En die door grootshet niet gedreven /
 Die gulde middelmaat bemint /
 En is in alles soo gesint /
 Dat hy beoogt een rustig leven.

2. Die op bewind noch hooge staat.
 Noch sich op Dorsten gunst verlaat /
 Noch op het slijb'rig pad der Hoben ;
 Maar die het al van verr' beschonkt /
 En need'rig sich op God verrouwt /
 Als die 't hem alles schenckt van hoben.

3. Die op de eerbaerhet staat acht /
 En walgt van grootshet en van pacht /
 En siet veel liever op sijn minder /
 Die slecht en recht sijn beleeft ,

In 'der mensch het sijne geest.

Dees leeft gewis niet weynig hinder.

4. Al scoymt en woelt de woeste zee,

Hy sit op een gerustere zee /

Want Blixen noch geen donder slagen /

En rusten syn gerust gemoed /

Hy woelt niet al te seer om 't goed /

Dat niemand sal ten Hemel dzagen.

5. Dien woeker dzucht noch plept geschik

Maer heeft vergeten byzom en stil /

Veruoegt in hoer en zeedig kleeden /

Die meer heeft en die min geniet /

En spaersaem / op een beter siet /

En toomt sijn tochten / na de reden.

6. Die sijn Segaed' en sijn gesint /

Gelyck een Vader recht bemind /

En lichtse booz op Godes wegen /

Die niet als recht gelwin geoocht /

En altd na het beje poocht /

En siet alleen op 's Heeren zegen.

7. Dees man weet dat dit leven

Seer wanckel / byzom en ongelwis /

Dies leert hy sich altijd beznoegen /

En is te byeen met sijn genot /

En dancht den Heer booz 't obereschot /

Die 't alles kan ten besten boegen.

't Rampzalig Leven der Grooten.

Stemme • O Salig Heylig Berlehem

Wet is het leven van den mensch.

Dat hoog in staet schijnt uut gelaten :

Al leeft een byzom na volle wensch /

Hy zwoeft in byzom van d' onderzaten.

2. Sijn kroon al blinkts' als een Robijn /

Die is een lastig pak om dragen /

Antwendig van een schoone schijn /

Inwendig schzick en nare blagen.

3. Ja maecht hy 't na des eenen sin /

Stracks sal 't een ander weer henijden :

Wat hoort hy veel versmaedtheit in

Die hy ooch nimmer kan vermijden.

4. Schoon dat sijn wencken is gebien /
 Doch moet hy self een grooter vreesen ;
 Want God / dien peder moet ontsien /
 Wiens dienst-knecht moet een Prins oock wesen.

4. Of isser maer een eenig kind /
 De minste ramp verschykt vooz 't sterben :
 Hy vreesst vooz 't Rijck / dat sijn bewind /
 Geraken sal aen vreesse erben.

6. Al sluypst en buypst men vooz hem neer /
 't Sijn meest gebeynsde dienstigheden :
 Laet dit al sijn ontsag en eer /
 Hy is weer slaef van peders zeden.

7. Maer raecht de byand op de been /
 Wat is hem soz en moeyt beschooren ?
 Al woelt het vzejn / hy moet er heen /
 En peders onwil sien en hooren.

8. Wanneer 't dan uytvalt na sijn wil /
 Dan is 't met blani en bloed bezegelt :
 Is 't anders / soo is 't vol bedil /
 Dan spreckt men stout en ongeregelt.

9. Wanneer een ander rustig slaeyt /
 En eet sijn brood in grager ruste /
 Hy sluynt / en drooynt / en geeuwt / en gaeyt /
 Bancket noch wild-bzaed sal hem lusten.

10. Ick zwing noch van katvighen ;
 Die peder mensch is onderwarig :
 Is hy dan vze? eplacy neen :
 't Sy Dozst of Boez / dit gaet eenparig.

11. De dood verschynt noch kleyn noch groot /
 De Dozst moet met de beed' aer reysen ;
 Men overkomt de selfde noot /
 De dood trest hutten en pallesse.

12. Dit leven is soo heerlyck niet.
 Als 't uytterlyck wel bliickt vooz d' oogen /
 Het is vermengt met veel verdriet /
 Al schijnt het ons van groot vermogen.

13. Een peder leef in God / gerust /
 Laet Princen ziju in staet verheben :
 Elck zy vernoeget. Laet al ons lust /

Der Jongelingen en Dochters cieraet.

Stemme : Coridon ontsteken, Of / Aertien

die is aerdg.

Dochters wilt g' u dieren / met een peerle kroon:
 Vlecht geen dart le zwoeren / die u duncken schoon /
 Maer drückt d' eed le deugde / om u eerbaer hoost /
 Dat sal zijn vzeugde / die ver noyt verdoost.

2. Vlechter Gods vzeucht binnen / ep dat lieflijk krupt /
 Dat in zielen sinnen / wast tot schoonder spzupt /
 Als 't hoogmoedig wesen / dat de lusten vblept /
 Dat 'er komt geresen uyt de dertelhepd.

3. Siet gy aen de peerlen / die soo supber zijn /
 En booz d' oogen dwerlen / in soo held're schijn :
 Dencht dan in u herten / die is 't maegden beelt /
 Dat ons vzijd van snierten / en ons schatten deelt.

4. Siet gy dees kleynoden / en haer supber wit /
 Ep laet u die noden / dat gy kupsch besit /
 Een reyn eerbaer leben / dat er onbeblect /
 A een kraus sal geben die ten hemel strecht.

5. Ciert u niet geen drachten / noch vermomde prael /
 Maet geen kroese drachten / noch met wepts onthael /
 Maer met vziend'lychheden / en niet ootmoedighepd /
 Maet gecierde zeden / vol sachtmoedighepd.

6. Want in bag en ringen / en in overmoed /
 Schuylen valsche dingen / maer geen heylsaem goed /
 Dat 'er sal behlijben / noch booz God bestaen /
 Maer de deugt sal blyben / als dit sal vergaen.

7. Dus verciert u leden met een heylig kleed /
 Vol Godvzeuchtigheden / die de vzeucht vertreer /
 Ep dat gy moogt lichten / als het morgen root /
 En u naesten sichten / 't zy in vzeugt of noot.

Lof der need'rige Staet.

Stemme: La Vignone. *Of/ O! gierlijck gieraet.*

O Bedzige staet!

Die heplig en spoet en onspoet houd de maet.
 Die ick hemin / met hert en sin /
 En die ick acht booz groot gewin /
 Die bergen noch dalen ontsiet /
 Die niet vzeest hoog gebiet /
 Maer die haer plicht / gelijk een licht /
 Ontbonckt booz yders aengesicht.

2. Ach slibberige Hof!

Dat pragtig en trots / dooz weelde soeckt u lof /
 Waer vol gewoel / des afgronts poel /
 En haet en nijd best hare stoel :
 Daer trouwe en eere veracht /
 En pzaecht / krielt dag en nacht /
 Daer d'ontrouw woont / bedzog gekzoont /
 En dengd' te schandig wort geloont,

3. Lof middelbare stand /

Die heplig roept met schuytje onder 't land /
 Wat soeter lust / haert doch de rust /
 Diens hert niet is yet quaeds bewust :
 Die stozmen noch winden niet vzeest /
 Wiens geest / niet is bedceest /
 Maer houd sich siecht / vzoom en oprecht /
 Vermoegt / wat hem is op geleght.

4. Maer gy verheben top!

Wiens kruyuen seer hoog sleg'ren op /
 Siet hier u staet / en toeberlaet /
 Die doch soo snel en ras vergaet :
 Als buyen en donder 't geweld /
 Ontsiet / en nedervelt /
 Dan daelt u pzaech / en word veracht /
 Ja van een Voere kilups belacht.

De woelende Menschē.

Stemme: Doense, doense.

De menschē rotst dooz berch en dal, Dooz bos-
 schen en dooz dalen / en dooz dal'en / Eng eest sich in veel
 ongeval / Om gout en schat te halen / Maer op de deugt
 en eer / laey! laey! Maer op de deugt en eer / men
 weynig let.

2. De mensch sweeft ober zee en sandt /
 Dooz stozmen en dooz baren, en dooz baren /
 En hy verlaet sijn hof en landt /
 Om geld en goed te garen /
 Maer op de eed'le ziel leyder! leyder!
 Maer op de eed'le ziel / men weynig past.

3. Maer als 't al is geraeyt / geschzaeyt /
 Dooz krom en sluckse wegen / sluckse wegen /
 't Onrustig hert dan nimmer slaeyt /
 Maer bind sich heel verlegen /
 Want eene woym die knaegt / droebig / droebig /
 Want eene woym die knaegt en rooft sijn rust /

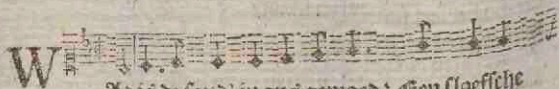
4. Soo soecht men dan dooz staet en vracht/
 Sijn sinnen te verlusten / te verlusten/
 Men slaet alleen op wellust acht/
 En soecht daer in sijn rusten/
 Maer 't is een hooose lust / bluchtig / bluchtig/
 Maer 't is een hooose lust / die ras verdwijnt.

5. 't Is beter datm' om 't eeuwige peynst/
 Dat eeuwige sal beklijben / sal beklijben/
 Dan datm' om 't aerdsche goed soo beynst/
 Dat snellyck sal weg drijben/
 Maer 's Hemels goed geduurt / eeuwige / eeuwige/
 Maer 't Hemels goed geduurt in eeuwigept.

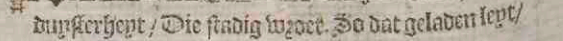
„ 6. W'est dan u herten ziel om hoog/
 „ En tracht na 't beste leven / 't beste leven/
 „ En staert ten Hemel met u oog/
 „ Die beter schat sal geven:
 „ Daer bliucht het hoogste goed / stadig / stadig/
 „ Daer bliucht het hoogste goed / dat God bekr oont.

Last der Sonden

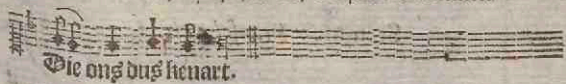
STEMME: *En fin d'amour.*

W

At is de sond' in ons gemoed: Een slaeffsche

 duykerheyt / Die stadig woert. So dat geladen leyt/

 Een palk van quaden op ons hert / Dat ons benaut vol
 smert:

2 Sy is een blindheid in 't verstand /
 Verzeeckster van Godts wet /
 Een nest vol schand' /
 Daer sy haer hert op set /
 Sy is berooft van 's Hemels licht /
 En van Gods aengesicht /
 Wiens snoode lusten de ziel ontruffen /
 Die sy in ons slicht.

3. Wat is sy een vergifte slang /
 Die haer vernemen sprekt /
 En maecht ons bang /
 Als 's op haer lippen leyt :
 Sy is een Luffer van de dood /
 En die ons hrengt in nood /
 En dooz wiens oogen wy zijn bedrogen /
 Als sy d'Wypel boot.

5 Dooz wat bedzog en snoode list /
 Stort sy ons in gebaer /
 En hzoept veel twist /
 Van 't eene jaer op jaer :
 Sy stort ons in der hellen grond /
 Dooz haer vergifte mond /
 Ja knaegt de ziele / en gaet verniele /
 Wat eerst hreedig stond.

4 O wozin die ons gewisse knaegt /
 „ Dooz u bedziegery /
 „ Die ons belaeft /
 „ Dat wy zijn nimmer by /
 „ God sal der hroomen bystant zijn /
 „ En smoooren u vernijn /
 „ Die ons gemoeden / geneygt ten goeden /
 Dzijdt van quael en pijn.

Verachttinge der Werrelt.

Stemme: *Fransche air.*

G 1. Hij die de werelt wilt dienen en eeren / Let op
 3. Die u kan heffen en weder verneren / Die u
 2. u leven en vluchtige lust / Die u verlockt dooz een
 4. kan blypen en rooben u rust /
 vermonde schijn / En schaft vooz bzeugt / seer doode-
 lijck venijn / Waer dooz de ziel / in veel gebaer en smert /
 Sich slozt / dat sy gelijk betoobert wert.

2. Wilt gy haer volgen / sy sal u beminnen /
 Sy sal haer wesen en lieflijcke bzeugt /
 Dziend lijck betooneu / in ziel en in sinnen /
 En u besmetten met veel ongeneugt
 Want sy is valsche / dooz haer lief koserp /
 Die u verlept dooz sijn bedriegery /
 En schenck u in vooz bzeugde bitt're gal /
 Die u hier na soo suur bekomen sal.

3. Sp sal u strelen en weder versluden /
 Al u weere / u tijdt en u geldt /
 Sp sal u kluyf-ten en strengelijck binden /

Dat

Dat gy verflagen legt neber gebelt:
 Sy sal u ziel / met stricken oberlaen/
 Tot u berdziet / met scherpe geessels slaen/
 Soo dat u lyf gemartelt en gepjnt/
 Hier dooz gepzangt / in beel' ellende quijnt.

4. Gy wozt een slabe die vziend'lich moet speelen/
 Gy moet de werrelt een Croetel kind zijn/
 Al hare wonden zijn niet om'te heelen/
 Als dooz gebeden met boet en met pijn/
 En waer beroubt / dooz een gebzoken hert/
 Dat dan berfoeyt de schandelycke smert/
 Waer dooz 't gemoed / dooz oberleg van 't quaet/
 Sich schaemt hooz God / die alle sonden haet.

5. Dliet van de werrelt / met al hare lusten/
 Streeft op ten Hemel na 't heplige pad/
 Dliet het verganchelyck / laet de ziel rusten/
 Kiest hooz de weelde / dees hemelsche schat/
 Daer alle lust en alle vzeigde woont/
 En daer de denyt wozt loffelich bekroont :
 Want 's werrelts lust en hoogmoed sal vergaen/
 Waer Godes woord sal eeuwigijck be staen.

Tegens de Hovaerdyc.

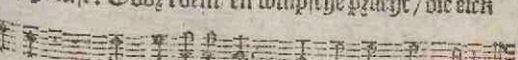
Stemme : Carile.

C

Arile! hoe volgdy dus de werelt / dooz een schijn en

halsche lust? Dooz roem' en wulpsche pzaecht / die elck

beraecht / Schoon sy u behaegt / en daer in scheyt u rust:

Werde

Weelde noch dzachten/ perl noch diamant/ U niet ver-
 krachten/ maer u blint verstant/ Verlangt en jaekt
 na d' goelheen/ Daer ach! mijn geklag u stieren
 sal na reen.

2. Let eens op de bzoosheyd van u leven/ op een rook en
 losse waer/

Die snelst en ras verdwijnt / hoe schoon 't u schijnt/
 Hoe gy 't oock verbloemt / en gaet dees glatte baen.
 Napren en jeren / pzoncken en gepzael/
 Seer snel weg varen / als gy oud en liael/
 U tijd / verlijt in kostelheen/
 Die gy / al by ty / moet mannelijk vertreen.

3. Eiert u by / en wilt in Hooskens baden / volgt de
 fleur en hoofsche vracht/

Vermont en toyt u op / gelijk een pop/
 Met floers en Blanchet / en kroese weptsche vracht:
 Kleeren en beeren / baggen noch jutweel/
 Konnen u eeren / hobaerd maect ni t eel:
 't Gemoed / u doet / niet soz g verstaen/
 Dat al dit gemal / moet als een bloem vergaen.

4. Carilé, wilt Sions dochters volgen/ in haer cter en zedig
 kleed

Waer tijd / of bange lucht / noch naer gesucht/
 U hier van berooft / 't zy in vzeugde noch leed/
 Gere en deugde / Gods vrucht en geloof/
 Sullen u verjeugden / met een heylig loof/
 Met Psalm / wiens galm / en soete stent,
 Wiens thoon / obez schoon / klinckt in Jerusalem.

3. 't Kleet zy wit / en onbemogst van sonden / daer de liefde
 en hoop in leeft /
 Daer gy / geciert soo schoon / booz Godes thron /
 Heem en onbeblecht als een supber Suppen zweeft.
 Engels en Heeren / en des Hemels schaer /
 Sullen u gelepen / heylig booz 't Wutaer /
 Daer 't Lam / de stam der vromen siet /
 Die slecht / en oprecht / 's Hemels vzeugde geniet.

De weg van 't Menschelijck leven

Al 't oude, al 't selfde

Stemme : Fortuyn clyaes bedroeft Of / Als ick uyt,
 wand'len ga.

Gelijck de Sonne draeyt soo draeyt ons leven oock /
 Ons dagen zyn soo licht / gelijk een lichte roock.
 Ons leven is een bloem / die in den morgenstond /
 Syn bloepsel ons vertoont / en 's avonts lept te g'ond.

2. Ons leven is een Kind, dat in de wiege schreyt /
 Stracks volgt'er op de Jeugt, vol zorg en zwaarigheid:
 Jan draeft en slaef de Man, booz Vrouw en booz 't gesin /
 En d'ouderdom bzengt ramp / en alle zwachheit in.

3. Soo rolt de tijd op tijd / gelijk een klutwen aen /
 En als het is volspeelt / den sehermen af de draen /
 Daer lept dan al ons glants / als in het stof vertreen /
 Een ander gzyt de spil / en spint op nieuws weer heen.

4. Dus ebt en bloept ons ty 't Is nimmermer gedaen
 Al waer het d'ene laet / daer gzyt het d'ander aen /
 Maer watter is boozyn / dat heert niet wederom /
 Nature heeft haer webb' al in den ouden dzom.

5. Sy zaeyt / sy maeyt en quecht, en rooft het weer tot niet,
 Wanneer het een bergaet / men sizachs na 't ander siet:
 't Werdeben baert gewin / en brengt weer booz den dag /
 Wat eertijds was verrot / men nu weer bloeyen sag.

6 Maer wie in Christo leeft / blijft van 't verderben by /
 Al sterft hy en vergaet / hem blijft het leven by :
 't Verderffelyck treck aen / dat ouberderffelyck is /
 En dit 's een Christen mensch een groot geheymenis.

NB. De poëten versierden dat'er waren *parca*, goddi-
 nen van Leven en Dood, en dat *Cloto* her Vlas aen den
 Rocken dede. dat *Lachesis* her spon, en dat *Atropos*, als
 't haer docht geraden, den draet affneet. en hier mede
 willen sy des Menschen leven afbeelden. Doch 'tis Godt
 die aller Menschen handelingen bestiert, en in wiens
 handen wy alle zyn.

Wensch na Vreede.

Stemme: Ick roep u Hemelsche Vader aen.

Hoe holt de wezzeld ober al /
 Een pder is vol vzeesen /
 Nch wat het eynd' noch wesen sal /
 Dan dit dzoebig ong'val ;
 Het heud noch maer noch stal /
 Met al dit godloos wesen.

2 Men hoort'er niet als krijgsrumoet /
 Wan kerben / moorden branden /
 Noch Burger wert verschoont noch Soer /
 Na d'aldermoedste loer
 Doert menig aen het snoer,
 En bzingt hem tot schanden.

3. E plaes wat hoort men naer gekrijt /
 Men hoort trompetten blasen ;
 Daer sneubelt menig in den stryd /
 Dooz haet en dolle nijd /
 Tot 's eben naesten spyt /
 Om in sijn goed te grasen.

4. De Vreed' is nu al weg gejaegt /
 De bloote begens klincken /
 Diet heb dat d'ren den and'ren plaegt

Hoe elck dus onversaegt /

Sijns naesten bloed wil d'yncken.

5. Verschijn doch eens / o soete Dree /

Met uld' Olybe rancken:

Dan sal berdwijnen al het wee /

Op 't Land en in de Stee /

Want menschen en het Dee /

Ma u / o Dreede jaucken.

6. Dan sal de Wolles en het Lam /

In eenne weyde speelen:

De Dreede Keento sal werden tam / ...

Die eerst was fel en gram:

Dan sal den Christen stam /

Een blijde Hof sang quelen.

7. Verschijn / verschijn / o byzolyck licht

Met uwe goude stralen /

En toogt u Godlijck aengesicht:

Dat yber Mensehe slicht /

Op dat elck in syn plicht /

Gods goedheyd mag verhalen.

Klachte over de Woelende Werreldt.

Stemme: Eylaes amour? wat gact my aen

W Te op de werreld acht /

Wat siet men zwerben / kerben /

Onder 't menschelijck geslacht /

Hoozt men niet als van verderben.

In' gehuchten / kerck of kluyt /

O wat is 't een lastig kruys /

2. Wat sal doch 't eynde zyn /

Dan al dit moorden, dooden?

Wilt gy in ellend' en pijn /

Volgen steets het pad der suoden /

En op hoopen quaed op quaed:

Maer God al u boosheyd haet.

3. Hoe kan de haet en nyd /

Soo veel twist te samen roeken

Datmen stadig in den stijd /
 Siet haer by den hayren ploeken /
 En met spietse / bus en en zwaezd /
 Delgen upt der Menschen aert ?

4. *Sp / sp / ontaert geslacht !*
 Sult gy niet eens weder keeren /
 En voeren in gedacht /

Dese vrouwe les des Heeren /
 Dat wie met den zwaezde slaet /
 Weder in sijn bloed vergaet ?

5. Zijt gy dan wyeder vier /
 Als de Eppers of de Leeuwen /
 Brand u hezt in selder byer /
 Als de wyede Wolven schzeewen /
 Die met Beere-marg geboet /
 Rasen upt een dol genoeg ?

6. Laet af, o Christen mensch !
 Van al dit godloos wesen /
 Van kzygdy's Hemels wensch /
 En sult niet vooz 't oordeal vzeesen ;
 Want het goddeloos getal /
 Noyt Gods Rych besitten sal.

7. Hoert eens / o groote God !
 't Hert van des werrelts Gzooten /
 Datse niet tot uwer spot /
 Dooden meer haer Lands genooten
 Dat haer sucht tot heerschappp /
 Nimmer keer tot tyrannp.

Vreede klachte.

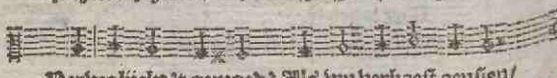
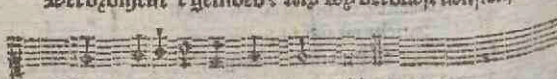
Stemme: Schoonste Nymphye, &c.

W AER mijn oog / een transe Wzon /
 Dat ich hou /
 Al het ongebal betweenen /
 Waerom d'arme Christen schaer,
 Dol gbaer /
 Moet versuchten en dus sloenen

2. Als ick sie 't verwoesten aen/
 O dan staen/
 Al dees grouw' len booz' mijn ooghen/
 Dan gedenck ick / ach mijn Heer!
 Houdt meer /
 Al dit moozd' geschrey' gebongen :
3. Hier verjaegt men man en vrouw/
 En vol rouw /
 Zijn de arme Onderfaten/
 Die verflagen als het Wee/
 Wee! ach wee!
 Zijn gejaept op held' en straten.
4. Weent / o dochter Sions weent /
 Sucht en steent :
 Houd niet af van bitter klagen/
 Stort u tranen als een bloed/
 Om het bloed/
 Dat soo deerlijck leyt verflagen.
5. God sal eens van boven af/
 Wannet 't haf /
 En met scherpe geessels wreucken/
 Al dees wrebelmoet en 't quaet /
 Dat hy haet /
 En in sijne gramschay spreucken.
6. Weg gy boose verr' van hier /
 Want mijn byer /
 Sal op uwe ziele branden /
 En gy sult in vlam en roock/
 Booz' 't gespoock/
 Zijn verschzickt en klapper-tanden.
7. Steecht dan eens u zwaerden op /
 Of u kop
 Sal gevoelen Godes tooren/
 Want een fel moozdadig hert /
 Sal met smert/
 Een verschzicklijck oordeel hooren.

Dancksegginge over de weldaden Godts

Stemme: Treet rasjes mijn voetjes.

W At Godlijcher stralen / In 't herte dalen / Uyt
 's Hemels zalen / Als van sijn goed / Dat pder voed /
 Verbzolijcht 't gemoed: Als wy verbaest aensien /
 Wat deugde hy ons aen komt sien.

2. Gods gunstige oogen /
 Wel van vermogen /
 Wel klaer betogen /
 Van sijn gena / die bzoeg en spa /
 Ons herten, soo bza /
 Ontboucht door eene bzaud /
 Die glorijs in ziel en verstand.

3. Wie sou niet beminnen /
 Met hert en sinnen /
 En sien van binnen /
 Op desen Heer: die tot ons leer /
 Sijn gaben send neer: /
 En weckt ons doffe ziel /
 Tot bzeugd' die u Heer / beviel.

4. Want al ons gedachten /
 Da 't Hemels trachten /
 En 't aerdtisch verachten /
 Als 't een vergaet / en ons verlaet /
 Daer 't eeuw'ig bestaet /

Soo sal dat eel gemoed /
 God dancke booz dit groote goed,
 5. Wie dan Godes zegen/
 Hier heeft verkregen/
 Sal t'aller wegen/
 God singen lof booz hups en hof /
 En nemen hier stof /
 Dat hy dooz t'aerdt'sche siet/
 Da's hemels / dat hem God aenbietet.

Om Vergiffenisse der Sonden.

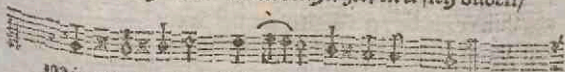
Op de wijze van C. V. Mander.

Stemme: Meer aerd' als goud, meer quaed' als goede
 menschen.

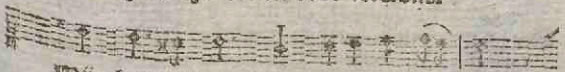
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys,

Ik koom tot u met zware last ge-laden,
 Ach! wee re laet mijn ziel in u sich baden/

Mijn sond' eplaes! die drukt my na den grond:
 Die nu by-na leyd tot ter dood verwond.

Mijn hert is slautu / En t'aangeficht derf nauw/

Waer oogen na dien schoonen He miel staen.

Om dat my pzaugt t'getweten/ en my tuzgt/

2. Gy wilt dan Heer! niet met u dienaar treden/
 In u gerecht / noch straffen na u wet /
 Wie kan bestaen t'wie souder geben reden /
 Als gy op 't strengst' u oordeel voor ons set
 Wy treden dan /
 Op uwe goedheid an/
 En weten dat de straf u haest berouwt/
 En dat gy zyt een Vader die ter stont/
 Sijn roe verbzeekt / aen die op u vertrouwt/
 Besprengt daerom niet Wsep onse wond'.

3. Schoon dat de sond' ons hapren gaet te boben/
 En is soo root als 't hoogste Carmosijn:
 Soo sullen wy van u niet zyn verschoben/
 Maer door u gunst / soo wit als wolle zyn:
 Dan u gena/
 Blincht altijd vzeeg en spa ;
 Ja wijder als de aerd' van d'Wemel staet /
 Ja wijder als het Westen van het Oost /
 Strecht ulve liefd' / die nimmermeer bergaet/
 Want gy zyt ons een toeverlaet en troost.

4. Gy hebt dit woord als met een eed gezworen /
 Dat gy niet wilt des armen Sondaers dood ;
 Maer dat hy leef / noch 't Schaepken blijf verlooren/
 Om dat gy noyt den Sondaer van u stoot.
 Wanneer hy karmt/
 Gy bziendelijck om-armt :
 Als slechts 't berouwt uyt reinder herten spruyt/
 Dan werpt gy weg sijn' sonden in de zee/
 Gedenekte niet / ja delgtse gantschlijck uyt /
 Ja 't onrepu hert woord witter als een snee.

5. Wilt ons dan Heer een heplig kleed aentrocken/
 „ Een

- „ Een rock des Heyls en vol gerechticheyt:
 „ Wilt dan u Geest steets in ons hert verwecken/
 „ Dat wy betreen 't pad uwer heyligheyt.
 „ Op sand u Soon/
 „ Die sich brooz ons liet doon/
 „ Op dat'er niemand doch verloren ga/
 „ Dan die hem in sijn woord geloost.
 „ Wy smeecken Weer! en bidden om gena/
 „ Dat ons geloof noch licht niet werd verdoost.

DANCK-LIEDT.

Uyt C. V. Mander.

Stemme: O Wijn de eed'le Creature.

Ofte op dese nieuwe gestelde voys.

D
 1 E Son verspreypt haer held'ze stralen /
 3 En komt op kruypt en bloempjens dalen/

 2 hel - d'ze stralen / 5 Die 't aerdriek met haer lieve
 4 bloemp - jes dalen / 7 Soo dat al 't Dee/ ja selfs de

 6 glants verheugt: 't Gebogelt queelt
 8 mensch scheidt vzeugt:

 een soo verheben klang / Dat 's Scheppers lof/ dooz
 nuyt.

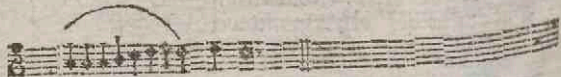

upt-gelaten lust. Laet dan ons Geest niet werden

upt-geblust / Maer looft u God dooz een ber-

heugh ..... de sang.

2. Wy danken God hoor al den zegen/
 Die hy ons heeft genad'lyck bescheert:
 Die ons bedaut tot niet sijnen regen/
 Die ons sijn gunst aen lijfen ziel vermeert.
 Schouwt doch eens aen / en siet sijn wonderheen/
 Waer meed' hy 't land dus ryckelyck verciert/
 Hoe woeld' rig 't kruyd / geboomt en 't grasjen tiert.
 En hoe dit God doet hoor den mensch alleen.

3. Hebt gy geen stof om God te loben/
 Die u / van all's / dus ryckelyck voorziet
 Hy schencht u alle ding van hoben/
 Daer hy doch self van alles niet geniet:
 Al wat het land van Dee en brychten geeft/
 Die sijn den mensch tot lust en onderhoud;
 Ja wat'er zweet op bergen en het wout /
 In locht of zee / om u went wille leeft.

4. Hoe sou een hert doch dus ontærden /
 En al sijn plicht soo dertel ovezreen?
 Noeh houden dit geschien in waerden/
 Dat God hier schiep hoor d'arme mensch alleen?
 Ach neen! ontsteekt den Heer in u gemoed/
 Een Offer vyer / van ware danckbaerheyd /
 Om dat hy u dees gaben heeft bereyt/
 En al dees bzyngt en al dees welbaed doet.

5. God heeft doch onser niet van nooden/
 Doch oock al't geen / dat hy geschapen heeft/
 Hy wort gediend door 's Hemels lieden/
 Een heylig Heerz / gestadig om hem zwaeft/
 Wiens soete toon vol Musicael gestruyt/
 Zijn gulde zael geduurig ober klucht.
 God is een Scest / en wil dat gy hem singt/
 Een geestlijck lof met reynen herten nyt.

Dancksegginghe over de bewaringe Godts.

Stemme: Galathea geestig dier. Of, Frederick Henrick
 van Nassouw

Looft mijn ziele / looft den Heer/
 Looft mijn ziel den Heere :
 Dat ich Godes lof vermeer /
 En singt r'zinder eere ?
 O mijn God ! gy geeft my stof /
 Dat ich tot u heylig lof/
 Mag met helder keelen /
 Op der Harpe speelen

2. Die my met genaed' en gonne/
 Lieflijck hebt omscheenen :
 Wilt my mer u soete jonst/
 In u liefd' vereenen :
 Dat dooz't stralen / van om hoog/
 Ich / als d'Appel van u oog /
 My dooz 's byands blegen.
 Doch niet laet beriepen.

3. Want gy / als een Herder doet/
 Alve schaekens weydet/
 Die gy met n. Wamma boed/
 En den staf geleydet :
 Wie mijn ziel ten water hizon.
 Dooz het steecken van de Son /

In u klaver grasen/
Dooz u gunst komt asen.

4. Schoon of ick in 't doncker streef/
In krups en ellende :
Gy weet Heere dat ick leef/
Die 't krups soo hond wenden/
Dat al mijne douch en pijn/
Kan in bzeugd verandert zijn /
Dat ick dooz mijn lijden/
Mij weer mach verblijden.

5. Gy wijst my uw wegen aen/
Die ick moet betreden;
Wel geluckig die daer gaen/
In u weet en zeden:
O die in u blercken rust!
Dloept toe volhept en de lust/
Die als stroomen schieten/
Hyt u rijke blieten.

6. O spzing-ader aller bzeugd!
O licht / sonder duyfter!
Gy zijt onse lust en jeugd /
Al ons glants en lustier :
Gy wischte onse tranen af /
Gy treckt ons uyt 't doncker graf/
Dat wy / in 't verderben/
Heer / dooz u / niet sterben.

7. Heerwen zwerben om ons heen/
Ja bergifte dzaken ;
Maer gy hebt dooz ons gebeen/
Dat wy uyt haer kaken/
Zijn dooz u gena bezijst:
Laet doch Heer ! tot geener tijd /
Ons geloof bezwijcken /
Noch den Satan wycken.

8. Laet u Engel houden wacht /
Dat die ons behoede :

Dremt Heer op ons gangen acht /
 En op 's bypands woeden:
 Dat sich onse voet niet stoot /
 Maet bezijd ons van den dood /
 Op dat wy u loben /
 Eeuwighlyk hier boven.

Siet de Musijk Nooten in Lust tot Wysheyt,
 Fredrick Hendrick Fol. 224

Echt-Gefang

Stemme: O Salig heyligh Bethlehems

Gelukkig / o bereenigt Daer!
 Die door de bzeese Gods gedreben:
 A bind in dese Echt te gaer /
 Tot een gerust en betet leben.

2. Wat gy daer in ter handen slaet /
 Dat laet / o Heere wel gelucken;
 Want wie dat in uw wegen gaet /
 Die sal noch ramp noch onspoet drenten.

3. A goe Dziendin en Bedgenoot /
 De schoonste Lusthof van u sinnen /
 Die sal getrouw zijn in de dood /
 En u met hert en ziel beminnen.

4. Op sult / door haer / de soete bzeugt;
 De wenschelijcke lust genieten /
 Het beeldsel van de ware deugt /
 Sal uyt u stam en af komst vlieten.

5. Want byt een wel-geheegde grond /
 Daer wassen dengdelijcke spruyten:
 Daer woont de tucht / daer is een mond /
 Dit altijd sal de Godsbzucht upreem.

6 Daer sprekt Gods zegen breekt en wijdt /
 Daer zijn de rechte wijngaerts rancien /
 Daer bloeyt de boozspoet / door de tijd /
 Een stof om stadig God te danchen.

7. O wel dan als gy u geslacht /
 Siet als een vruchtbaer land in 't groeyen /
 Want heyl en gont u dan toe-lacht /
 Die als een rierig hofsal bloeyen.

8. O wel geluchig! als de tijd,
 Dit tijdelijk leven gaet af-snijden:
 Dat gy u dan in God verblijd /
 En wacht hier na veel beter tyden

Siet de Musijk-neoten in Lust tot wysheyt. O Geest-
 lycke Hemels-stad: Fol 246.

Tegen de Werreltsche Wellusten.

Stemme: Komt gy schoone Velt-Goddinne.

Komt gy / die door lust versoopen /
 En in weelde zweeft /
 Daer gy ziel en lijf toe geeft:
 Doet u hert eens open /
 Enna 't beste streeft.

2. Siet hoe klaegt doch God de Weere /
 Over Israël.
 Die sijn wyt gedzucht bevel /
 En sijn naem ontsere /
 Door haer dertel spel.

3. Siet haer zweven in de lusten /
 En vol overdaed:
 Gasp smooren in haer quaed /
 Op 't woyn sy rusten /
 En in trots staet.

4. Siet sy drincken uyt de schalen

Die met Harp en Luyt
Sien om Josephs schaed niet uyt/
en vol bzacht en Pzalen
Zijn der sonden buyt

5. Siet haer in de wellust smoo ren

En vol smood bedziff /
Als een boel aen . t geple wiiff:
Dieder weckt Godes tooren /
Soo aen ziel als lijf.

6. O wat is wellust suel lust /

Hoe ras stuyft se neer/
Als een bloem of lichte beer' /
Ja het is een quecrust /
Die daer rooft u eer.

7. Ach wat zydye arme slaven :

Die in wellust zwiert :
Die der deugden kled ontciert /
En schent Godes gaben!
Die de Hemel viert.

8. Sy bzengt u in veel ellenden /

En als lebend' dood ;
Ja sy laet u in den nood :
Hoe gy 't oock wilt wenden /
Laes' u smert is groot.

9. Het dan op dees korte bzengde /

Die ras smelt en quijnt /
Die alleen uytwendig schijnt :
Dus streeft na de deugde /
Die daer noyt verdwijnt.

10. Want de deugd' sal eeuwig bloepen /

Als een goude kroon /
Als een peerl aen Godes thoon:
Wilt in Godes bzucht groepen /
En verwacht haer loon.

Siet de Musjck-Nooten in Lust tot Wijsheyt,

Aretaa wat al vreugden. Fol. 206.

Waerschouwinge aen de Jeugt.

DE Jeught bedrigt sich dapper, wanneer sy door de dertelheyt verlockt en tot de Wellusted overgevoert, sich laet voorstaen, datse daer door verheven en voor de Werrelt sullen werden gesien, om alsoo geacht en geeert te zyn. Maer sy nemen het snoodste van alleen ter handt, alsoo sy daer door tot geen eerlijck en saligh leven sullen geraekken; daer synochrans de Christelycke en der Ouden vermaningen behoorden te betrachten, die hun al een geheel andere wegh voorstellen, om daer in onstraffelijck te wandelen. Doch het gaet haer alleens, als die de edele Peerle vertreden, en in 't slickder Wellusten versopen, stadigh leggen te wentelen Soo dat de gelyckenis waerdigh is, die eenige Philosophen voorstellen, dat het seker Man gegaen is, die de welcke twee fals-bosse voorgeset zynde, waer door hy door 't smeren van d'een, een Valck soude werden, en door 't smeren van d'ander den ezel. Dese door de hoope van verheventheyt, meenende de fals-bosse van een Valck te verkrygen, krijgt de fals-bosse van eenen Ezel: waer door hy ontaerdende, stracks een Ezel wierde. Alsoo meent oock de domme Jeugt en meningh Mensch, dat door de yver om tot hoogheyt te komen, sy sich moeten smeren met de salve der Wellusten, om also Valckken te worden rechte Ezels. Slaven voor haer self, slaven van hare wellusten, en hovaerdye. Waer uyt sy nauwlycks, ten zy, tot haer verderfen ondergang kunnen werden verlost, maer die met rouw en hertenleer, hare ellende te laet sullen beklagen.

Opmerckinge.

OM dan een yegelyck af te manen van de sonden des werrelts. soo hebben wy doorgaens de snoodheyt der selve verthoont, op dat een yeder sich voor die

veele mogelijk is, hebbe te wachten, en dat hy sich met eenen mag te gemoet voeren, wat vruchten hy uyt de opmerckinge der sonde kan trecken.

1. Soo worden door de sonden, de blinde oogen der Menschen geopent, waer door sy dan tien, in wat verderf hun de korte Wellust heeft gestort.
2. Berovinge van soo veele heerlijke deugden, gaven en gieraden.
3. Beschaemtheyt, alsoo dat men is schaem-root, voor de oogen Godts en der Menschen.
4. Het getuygenis en het oordeel des gewetens, dat den Menschen na de begangene sonde, aen-klaeft.
5. De vreesse, en het zitteren voor het gerechte en de straffe Godts.

Bruylofts-Gefangh.

Stemme: Gy Drinkebroers berooft van sinnen.

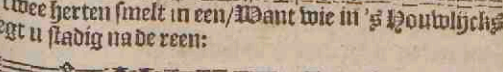
G

1 Op die daer zyt dooz d' Echt verbonden/ En
3 Wacht u doch booz de snoo · de sonden / En

2 nu twee herten smelt in een/ Want wie in 's Houwlijcks
4 boegt u stadig na de reen:

band/ Bzuycht reden en ver stand/ Diens hand van

Gode wozt/ Met veel zee gens over- stozt.

2. De liefd' dzaegt gelijcke sinnen/
De liefde dzaegt een willig juck/
Dooz liefde kan men 't al ber winnen/
De liefd' blinkt in rouw en dzuck.
Want wie in 's Houwlijcks band/ Ec.
3. Dit Houwlijck z: met liefd' begooten/
Met bziendschap en goetwilligheyd/

Gelijck twee liebe Speel genoten /
 Zoo draegt malkanders lief en leyt.

Want wie in 's Houtwelycks band / Ec.

4. Het is een vleesch / schoon 't is verscheyde n/
 Het is een ziel / en hert en wil ,

Het is een lichaem met haer beyden /

Dereent in vree / gerust en stil.

Want wie in 's Houtwelycks band / Ec.

5. Plecht haer met kranskens van Olijven ,

En drucht haer rangskens om het hooft ,

Op dats in liefde' en vree beklijven ,

Noch van haer ruste zijn berooft.

Want wie in 's Houtwelycks band / Ec.

6. Met zegen wilt haer stand vereeren ,

Dat haer geslacht in liefde groey :

Dat hare kinders sich vermeeren ,

En dat haer dish vol voorspoet bloey.

Want wie in 's Houtwelycks band / Ec.

7. Dan sullen sy haer liebe bruchten ,

Dooz wettelijke Eght vergaert ,

In d' Ouderdom / met veel genuchten /

Dol Godeg' vreesen sien gepaert.

Want wie in 's Houtwelycks band / Ec.

8. Laet ons haer t' saem met blijdschap wenschen ,

Geluck / geluck / vereende Twee !

Weel heyls by God en by de Menschen !

Als Cortels in de liebe vree.

Want wie in 's Houtwelycks band / Ec.

Na de Maeltijdt.

Stenime : O God wy dancken dyner goed'. Of / Maximilianus van Bossu. Of / Het heyl is aen-gekomen siet.
 Of / Als mijn stonddijn. Of / Uyt dieper
 noot schrey ick tot dy.

O Godt van wien de volheyd bliet /
 De zegen en genade /
 Op ons u arme Schepsels siet /
 En wilt ons ziel versaden :

Wij zijn door spijzen en drauck verheugt /
 Wij dancken u voor dese deugt /
 Die gy hebt ons geschoncken.

2. Na wat de liebe lucht beschouwt /
 En watter schijnt verborzen /
 O Heer! gy alles onderhoud /
 En 't leeft / als / sonder zorgen.
 Gy opent uwe milden hand /
 En stort u gaben in het land /
 Die honderfont ons voeden.

3. Nu 't lichaem dan sijn voedsel heeft /
 En dat het scheidt genoeg /
 Ons arme ziel' haer voedsel geeft,
 Gy datse sich mach voegen /
 Te spijzen met u Godlyck woord :
 Dat sond' en overdaed gestoot /
 Gy met haer boose wezken.

4. Want Heer gy geen geballen draegt /
 Men sterck gebrant noch paerden.
 Een hooome ziele u behaegt /
 En die hond gy in waerden:
 Dus laet ons in u hreese gaen /
 Dat wy 't gemoed ten Hemel slaen /
 En op u goedhepd wachten.

5. Wie leeft'er die de morgen-Son /
 Sich secker kan beloven?
 Wat baet hem die de werrelt won /
 En ging sijn ziel verdoven?
 Dus let wel op de sekerhepd /
 Die onse ziel / eplaes! verlept /
 En weest steets op u hoeden:

6. Weest dan in God te saem verblijd /
 En roemt sijn milde zegen /
 Die hy ons schenckt ter rechter tijd /
 Selijck een gulde regen.
 Daer eert men hem met lofen danck /
 Dus singt van herten Amen.

Geestelijke kamp tegens de Moordenaers Christi.

Weest gedachtrig des doodts Christi.

Stemme: De liefde voortgebracht, door reyn geloof, &c.

En Weentotje toogd' het kleed / Waers
 Mans' aen hare Soo----nen Bemozst met bloed en
 zweet / Op dats' haer mocht bertoo-----nen / Een
 Mannelijck gemoed Om dooden desen Moorzder, Tot
 wzaeke van dit bloed En schandr-bleck / den verstooz-
 der / verstoozder / verstoozder / verstooz ----- der.

2. De Sonen dooz dees rouw /
 En 't kinderlijck meedoogen /
 Der Vaderlijcker trouw /
 Die stelden sich booz oogen /
 Hoe sy dees snoode daed /
 Begaen aen haren Vader /
 Met weder wzaeck en smaet /
 Vergelden dien verrader / verrader / verrader / verrader.

3. En Chzisten dit 's een spooz /
 Om u steets op te wecken /
 Dat gy u leven dooz /
 Sult booz een kizijgs man strecken /
 En houden in 't gedacht /
 Dit deerlijck vernielen /
 Waer in de sOND' ons bzacht /
 Tot ondergang der zielen / der zielen / der ziele / der ziele.
 Op

4. Op dat gy 't supb're kled /
 Als Heylands moogt beschouwen /
 Bemozt met bloet en zweet /
 Waer in met angst en rouwe /
 Op dooz der Moorders hand /
 In sijn bebloede wonden /
 Om ulve sond'en schand /
 Dus deerlijck is geschonden / gesch. gesch. geschonden.

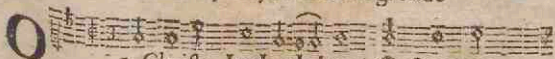
5. Om dat gy moedig zyt /
 't Onnosse bloed te wzecken /
 Dat dus onnosel lijd /
 Dooz ulve snoode tzecken ;
 Doch niet met bus en zwaerd /
 Om te ben Mensch te schenden /
 Maer sult uyt vroomer aert /
 Beweenen dees ellenden / elleuden / ellenden / ellenden /

6. Gy sult steeds met de sond' /
 En met den Satan streben /
 Op dat hy wert verwond /
 Dooz u Godsalig leven :
 Gedachtig / deser dood /
 Dus smadelijck geleden :
 Dat Christus heeft in nood /
 Dooz u ter dood gestreden / gestred. gestred. gestreden.

7 Dus zyt steeds op u hoed' /
 „ Om dooz dees Veld te strijden /
 „ Ja waert oock tot u bloet /
 „ Om dooz sijn woord te lijden ;
 „ Want wie sijn leven stelt /
 „ Om Gode te beminnen /
 „ Schoon hem de boose knelt /
 „ Op sal in Christ verwinnen / verw. verw. verwinnen.

Morgen-gefang

Stemme : Uyt mynes herten gronde

1 Christe, heylen le-ben / O God van

3 Wil ick d'ee re ge ven / Met wa re

2 eeuwighheit! Om dat gy my behoed / Wil ick
 4 danckbaerheit:

Met hert en monde / In dese morgen-ston de/
 Ontsluyten mijn gemoed.

2. U lieflychheit en zegen/
 Blyckt als het morgen-roof/
 Waer dooz ick heb verkrege/
 Het leven vpt den dood:
 Alleen dooz u gena/
 Hebt gy mijn ziel booz quaden/
 Mijn lichaem booz misdaden/
 Bezijdt van alle scha.

3. Ick heb dan stof te loben/
 Vpt een ootmoedeg hert/
 Dat dooz u gunst van boven/
 My dit geschoncken werd.
 O! laet u eeuwigh licht/
 Mijn zwack geloof ontboucken/
 Dat ick dooz Lief de dzoncken/
 Dolboeren mach mijn plecht.

4. Dat ick in uwer bzeese /
 Op rechte paden tree:
 O! laet mijn voeten wesen/
 Verkondigers van bzee:
 Dat twist noch hoobaerdy/
 Dat schand' / ou eer / noch laster/
 My van de deugt herbaster /
 Noch 's werrelde's slaverny.

5. U Hepl' ge Geest my leyde/
 Dat ick my nergens stoot/
 En met u Woord my weyde/
 Dat ick bzees Hel noch Dood:
 Bestier mijn hert / O Heer!
 Dat al mijn doen en wercken/

Op uw goedhepd mercken /
Tot uw's naem's lofen eer.

6. Laet my dan frisch ontwaken,
Aen lijf en ziel gefond;
Op dat ick al mijn saken /
Stel op dees vaste grond.
U zegen my verleen,
Dat ick uyt uwe blieten,
Mach al het goed genieten,
Waerom ick heb gebeen.

7. Hier op so rijf ick wacker,
En grijp mijn handel aen:
Bebouwt gy Heer mijn acker,
Van sal 't boozspoedig gaen.
Godt Vader, sta my by:
O Chriske! met u gaben,
Mijn arme ziel wilt laben,
En scheencht u Geest in my.

Avondt-Gefangh.

Stemme: Ick danck dy lieve Heere. Of Wilhelmus van
Nassou. Of / *Quæsta dolce Sirena*. Of / 130 Psalm.
Uyt der diepte, &c. Of / Waeck op gy Christen alle.

Gelijc de nacht / de dagen
Gestadig volgen na /
Na 't Sonne-schijn / de vlagen
De smert op wellust dza:
Doo hebt gy Heer de tyden,
Dus aerdig af gedeelt,
Dat blijdschap en weer lyden /
Daer dooz wert afgeheelt.

2. Nu is den dag ten eynde,
De doncker nacht genaeckt:
Heer / wilt u tot ons wenden,
En onse rust volmaeckt
Na dien soo mensch als dierent,
Tijn in de nacht bebreest,
Wilt dan ons slaep bestieren,
Met uwen goeden Geets.

3. **U Engels / 's Hemels boden /**
Laet die ons wachters zijn ;
Om dats' in allen noden /
Verquicken onse pijn :
Op dat geen slaep der sonde /
Maer eene heyl' ge rust /
Werd' in ons ziel bebonden /
Dol wackerheyt en lust.

4. **Vergeef daerom ons sonden /**
Die daeglijchs zijn geschiet /
Verberg die in u wonden /
O Heer ! gedencktse niet.
Bedeckt ons met u blercken /
En schenck ons u gena /
Op dat wy mogen mercken /
U goedheyt bzoeg en spa.

5. **En als ons glas verloopen /**
Des lebens draet smijt af :
Dat wy dan niet wanhopen /
Noch blijven in het graf.
Laet ons in Christo leven /
Dat wy ter blijder dag /
Ons in de vzeugt begeben /
Die noyt geen dog besag.

6. **Hier op soo rust o ziele !**
En slaep in Gode stil /
Die sal den dood vernielen /
Na sijn almachte wil ;
Want slupmeren noch slapen /
Wbangt hem imtnermeec :
Dus grijpt 't geloobig wapen /
En rust in God den Heer.

Tegens de vreesse des Doodts.

Stemme: 59 Psalm. God die der Goden, &c.

WMerom o Mensch ! schynt u de dood dus ang /
En zijt daar booz soo schouw en wonder bang ?
Dat gy doch weet dat niemand kan ontgaen /
Dit vast beslypt dat eenmaal is gedaen /
Dat al wat leeft oock wederom moet sterben /
Om na dees dood een beter Rijck te erben.

2. Indien u Drouw / of kind / of Geld of Goed /
 Meer treckt te rug / met een ontfelt gemoed /
 Of soo de staet / of pacht / of dertelheen /
 U zijn belet / om op dit pat te treen /
 Seloofst byz / dat de dood u sal verrassen /
 En op gebley / op staet / noch hoogmoed passen.

3. Veel beter is 't / dat elck weet booz gewis /
 Dat dese dood een weg ten leven is /
 En dat die steets ons moet booz oogen staen /
 Op dat wy ons niet tegens God misgaen /
 Want wie de dood te recht kan oberwegen /
 Vind in den dood sich selve niet verlegen.

4. O salig Mensch ; die dit in 't herte pzent /
 Die altijd oogt op een Godsalig end :
 Die altijd poogt en staert na 's Hemels licht /
 Daer hoop en liefd' in ons 't Seloobe slicht ;
 Op dat wy steets met byzlijckheit ombangen /
 Upt dit gewoel / na beter vzeugd verlangen.

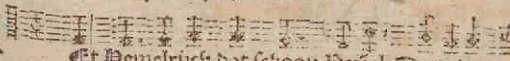
5. Want gy o God ! zijt onse Medicijn /
 Gy lost ons ziel upt rouw en dzoebe pijn :
 Gy boert ons lijf met ramp en smert geplaeht /
 Daer 't pier en wozm / en 't arm gedierde kvaecht /
 Maer onse ziel / soo Hemelsch / als onsterfijck /
 Geniet de vzeugt / by God / en onberderfijck.

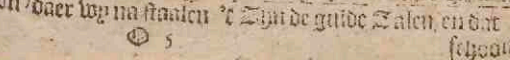
6. O Christe ! die daer hebt den dood vertreen /
 Neemt aen ons wensch / ons suchten / en gebeen /
 Wascht onse sond' / dooz u vergooten bloed /
 En schenckt ons / upt genaed / u eeuwig goed ;
 Op dat wy met een supber kiled ontaogen /
 U heplig heyz / met lust / beschoutwen mogen.

H E M E L R Y C K.

Of Wegten Hemel

Een Françe Voys, Si vous me voulez.

H Et Hemelrijck dat schoon Prieel Dat is de

 Son daer wy na staalen 't Zyn de guide Salen, en dat
 5   schoon

2. God woont hier zelf in dese stad /
Waer in geen oog sich kan versaden /
Noch in dees weldaden.
O gelukkig pad!
Waer alle vzeugd' en saliggeyt /
In God alleen / en hier / verborgeu leyt
Een leven dat mi vzy /
Is van de slaverny.

3. Gods aengesicht blinckt hel en klaer
Ja klaerder als de Son van berren /
Of de gulden Sterren:
O wel schoon Nuttaer!
Daer d' Eng'len staen met soet geklang /
En galmen wyt een Goddelijk gesang /
Van Godes heerlijckheyt /
En van sijn Majesteit.

4. Dit Paradys / dit heylig Quys /
Jerusalem, daer wy na haken /
Om u vzeugd' te smaken /
En dat soet geruyt /
Dat is een erf en lustig land /
Deer schoon gebouwt van Godes engen hand
De Stoel van sijn verbond /
Seheyt op vaste grond.

5. De Burgery van dit Palens
Dat zyn de Slike Seraphijnen /
En de Cherubijnen:
Daer dat reys op reys /
Wanneer het Choor der Eng'len singt /
Alleluya, het al van vzeugde springt:
Daer 't Lam sit op den Chroon /
En hoorz dien soeten toon.

6. Hoe klim ick doch ten Hemel aen,
 Om in dees Heph'ge bzeugd' te raken:
 Keert u self versaken/
 En u zelf upt-gaen.
 Begint den Hemel hier bene'en/
 In ziel en hert met aendacht en gebe'en/
 En breeft God in 't gemoed/
 Als zijnde 't hoogste goed.
 7. God is een Geest en word alleen/
 In Geest en waerhepd aen-gebeden/
 Syn be gulde reden.
 Daer is anders geen/
 Waer doozinen gart ten lebeys poort.
 Gelcoof in Christi, des Vaders eenwig Woord/
 Syn weg ten lebeu leyt/
 Op is de saligheyt.

G E D I C H T.

Om een salig eynde. om te leesen, en kan oock op den
 12 Psalm gesongen werden. doet ons bystant.
 Of, Op de stemme van Maldegom.

- M**ijn leben loopt en pilt sich na het eynde.
 Mijn tijd eplaes verstumft gelijk de wind;
 Mijn tijd is kort / en 't leben vol el'ende/
 En ick blijft steeds! dooz 't upterlijck verblint.
 2. Mijn sond' is groot / en weynig ziju mijn dagen,
 Die ick in waen en pdelijend verlijt:
 In 't goede slof, in 't quade laes! behagen/
 Om dat ick my niet na u wetten quijt
 3. Keert my verstaen, dat alles heeft sijn mate/
 En dat mijn tijd verbliegt gelijk een spoel/
 En dat ick ben een Pelgrim op der strate/
 Een bzeemdeling, in al dit woest gewoel
 4. 't Is hier geen stad om eeuwiglijck te woonen,
 Ick soeck alleen een beter heerlijckheyt,
 Die ober trest de Koninglijcke kroonen/
 Daer God gebiert word in sijn Majestent.
 5. Wat raed / o Heer hoe sal ick daer verschijnen/
 Waer bleesch en geest boezt een soo harden strijd?
 Het bleesch by na den Geest doet angstig quijnen/
 Dat dooz gewelt / het goede zaet verbyt

6. Ontset gy my / soo ick kan overwinnen /
 Of anders sijnck en sijnckert myne boet:
 Schoon reden wil / soo scrijven doch de sinnen /
 En door dees kamp / soo wanchelt mijn gemoed.

7. Zijf uyt mijn hert / de ydelheyt en lusten /
 En vestig my in u gerechticheyd:
 Laet myne ziel / sich in u woord verlusten /
 In hoop en liefd' en ware heyligheyt.

8. En laet mijn ziel sich baden in u wonden /
 Dat ick verschijn in 't heplig Paradijs.
 Delg uyt ons quaed / het hand schrift onser sonden /
 Op dat ick sing in eenwigheyt u prijs.

9. Gy zijt alleen d'opstanding en het leven:
 Wie u gelooft / die leeft schoon of hy sterft.
 Gy kondt alleen de ware ruste geven.
 Wel salig die dit ware goed be-erft.

10. Ont dat het gaet ter wereld langs soo d'oever /
 Soo janchen wy na 't rechte Daderland:
 Wy staen al ree en wachten op den oever /
 Dan 't Woeste Meer / dat gy ons reyckit de hand'

11. Treckit ons de hand / en treckt ons op na hoven /
 Waer 't sterfelyck lyp treckt aen d' onsterfelyckheyt /
 Laet niet het graf my eenwiglijck verdoven /
 Maer dac ick schouw der Eng'len heerlijckheyt.

12. Gy zijt de poozt / waer dooz ick ga ter feele /
 O Christe! cier my met u Byploests kleed:
 Op dat ick reyn en blijdelyck van geeste /
 Dooz dit vermaeck / wat werelds is vergeet.

13. Laet my op 't laest / dit vzelijck woord aenhooren:
 Kom salig Mensch! be-erft uws vaders rijck /
 Dan aenhang aen / bereyt en uytverhooren /
 Gaet in de vzeugt uws Heeren eenwiglijck.

* Beeldt eens Christens.

Uyt NIET ben ick geworden YET.
 Uyt YET soo word ick weder NIET,
 En sal dit NIET, door Godt die leeft,
 die YET uyt NIET geschapen heeft,
 Verrijfen, uyt des doodts gesag,
 gewekt zijnd' op den jongsten dag.

Bladt - wijser over *Urania*, of Hemel-sang,
de by-gevoegde staen met dit teyken *

Als Christus op den berg gegaf. Christus op 't water,	91
Als Christus was in 't schip getreden. Christus bestraff de winden.	93
Als Christus dooz de Steden. Cananeesch Vrouwtje.	10
* Als Christ. was te Jericho gekomē. van Zacheus de toll.	123
* Als Christus van strand. Vande Zaet-zayer.	125
Als David in sijn frissche jeugd. David gesalft.	30
Al eer ik sterf soo bid ick Heer. Wensch van Agur	51
* Als Jesus te Jerusalem. 't Roeren des waters.	125
* Als Jesus te Cadernäum. Van den Hoof-man.	131
Alexander Magnus. Van de broosheyd des levens.	169
Antiochus de wyede Cyrau. Wreedheyd tegen de Jode.	73
* Al roemdy arme mensch van rust. Van de rusten.	175
Als Salomon de Koning. Eerste oordeel Salomons	41
Als wy aen Babels water kant. Klachte der Joden.	39
* carile! hoe volgdy doch de werelt tegen d'Hovaerdyc	191
* Christus gedzeven Christus in de Woestyne	88
De aē was van 't gehoor. Van de Visschers der mensche	99
De diere tid baer veel ellende. Elias van de Ravē gespylt	49
De Koning Salomon. Van de Koninginne van Arabien.	42
Der Kercken Christi geur. Dood Stephani	143
De Leeraer saept het zaet. Vande Zaet-saeyer.	127
De liss lang overdacht. of men den Keyser sal ichtatting ge- ven	115
* De mensch die rotst dooz bezg en dal	187
De oogen na de dengd gosiert. David en Bathzeba,	36
De Pharizee en 't rot der Schryft geleerden. 't Verlooren Schaep	104
De Son versprept haer held'z: stralen. Danck lied.	204
De Werrelt van Augusto was beschreben geboorte christi	76
De werrelt was vol overbloed Tooren te Babel.	16
De zegen Gods Moyse op 't water.	29
* Dit is te recht een salig Man 't Geruste leven	182
Dochters wilt g'u cieren. Dochters cieraet.	185
En kreupel lam en stran geboorē. Petrus en Johannes.	141
Een Man zynd upt Jerusalem gegaen. Van de Samaritaen.	122
Een weentotje toogd' het kiled haers' mans.	212

BLADT-WYZER.

* Genade ó God na u toe goedheyt. 51 Psalm.	37
* Gelyck a's een Corteiduyfken quijnt Trooft-liedt.	171
* Gerechtigheyt der Heydenen. Van Alexander Magnus.	181
* Op die de werrelt wilt dienen en eeren.	109
Op die in Gode zyt herbooren. Colof. 3	140
Op die daer zyt dood d' Echt verbondé. Houwlijksliet.	209
Op wulpsche Jongeling Verlooren Soone.	94
* Gelyck de Sonne draeyt. 's Menschen loop.	192
Gelyck de nacht de dagen. Avondt-gefang.	215
Ge'uklig wiens gemoed. Samaritaens Vrouwije.	113
Gelukkig wie dat op sijn wegen Emaus t'samé-spraak	136
Gelukkig a' vereenigt Paer. Houwlijcks-liedt.	205
God Abrahams onser Dad ren. Manassis gebedt.	65
Haet en nyd dat snoodé beest. Cain en Abel.	14
Hest op myn ziel wilt vzeugd'. Geboorte Christi.	78
'k Heb mijn leven af-gefondert Hooge Liedt Salomons.	45
Het hemelryck dat schoon Pziel. Hemels-vreugde.	217
* Het Coningrycke Gods Van de Genode ter Bruylofs.	129
* Hoe? een siename spreken. Johannes in de Woeltijn.	86
Hoe aendachtig kan onse ziel. Lof des Geloofs.	153
Hoe dronkenschap en oberdaed. Onthoofdinge Johannes	89
Hoe dat een streng gemoed. Abigail en David.	34
* Hoe holt de werrelt ober al. Wensc' na vrede.	194
Hoe hoogmoed booz den val. David verwint Goliath.	31
Hoe heerlyk is de Herde. Etrae daer waerheyt overwint.	72
Hoe kan dat teere Moeders hert. De 7 Broeders der Ma- chabeen.	74
Hoe kraelt gy niet u slem. Prediker, alles is ydel.	47
Hoe knyp en gauw Herodes. De Wyse uyt Oosten.	82
Hoe komt dat top arme menschen. Der menschen ellende	165
* Hoe lieflyck zyn doch dese boeten. 't Pad der Vrede.	173
Hoe na ramp en tegenheden. Joseph verkocht.	27
Hoe streng wildy rechten. 't Vrouwije in overspel.	102
Hoozt een gelyckenis. Lazarus en rycke man.	118
Ick kom tot u met zware last Om vergiffenis der sonden.	199
Ick li'd' in 't hert seer droeve smert. Lijdens Trooft.	174
In angst en bitter smert. Jonas gebed.	57
In de Stad te Cana' in Galilé Bruyloft in Cana.	90
In 't vleck als Christus ging Martha en Maria.	116
	10-

BLADT - VVYSER.

Joseph nae slabeens verheben. Josephs kuysheyt.	24
Komt gy die in de lust versoopen. Lust des Werrelts.	206
Laet ons de vze beminnen. Vreede wensch.	156
Lof / lof / zy den Heere Lof der wercken Godts.	48
Looft mijn ziele / looft den Heer. Danck liedt	203
Mach nimmernmeer Christus. Tegen de Pharizeen	121
Mijn hert ontspringt Daek over de bewaring Godts	160
Mijn leven loopt. Om een salig eynde.	219
Niet de wijn noch oock de Koning. Van de Vrouwen.	70
Du sit ick hier en kijck vast toe. Beklag van jonas.	61
O Adellijcke vronte. Lof der Liefde.	151
O Christe heyl en leven. Morgen gesang.	213
O God van wien de volheyt bliet. Na den eeten.	210
O Heerlijckheyt des heeren noyt volpzeesen. Ick ben een, Roofe.	46
Om pder een sijn plicht te toogen. wijse en dwase Maeg- den	100
Op jonas op'en stracks na Ninivé, jonas vlucht	55
Op Aederige staet. Lof der need'rige staet.	186
O saule most gy dus verblint. Pauli Bekeeringe.	148
Paulus hebbende Gziecken land. Diana te Ephesen.	150
Selden bindmen dat Gebroeders. Joseph wort verkost	22
Sijn dit niet wel groote Heeren. Van de Koning.	70
Niet eens op de staet van dees nieuw-gotrouwde. eva ver- leyt Adam.	13
Niet Christus onse Dorst en Held. Hemelvaert Christi.	138
Niet hier eens de vzeur d' bedzyben. Rey der Israeljtie Vrouwer	33
* Die ick de menschen aen. Tegen de eygen baet.	180
Schout aen hoei t'Uchaem leyt. Hoogh liedt Salomens.	44
Schoon Daniel verheben Daniel in der Leeuwen kuyt.	63
Soo zas de Sabbath was verlopen. Opstandinge Christi	135
Staecht Heere staecht / &c. Tranen Iesu Christi over Ierusa- lem	133
* Steld byz u schiltwacht. Petrus van d'Engel uyt de ge- vangen is verloft.	145
* 't Is een dag van v'z olijckheyt. Geboorte Christi	80
* Tobias siend' op Godes zegen. Tobias leeringe.	65
Derquistinge der goederen / wat die is	96

Doedster van ons leven. Lof der Hope,	153
Wat sie ick hier rontom my staen Adam in 't Paradijs.	10
* Wat baert de sorg in menig mensch. Tegen de forge.	176
* Wat is het leven van den mensch Der Grooten leven.	183
* Wat is de sond' in ons gemoed Tegen de sonde.	188
* Waar viint mē opt so troutwerheld. Getrouwe Herder	133
* Waar mijn oog een trane bron. Vreede klacht.	196
* Wat Goddelijker stralen. Danckfegginge.	198
Wat strijd en ramp. Abrahams Offerhande.	19
Wat heeft een vroomie ziel te lijde. Jobs volstandigheit.	53
Wat mag de arme mens bestaē. 's Menschen broosheyt.	167
Wat is doch des Menschen leven. 's Menschen leven.	164
Waerschouwinge aan de jeugd.	208
Waerom o Mensch! dunckt u de dood dus ang.	216
Weg met de pzonk 't Vrouwtje dat Christi voeten wafcht,	110
* Wech suode lusten. 't Samenspraeck.	173
* Wel salig volck. Christus spijst 5000 Menschen.	128
Wel op mijn ziele. Jakobs danckaerheyt.	20
Wel wat is dit? komt Jonas. Ninive doet boete.	58
Wel op gy Cherubijnen. Herodes kinder-moordt.	84
Wel op myn ziel en leef gerust. Leeringen.	162
Weest welckom o brolych jaer. Nieuw jaers gefang.	81
Weest o arme Mensch barmhertig. Tegen de geveynfde.	120
Wie Godts gebod versmaet. Tegen de sonde.	161
Wie kan gelpck twe tegen-strijdingen. Van twee Heeren	208
te dienen.	195
* Wie op de werrelt acht Woelende werrelt.	158
Wie sou immer gelooven. Lof en Laster der tonge.	105
Wilt niet op u deugt vertrouwen. Pharizee en Tolle-	105
naar	69
Wijn wat hebby groote krachten. Of de wijn de sterkste	69
is?	

T A M S T E R D A M.

Gedrukt by Daniel Bakkamude, op 't Roekin / naest de
Die Papegauen / A N N O 1691.